جمهوری اسلامی ایران

وزارت آموزش و پرورش

سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور

ضوابط و معیارهای طراحی فضاهای آموزشی

(ویرایش چهارم)

جلد اول

برنامه فیزیکی فضاها

معاونت فنی و نظارت
دفتر فنی
گروه معماری
سال ۱۳۸۹

بسمه تعالی

پیشگفتار:

نیاز سنجی و به تبع آن بازنگری در ضوابط و آئین نامه های فضاهای آموزشی بمنظـور مطابقـت بـا خواسته های بهره بردار و رفع نقایص از اصول دستیابی به طرح فضایی مطلوب محسوب می گردد.

درراستای تحقق این مهم ، دفتر فنی سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور بـا بررسـی کارشناسـی، نظرسنجی و جمع آوری مستندات موجود ، بـه ویـرایش "ضـوابط و معیارهـای طراحـی فـضاهای آموزشـی (ویرایش سوم)" اهتمام نموده است.

جلد اول مجموعه حاضر به **ارائه برنامه ریزی فیزیکی** فضاهای آموزشی، پرورشی، ورزشی و ... بـا توجـه به امکانات، شرایط اقتصادی و سیاستهای فعلی نظام آموزشی پرداخته است که متعاقب ابلاغ سیاستهای جدید نظام آموزشی الزاماً مورد ارزیابی مجدد قرار خواهد گرفت.

بدیهی است رعایت ضوابط و مفاد این مجموعه تا صدور دستورالعمل های بعدی الزامی است.

کماکان این دفتر آماده بهره مندی از نظرات کارشناسان و اساتید محترم معماری بمنظور به روز رسانی و رفـع نقایص احتمالی می باشد.

سید احسن علوی
مدیرکل دفترفنی
تیرماه ۸۹

فهـــــرست .....

پيشگفتار .....
فصل ۱ : پيش دبستاني..... ۱
فصل ۲ : مدارس ابتدايي ۴
فصل ۳ : مدارس راهنمايي ۸
فصل ۴ : مدارس متوسطه نظري ۱۲
فصل ۵ : مدارس پيش دانشگاهي ۱۶
فصل ۶ :مجتمع هاي آموزشي ۱۹
فصل ۷ : هنرستان فني وحرفه اي ۲۹
فصل ۸ : هنرستان كارودانش ۳۳
فصل ۹ : آموزشكده هاي فني وحرفه اي ۳۵
فصل ۱۰ : خوابگاه ها ۴۱
فصل ۱۱ : سلف سرويس ۴۳
فصل ۱۲ : ادارات آموزش وپرورش ۴۴
فصل ۱۳ : اردوگاه ۴۶
فصل ۱۴ : كانون ها ۴۹
فصل ۱۵ : معلم سراها..... ۵۰
فصل ۱۶ : مراكز كودكان استثنايي ۵۱
فصل ۱۷ :ساختمانهاي ورزشي..... ۶۳
فصل ۱۸ :پژوهشسراي دانش آموزي ۶۸
فصل ۱۹ :نظامنامه معماري ۶۹
منابع و مأخذ ۸۰

فصل ۱ول:

پیش دبستانی

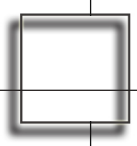

۱-۱تعریف[1] :

دوره پيش دبستاني به دوره دو ساله‌اي اطلاق مي‌شود كه كودكان ۴ و ۵ سال تمام را تحت پوشش برنامه‌هاي تربيتي قرار مي‌دهد اين دوره اختياري است و به تفكيك شامل برنامه‌هاي تربيتي ويژه كودكان گروههاي سني ۴ ساله (نوباوه) و ۵ ساله (آمادگي) مي‌باشد.

۱-۲- انواع مراكز پيش دبستاني

الف) - مراكز دولتي با مشاركت مردم كه شامل مراكز مستقل و ضميمه مي‌باشد.

- مراكز مستقل شامل آن دسته از مراكزي هستند كه در آنها صرفاً كودكان گروه سني ۴ و ۵ ساله ثبت نام مي‌شوند.
- مراكز غير مستقل مراكزي هستند كه علاوه بر كودكان ۴ و ۵ ساله از كودكان زير اين گروه سني نيز ثبت نام بعمل مي‌آيد علاوه بر آن مدارس ابتدايي كه داراي كلاسهاي آمادگي ضميمه مي‌باشند نيز از مراكز غير مستقل پيش از دبستان محسوب مي‌شوند.

ب) - مراكز غير دولتي و غير انتفاعي كه شامل مراكز مستقل و ضميمه مي‌باشند.

۱-۳- مراكز مستقل و غير مستقل دولتي با مشاركت مردم و غير دولتي در آموزش و پرورش كه مي‌توانند خدمات پيش از دبستان به كودكان ۴ و ۵ ساله ارائه نمايند عبارتند از :

الف) - مراكز پيش دبستاني مستقل با مشاركت مردم :

به آن دسته از واحدهاي آموزشي اطلاق مي‌گردد كه در ساختمان آموزشي دولتي ويژه آموزش و پرورش كودكان ۴ و ۵ سال دايره واداره مي‌شوند.

ب) مراكز پيش دبستاني مستقل غير دولتي :

به آن دسته از واحدهاي آموزشي اطلاق مي گردد كه در ساختمان آموزشي غير دولتي توسط افراد حقيقي و حقوقي ويژه آموزش و پرورش كودكان ۴ و ۵ سال داير و اداره مي‌شوند.

ج) - مهد كودك و كودكستان فرهنگيان :

اين مراكز مجاز مي‌باشند با اخذ هزينه ظرفيت‌هاي خالي خود را به ثبت نام از فرزندان افراد غير فرهنگي اختصاص دهند.

د) - آمادگي‌هاي ضميمه دبستانهاي دولتي:

كلاسهاي آمادگي‌اي هستند كه در فضاي واحدهاي آموزشي دولتي (ابتدايي) و يا زير نظر واحد آموزشي در مساجد، مكان‌هاي استيجاري، مراكز كانونها و .... دايز مي‌شود، انجام امور مربوط به تشكيل،راه اندازي و نظارت بر فعاليتهاي آنها بر عهده مديران همان واحد آموزشي مي‌باشد.

تبصره :

تشكيل كلاسهاي آمادگي در اوقات تعطيلي مدارس (در هفته يك روز) روستايي كه بصورت تمام وقت اداره مي‌شود نيز مجاز مي‌باشد.

- آمادگي‌هاي ضميمه دبستانهاي غير دولتي :

كلاسهاي آمادگي‌اي هستند كه در فضاي واحد آموزشي غير دولتي (ابتدايي) دايز مي‌شوند و انجام امور مربوط به تشكيل راه اندازي بر فعاليتهاي آن بر عهده مديران همان واحد آموزشي است.

۱-۴- اهداف دوره‌ي پيش دبستاني ۲

۱-۴-۱- شناخت حواس و پرورش مهارت استفاده از آن← پرورش حواس و مهارت استفاده از آن

۱-۴-۲- پرورش مهارت‌هاي زبان

۱- دستورالعمل اجرایی دوره پیش دبستانی اردیبهشت ماه ۸۳ وزارت آموزش وپرورش ،معاونت آموزش عمومی و امور تربیتی ، دفتر آموزش وپرورش ابتدایی

۲- راهنمای برنامه درسی دوره پیش دبستان سال ۸۴ ، وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی دفتر برنامه ریزی و تألیف کتب درسی .

۱-۴-۳- توسعه توانائي‌هاي جسمي و حركتي

۱-۴-۴- توجه به محافظت اندام‌ها (بهداشتي ، ايمني، تغذيه‌اي)

۱-۴-۵- شناخت محيط زيست و توجه به زيبائي‌ها و حفظ آن

۱-۳-۶- درك مفاهيم اساسي: علوم، رياضي

۱-۳-۷- توسعه توانائي‌هاي ذهني و پرورش مهارتهاي زندگي مثال توانايي/ مشاهده، قدرت تمركـز، طبقـه بنـدي ، استدلال، حل مسأله، خلاقيت، پرسش‌گري و .....

۱-۳-۸- شناخت مقررات و قوانين اجتماعي، توسعه روابط اجتماعي

۱-۳-۹- شناخت فرهنگ و نشانه‌هاي: ميهني، ديني

۱-۳-۱۰- پرورش ذوق هنري و درك زيبايي‌ها

۱-۳-۱۱- پرورش مهارت‌هاي زندگي (توانايي تصميم‌گيري، توانايي خودآگاهي ، توانايي ايجاد روابط بين فـردي، اعتماد به نفس و....)

در راهنماي برنامه درسي دوره‌ي پيش دبستان ۱۱ هدف كلي مورد توجه قرار گرفته است . جهت دست يابي به هر يك از اهداف حدود انتظارات مربوط به آن تعيين شده است .

منظور از حدود انتظارات محدوده محتواي متناسب با اهداف است كه انتظار مي‌رود در توليد فعاليت‌هاي ياددهي – يادگيري از آن استفاده شود.

شركت در بحث و گفت و گوهاي كلاسي وبيان انديشه در رابطه با موضوع مطرح شده.

- بيان تجربيات و توصيف و توضيح ديده‌ها و شنيده‌ها در جمع بدون اضطراب و شتابزدگي.
- ارائه نظر و پيشنهاد.
- كسترش گنجينه‌ي لغات واژگان پايه (واژگانه پايه‌ي شنيداري، واژگان پايه فعال و ....)
- بيان صحيح كلمات جديد
- به كارگيري جملات و عبارات كوتاه
- كامل كردن عبارات كوتاه
- بيان كلمات معني دار و هم قافيه

خواندن

- ارتباط بين بخش هاي مختلف تصاوير
- ارتباط نماد تصويري با نماد نوشتاري

نوشتن

- دوره‌كشي نوشتاري
- وصل كردن خط چين‌ها و نقطه‌ها
- ترسيم خطوط مختلف در دفتر و سطوح بي خط (افقي، عمودي، گردي، سه گوش، چهار گوش و .....)

جدول شماره ۱-۱-خلاصه نيازهاي فضايي مراكز (مستقل) پيش دبستانی

جدول شماره ۱-۱- خلاصه نیازهای فضایی مراکز (مستقل) پیش دبستانی (۱)

ردیف		عنوان فضا	یک دوره (۴۵ نفره)			دو دوره (۹۰نفره)			سه دوره (۱۳۵ نفره)		
			تعداد واحد	متراژ واحد	جمع کل	تعداد واحد	متراژ واحد	جمع کل	تعداد واحد	متراژ واحد	جمع کل
۱		اتاق مدیر	۱	۱۶	۱۶	۱	۱۶	۱۶	۱	۱۸	۱۸
۲		محل نگهداری لوازم کارکنان	۱	۶	۶	۱	۸	۸	۱	۱۲	۱۲
۳		فضای استراحت کارکنان	۱	۱۰	۱۰	۱	۱۲	۱۲	۱	۱۴	۱۴
۴	بخش	بایگانی	۱	۹	۹	۱	۹	۹	۱	۱۲	۱۲
۵	اداري	سرویس بهداشتی کارکنان	۲	۳/۵	۷	۳	۳/۵	۱۰/۵	۴	۳/۵	۱۴
۶		اتاق بهداشت	۱	۲۴	۲۴	۱	۲۷	۲۷	۱	۳۰	۳۰
۷		اتاق مشاور	۱	۱۲	۱۲	۱	۱۲	۱۲	۱	۱۲	۱۲
۸		حسابداري و تدارکات	۱	۱۸	۱۸	۱	۱۸	۱۸	۱	۲۰	۲۰
۹		دفتر پذیرش	۱	۹	۹	۱	۹	۹	۱	۹	۹
۱		غذاخوری	۱	۳۶	۳۶	۱	۷۲	۷۲	۱	۱۰۰	۱۰۰
۲	بخش	انبار	۱	۱۲	۱۲	۱	۱۴	۱۴	۱	۱۶	۱۶
۳	پشتیبانی	آشپزخانه	۱	۲۴	۲۴	۱	۴۵	۴۵	۱	۶۸	۶۸
۴		سمعی وبصری	۱	۴۵	۴۵	۱	۴۵	۴۵	۱	۴۵	۴۵
۵		اتاق تاسیسات(۲% زیربنا)	۱	۱۲	۱۲	۱	۱۴	۱۴	۱	۱۶	۱۶
۶		سرسرا و انتظار وتحویل وترخیص کودک	۱	۱۴	۱۴	۱	۱۶	۱۶	۱	۱۸	۱۸
۱		رختکن	۱	۲۸	۲۸	۱	۲۸	۲۸	۱	۲۸	۲۸
۲		اتاق آموزش	۱	۲۵	۲۵	۲	۲۵	۵۰	۳	۲۵	۷۵
۳		فعالیت انفرادی	۱	۴۰	۴۰	۱	۴۰	۴۰	۱	۴۰	۴۰
۴	بخش	کتابخانه	۱	۳۲	۳۲	۱	۴۰	۴۰	۱	۵۰	۵۰
۵	نوباوه	کلاس هنر	۱	۴۵	۴۵	۱	۴۵	۴۵	۱	۴۵	۴۵
۶		آموزش یک کودک	۱	۱۰	۱۰	۱	۱۰	۱۰	۱	۱۰	۱۰
۷		خانه عروسکی	۱	۴۵	۴۵	۱	۴۵	۴۵	۱	۴۵	۴۵
۸		اتاق خواب	۱	۵۵	۵۵	۲	۵۵	۱۱۰	۳	۵۵	۱۶۵
۱	بخش	کلاس آمادگی	۱	۳۰	۳۰	۲	۳۰	۶۰	۳	۳۰	۹۰
۲	آمادگی	اتاق بازی	۲	۴۵	۹۰	۱	۴۵	۴۵	۱	۴۵	۴۵
۳		سرویس بهداشتی کودکان	۴	۳	۱۲	۸	۳	۲۴	۱۲	۳	۳۶
		مجموع مساحت نا خالص	۶۶۶			۸۲۴/۵			۱۰۳۳		
		فضاي ارتباطي ۲۰ % فضاي مفيد	۱۳۳/۲			۱۶۴/۹			۲۰۶/۶		
		سطح اشغال دیوارها ۱۰%	۷۹/۹۲			۹۸/۹۴			۱۲۳/۹۶		
		مجموع مساحت خالص	۸۷۹/۱۲			۱۰۸۸/۳۴			۱۳۶۳/۵۶		
		سرانه زیربنا با ازاء هرکودک	۱۹/۵۳			۱۲/۰۹			۱۰/۱۰		

[1] دفتر فني سازمان نوسازي توسعه و تجهيز مدارس كشور

فصل دوم:

مدارس ابتدایی

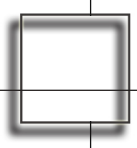

۲- ۱- تعریف : [۱]

دوره تحصیلی ۵ ساله ای است که دانش آموزان از سن ۶ سالگی به آن وارد شده ، پس از طی نمودن ۵ پایه تحصیلی ، در صورت موفقیت در امتحانات گواهینامه پایان دوره ابتدائی را دریافت می نمایند.

۲- ۲- اهداف :

در راستای جهت دهی ورشد همه جانبه دانش آموزان ، اهداف دوره ابتدائی بر مبنای نگرش دانش آموزان با توجه به سن آنها به شرح زیر تعیین گردیده است :

- آموزش مسائل اعتقادی – اخلاقی
- آموزش مسائل علمی – آموزشی
- آموزش مسائل فرهنگی – هنری
- آموزش مسائل اجتماعی

۲- ۳- ساختار :

این دوره تحصیلی مشتمل بر آموزش هفتگی دروس مختلف می باشد، که متناسب با پایه های تحصیلی ساعات اختصاص یافته برای هر درس متفاوت می باشد و زمان آموزش کامل در هر پایه بر مبنای ۲۰۰ روز کاری در هر سال ، برنامه ریزی گردیده است .

۱- وزارت آموزش و پرورش

جدول شماره ۱ - ۲ – خلاصه اطلاعات فضاهاي بسته – ابتدايي (۱)

	نوع مدرسه / مشخصات	روستايي								شهري							
	طرفيت: تعداد کلاسها	۱		۲		۳		۴		۵		۵		۱۰		۱۵		۲۰		۲۵	
	تعداد دانش آموزان	۲۴		۴۸		۷۲		۹۶		۱۲۰		۱۸۰		۳۶۰		۵۴۰		۷۲۰		۹۰۰	
	مشخصات / فضاها	واحد	مساحت	واحد	مساحت	واحد	مساحت	واحد	مساحت	واحد	مساحت	واحد	مساحت	واحد	مساحت	واحد	مساحت	واحد	مساحت	واحد	مساحت
گروه ۱	کلاس آموزش دروس نظري(۱)	-	-	۱	۳۲	۱	۳۲	۲	۶۴	۲	۶۴	۲	۹۰	۵	۲۲۵	۷	۳۱۵	۱۰	۴۵۰	۱۲	۵۴۰
	کلاس آموزش دروس تجربي(۲)	۱	۳۸	۱	۳۸	۲	۷۶	۲	۷۶	۳	۱۱۴	۳	۱۶۲	۵	۲۷۰	۸	۴۳۲	۱۰	۵۴۰	۱۳	۷۰۲
	اتاق سمعي وبصري(۳)	-	-	-	-	-	-	-	-	۱	۲۹	۱	۴۳	۱	۴۳	۱	۸۶	۱	۸۶	۱	۸۶
گروه ۲	کتابخانه (۴)	-	-	-	-	-	-	-	-	۱	۲۹	۱	۴۳	۱	۴۳	۱	۶۵	۱	۸۶	۱	۱۰۸
	اتاق فعاليتهاي پرورشي(۵)	-	-	-	-	-	-	۱	۱۴	۱	۱۴	۱	۱۴	۱	۱۶	۱	۱۶	۱	۱۹	۱	۱۹
	اتاق بهداشت وکمکهاي اوليه	-	-	-	-	-	-	۱	۹	۱	۹	۱	۹	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۴	۱	۱۴
گروه ۳	دفتر مدير	۱	۱۴	۱	۱۴	۱	۱۶	۱	۱۴	۱	۱۴	۱	۱۶	۱	۱۶	۱	۲۰	۱	۲۰	۱	۲۰
	دفتر معاون							۱	۱۶	۱	۱۴	۱	۱۴	۱	۱۴	۱	۱۴	۱	۱۶	۱	۱۶
	اتاق کارکنان امور دفتري											۱	۱۴	۱	۱۴	۱	۱۴	۱	۱۶	۱	۱۶
	انبار بخش اداري (۶)													۱	۶	۱	۶	۱	۸	۱	۸
	اتاق استراحت معلمان (۷)											۱	۱۶	۱	۲۰	۱	۳۰	۲	۴۰	۲	۵۰
	دفتر کار معلمان وملاقات با اوليا(۸)													۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲
	خانه معلم	۱	۲۵	۱	۲۵	۱	۲۵	۱	۲۵	-	۲۵	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	سرايدري	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱	۴۰	۱	۴۰	۱	۴۰	۱	۴۰	۱	۴۰
گروه ۴	توالت ودستشويي دانش آموزان(۹)	۱	۴	۲	۷	۳	۱۱	۳	۱۱	۴	۱۴	۵	۱۸	۱۰	۳۶	۱۵	۵۴	۲۰	۷۲	۲۵	۹۰
	آبخوري دانش آموزان(۱۰)	۲	۲	۲	۲	۳	۳	۳	۳	۴	۴	۶	۶	۱۲	۱۲	۱۸	۱۸	۲۴	۲۴	۳۰	۳۰
	توالت ودستشويي کارکنان(۹)	۱	۴	۱	۴	۱	۴	۱	۴	۱	۴	۱	۴	۲	۷	۳	۱۱	۴	۱۴	۵	۱۸
	انبار وسايل نظافت وشستشو(۱۱)	۱	۲	۱	۲	۱	۲	۱	۲	۱	۲	۱	۲	۲	۴	۲	۴	۳	۶	۳	۶
	انبار وسايل و تجهيزات (۱۲)	۱	۸	۱	۸	۱	۹	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	بوفه دانش آموزان	-	-	-	-	-	-	۱	۴	۱	۴	۱	۴	۱	۴	۱	۶	۱	۶	۱	۶
	آبدارخانه (۱۳)	-	-	-	-	-	-			۱	۴	۱	۴	۱	۶	۱	۶	۲	۱۲	۲	۱۲
	موتورخانه (۱۴)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	۱	۱۱	۱	۱۴	۱	۲۳	۱	۲۶	۱	۳۲
گروه ۵	مساحت خالص سالن(۱۵)(۱۶)	-		-		-		۷۰		۱۸۰		۱۸۰		۳۷۵		۳۷۵		۳۷۵		۳۷۵	
	آبخوري (۲واحد)	-		-		-		۲		۲		۲		۲		۲		۲		۲	
	دوش وسرنيه (۴واحد)	-		-		-		۱۴		۱۴		۱۴		۱۴		۱۴		۱۴		۱۴	
	سرويس بهداشتي (۲چشمه)	-		-		-		۷		۷		۷		۷		۷		۷		۷	
	دفتر مربي ورزش	-		-		-		۶		۶		۶		۱۲		۱۲		۱۲		۱۲	
	رختکن دانش آموزان	-		-		-		۲۸		۲۸		۲۸		۲۸		۲۸		۲۸		۲۸	
	انبار وسايل ورزشي	-		-		-		۱۵		۲۵		۲۵		۵۰		۵۰		۵۰		۵۰	
	مجموع مساحت خالص	۹۷		۱۳۲		۱۷۸		۳۸۴		۶۲۰		۷۵۸		۱۳۰۲		۱۶۷۲		۱۹۹۵		۲۳۱۳	
	ميانگين سرانه خالص	۴/۰۴		۲/۷۵		۲/۴۷		۴		۵/۱۷		۴/۲۱		۳/۶۱		۳/۰۹		۲/۷۷		۲/۵۷	
گروه ۶	فضاي ارتباطي *(۱۷)	۱۵%	۱۴/۵۵	۱۵%	۱۹/۸	۱۵%	۲۶/۷	۱۵%	۵۷/۶	۱۵%	۹۳	۱۵%	۱۱۳/۷	۲۰%	۲۶۰/۴	۲۰%	۳۳۴/۴	۲۰ %	۳۹۹	۲۰%	۴۶۲/۶
	فضاي زير ساخت(۱۸)	۱۲%	۱۳/۳۹	۱۲%	۱۸/۲۲	۱۲%	۲۴/۵۶	۱۲%	۵۳	۱۲%	۸۵/۵۶	۱۲%	۱۰۴/۶۰	۱۰%	۱۵۶/۲۴	۱۰%	۲۰۰/۶۴	۱۰%	۲۳۹/۴	۱۰%	۲۷۷/۵۶
	مجموع مساحت ناخالص	۱۲۴/۹۳		۱۷۰/۰۲		۲۲۹/۲۶		۴۹۴/۵		۷۹۸/۵۶		۹۷۶/۳۰		۱۷۱۸/۶۴		۲۲۰۷/۰۴		۲۶۳۳/۴		۳۰۵۳/۱۶	
	ميانگين سرانه ناخالص	۵/۲۱		۳/۵۴		۳/۱۸		۵/۱۵		۶/۶۵		۵/۴۲		۴/۷۷		۴/۰۸		۳/۶۵		۳/۳۹	

ميانگين سرانه ناخالص به ازاء هر دانش آموز

۴/۰۵ = (تعداد دانش آموز) ۳۰۶۰ ÷ ۱۲۴۰۵/۹۱

ميانگين سرانه ناخالص به ازاء هر کلاس ۱۳۷/۸۴ =۹۰ ÷ ۱۲۴۰۵/۹۱

* با توجه به نقش و اهميت فضاهاي ارتباطي در مدارس ، اين فضاها مي توانند تا ۲۵% مجموع مساحت خالص گروههاي ۱ تا ۴ افزايش پيدا کند. همچنين در مناطق گرم و مرطوب ۵ درصد به فضاهاي ارتباطي اضافه ميگردد

---

(۱) مأخذ نشريه ۲۳۲ سازمان مديريت وبرنامه ريزي کشور

توضيحات

۱- مساحت كلاس آموزش دروس نظري درمدارس روستايي ۳۲مترمربع و درمدارس شهري ۴۵ مترمربع است.
۲- مساحت كلاس آموزش دروس تجربي در مدارس روستايي ۳۸ و در مدارس شهري ۵۴ مترمربع است.
۳- اتاق سمعي و بصري براي مدارس كمتر از ۱۰۰ دانش آموز ضرورت ندارد.
- هرگروه دانش آموزي در مدارس روستايي ۲۴ و درمدارس شهري ۳۶ نفر است.
۴- كتابخانه براي مدارس كمتراز ۱۰۰ نفر دانش آموز ضرورت ندارد.
۵- طبق ضوابط و آيين نامه هاي موجود،در مدارس كمتراز ۶۰ نفر مسؤوليت امور پرورشي به عهده مديرمدرسه است.
۶- انبار بخش اداري در قسمت اتاق كاركنان امور دفتري در نظر گرفته مي شود.
۷- در مدارس تا ۲ طبقه يك اتاق استراحت معلمان و در مدارس سه طبقه دو اتاق استراحت معلمان در دو طبقه مجزا در نظر گرفته مي شود.
۸- مساحت يك دفتر كارنبايد از ۹ مترمربع كمتر باشد.
۹- براي دانش آموزان به ازاي ۳۰تا۴۰ نفر و براي كاركنان به ازاي هر پنج كلاس يك توالت به مساحت ۳/۶ مترمربع در نظر گرفته مي شود.
۱۰- به ازاي هر ۳۰ تا ۴۰ دانش آموز يك آبخوري به مساحت يك مترمربع و حداقل ۲ عدد آبخوري در مدارس لازم است.
۱۱- انبار وسايل نظافت و شستشو در هر طبقه يك عدد لازم است.
۱۲- سطح انبار تجهيزات و وسائل در مدارس با ظرفيت ۹۶ نفر و بيشتر در فضاهاي پشتيباني سالن چندمنظوره در نظر گرفته شده است.
۱۳- در مدارس تا ۲ طبقه يك اتاق استراحت معلمان با يك آبدارخانه در طبقه همكف و در مدارس سه طبقه دو اتاق استراحت معلمان با دو آبدارخانه در دوطبقه مجزا پيش بيني مي شود.
۱۴- در مدارس روستايي موتورخانه لازم نيست. مساحت موتورخانه بدون در نظرگرفتن منبع سوخت بطور متوسط ۲-۱/۵ درصدمساحت هاي خالص مي باشد. در تعيين سطح موتورخانه ، سطح سرايداري منظور شده ليكن سطوح سرويس بهداشتي دانش آموزان و شيرآبخوري كه در حياط احداث مي شود، اعمال نشده است.
۱۵- سالن چند منظوره براي مدارس ۹۰ نفر دانش آموز و كمتر ضرورت ندارد. گنجايش سالن چندمنظوره براي اجتماعات، نمايش، سخنراني و برگزاري نماز به تعداد نصف كل دانش آموزان مدرسه در نظر گرفته مي شود.مساحت سالن چندمنظوره شامل اجتماعات و نمايش ، سالن نمايش، اتاق گريم و انبار تجهيزات مي باشد. حداقل مساحت لازم براي سالن اصلي ، سكوي نمايش، اتاق گريم و انبار تجهيزات سالن ۷۰ مترمربع مي باشد.
۱۶- لازم است فضاي سالن چندمنظوره براي كلاس تربيت بدني نيز قابل استفاده باشد.
۱۷- با توجه به نقش و اهميت فضاهاي ارتباطي در مدارس ،اين فضاها مي توانند تا ۲۵ درصد مجموع مساحت خالص گروه هاي ۱ الي ۵ افزايش پيدا كنند. همچنين در مناطق گرم و مرطوب ۵ درصد به فضاهاي ارتباطي اضافه مي گردد.
۱۸- فضاهاي زيرساخت در مدارس يك الي پنج كلاسه ۱۲% و در مدارس ۱۰ كلاسه و بيشتر ۱۰% مجموع مساحت خالص گروه هاي ۱ الي ۵ به علاوه فضاهاي ارتباطي مي باشد.

جدول شماره۲-۲- سطوح خارجي (فضاي باز محوطه) مورد نياز ابتدايي

نوع مدرسه	روستايي					شهري				
تعداد كلاسها	۱	۲	۳	۴	۵	۵	۱۰	۱۵	۲۰	۲۵
تعداد دانش‌آموزان	۲۴	۴۸	۷۲	۹۶	۱۲۰	۱۸۰	۳۶۰	۵۴۰	۷۲۰	۹۰۰
زمين صف جمع و تفريح (۱)	۱۳۶	۱۳۶	۱۳۶	۱۳۶	۱۳۶	۲۸۸	۵۷۶	۸۴۶	۱۱۵۲	۱۴۴۰
زمين‌هاي ورزشي (۲)										
فضاي سبز , باغچه و درختكاري (۳)	۱۲	۲۴	۳۶	۴۸	۶۰	۶۰	۱۰۸	۱۶۲	۲۱۶	۲۷۰
فضاي توقف وسايل نقليه (۴)	۲۵	۳۰	۳۵	۴۰	۴۵	۴۵	۷۰	۹۵	۱۲۰	۱۴۵
راههـاي ارتبـاطي , فـضاي تلـف شـده محوطـه و پيش‌بيني توسعه آتي (۵)	۱۷	۱۹	۲۱	۲۲/۵	۲۴	۳۹	۷۵/۵	۱۱۰/۵	۱۴۹	۱۸۵/۵
مساحت كل سطوح محوطه (۶)	۱۹۰	۲۰۹	۲۲۸	۲۴۶/۵	۲۶۵	۴۳۲	۸۲۹/۵	۱۲۱۳/۵	۱۶۳۷	۲۰۴۰/۵
سطح سرانه	۷/۹۱	۴/۳۵	۳/۱۶	۲/۵۵	۲/۲۰	۲/۴	۲/۳۰	۲/۲۵	۲/۲۷	۲/۲۷

توضيحات :

۱ . سطح لازم براي صف جمع به ازاي هر نفر دانش‌آموزان ۱/۶ متر مربع و سطح لازم براي عمليات نرمش و ورزش صبحگاهي به طور متوسط ۱/۷ متر مربع مي‌باشد . ليكن به علت كمبود زمين در شهرها , در جدول فوق عدد بزرگتر سطح سرانه صف جمع (۱/۶ مترمربع) مبناي محاسبه و استفاده از زمين‌هاي ورزشي قرار گرفته است .

۲ . در مدارس تا ۱۲۰ نفر (روستايي) چون سطح زمين صف جمع از زمين مينى واليبال كمتر مي‌شود در محاسبه سطوح محوطـه زمين مينى واليبال (۱۳۶ متر مربع) منظور شده است .

۳ . اين بخش شامل باغچه و درختكاري و سبزيكاري و همچنين اختصاص بخشي از باغچه براي سبزيكاري توسط دانـش‌آمـوزان مي‌باشد . سطح سرانه فضاي سبز براي مدارس ۰/۵۰ – ۰/۳۰ متر مربع درنظر گرفته شود .

۴ . براي يك كلاس ۲۵ مترمربع و براي هر كلاس اضافي در حدود ۵ متر مربع اضافه مساحت درنظر گرفته شود .

۵ . براي راههاي ارتباطي , فضاي تلف شده محوطه و پيش‌بيني توسعه آتي،۱۰ در صد سطوح فوق بايد در نظر گرفته شود.

۶. سطوح سرايداري و سرويس هاي بهداشتي دانش آموزان كه خارج از ساختمان اصلي ودر محوطه احداث مي شودمي بايستي به سطوح محوطه اضافه گردد كه در مجموع بايد درجدول سرانه زمين منظور گردد.

جدول شماره ۳ - ۲ – خلاصه اطلاعات سطوح محوطه مدارس ابتدايي و برآورد سطح زمين مورد نياز

نوع مدرسه / مشخصات		روستايي					شهري									
طرفيت	تعداد كلاسها	۱	۲	۳	۴	۵	۵		۱۰		۱۵		۲۰		۲۵	
	تعداد دانش آموزان	۲۴	۴۸	۷۲	۹۶	۱۲۰	۱۸۰		۳۶۰		۵۴۰		۷۲۰		۹۰۰	
تعداد طبقات / مشخصات		۱	۱	۱	۱	۱	۱	۲	۱	۲	۱	۲	۱	۲	۱	۲
مساحت ناخالص فضاهاى اصلى		۹۹/۱۷	۱۴۰/۴	۱۹۱/۹۱	۲۸۰/۸	۴۱۹/۸۹	۵۷۵/۷۳		۹۶۴/۹۲		۱۴۰۱/۸۴		۱۷۷۸/۰۴		۲۱۵۲/۹۲	
مساحت ناخالص فضاهاى پشتيبانى و ورزشي (۱)		۲۵/۷۶	۲۹/۶۲	۳۷/۳۵	۲۱۳/۸۰	۳۷۸/۶۷	۴۰۰/۵۶		۷۵۳/۷۲		۸۰۵/۲		۸۵۵/۳۶		۹۰۰/۲۴	
سطح محوطه		۱۹۰	۲۰۹	۲۲۸	۲۴۶/۴	۲۶۵	۴۳۲		۸۲۹/۵		۱۲۱۳/۵		۱۶۳۷		۲۰۴۰/۵	
سطح اشغال(۲)		۱۲۴/۹۳	۱۷۰/۰۲	۲۲۹/۲۶	۴۹۴/۶	۷۹۸/۵۶	۹۷۶/۳۰	۶۸۸/۴۲	۱۷۱۸/۶۴	۱۲۳۶/۱۸	۲۲۰۷/۰۴	۱۵۰۶/۲	۲۶۳۳/۴	۱۷۴۴/۳۸	۳۰۵۳/۱۶	۱۹۷۶/۷
حداقل زمين مورد نياز(۳)		۳۵۴/۹۳	۴۱۹/۰۲	۴۹۷/۲۶	۹۸۹۰	۱۵۹۷/۱۲۰	۱۹۵۲/۶۰	۱۳۷۶/۸۴۰	۳۴۳۷/۲۸۰	۲۴۷۲/۳۶۰	۴۴۱۴/۰۸۰	۳۰۱۲/۴۰	۵۲۶۶/۸۰	۳۴۸۸/۷۶۰	۶۱۰۶/۳۲۰	۴۰۵۷/۲

۱- مساحت ناخالص فضاهاي پشتيباني و ورزشي = مجموع خالص فضاهاي پشتيباني(سرويس بهداشـتى دانـش آمـوزان-بوفـه-آبخـورى-سـرايدارى-نگهبـانى)ومجمـوع خـالص فضاهاي ورزشي+فضاى ارتباطى[۱۵% مجموع فضاهاي خالص پشتيباني در مدارس روستايى و۲۰% مجموع فضاهاي خالص پشتيباني در مدارس شهرى] + فضاى زيرساخت [۱۰يا۱۲ درصد (مجموع فضاهاي پشتيباني+فضاهاي ارتباطي)]

۲ – مساحت ناخالص فضاهاى پشتيبانى و ورزشي + $\frac{\text{مساحت ناخالص فضاهاى اصلى}}{\text{تعداد طبقات}}$ = سطح اشغال

۳ – ۴۰متر مربع محوطه سرايدارى + سطح محوطه + سطح اشغال = سطح زمين موردنيازجهت ساختمان هاي آموزشي يك طبقه

فضاهاي ناخالص پشتيباني وورزشي+۴۰مترمربع محوطه فضاي سرايداري ياخانه معلم+مساحت فضاي باز+ $\frac{\text{مساحت فضاي ناخالص اصلي}}{\text{تعداد طبقات}}$ = سطح زمين موردنياز جهت ساختمان هاي آموزشي بالاي يك طبقه

توجه : بهتر است طول زمين از ۲/۵ برابر عرض بيشتر نباشد و عرض زمين براي مدارس ابتدايي از حدود۳۵ مترمربع كمتر نباشد.

با توجه به اينكه غالباً كلاس درس تربيت بدني به صورت يك طبقه طراحي مي گردد درمحاسبه سطح زمين مورد نياز به صورت مستقل دركنار فضاهاي پشتيباني منظور شده است .

★با توجه به حداكثر سطح اشغال مجاز كاربري آموزشي(۵۰%) ، حداقل زمين مورد نياز جهت احداث مدرسه دو برابر سطح اشغال بدست آمده مي باشد.

فصل سوم:

مدارس راهنمایی

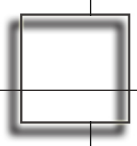

۳-۱ - تعریف : (۱)

دومین دوره تحصیلی آموزش عمومی است که دانـش آمـوزان پـس از طـی نمـودن دوره ابتـدائی بـدان وارد و از راهنمایی های لازم در زمینه ادامه تحصیل در دوره متوسطه و یـا ایجـاد آمـادگی بـرای شـروع زنـدگی اجتمـاعی بواسطه کشف و شناخت استعدادهای فردی دانش آموزان برخوردار شده و پس از طی ۳ پایه تحصیلی و موفقیـت در آزمون موفق به اخذ گواهینامه پایان دوره تحصیلی می شوند .

۳- ۲- اهداف :

در راستای جهت دهی و رشد همه جانبه دانش آموزان ، اهداف دوره ابتدائی بر مبنای نگرش دانش آموزان با توجه به سن آنها به شرح زیر تعیین گردیده است :

- آموزش مسائل اعتقادی – اخلاقی
- آموزش مسائل علمی – آموزشی
- آموزش مسائل فرهنگی – هنری
- آموزش مسائل اجتماعی

۳- ۳- ساختار :

این دوره تحصیلی مشتمل بر آموزش هفتگی دروس مختلف می باشد، که متناسب با پایـه هـای تحـصیلی سـاعات اختصاص یافته برای هر درس متفاوت می باشد و زمان آموزش کامل در هر پایه بر مبنای ۲۰۰ روز کاری در هر سال ، برنامه ریزی گردیده است .

۱- وزارت آموزش و پرورش

جدول شماره ۱ -۳ – خلاصه اطلاعات فضاهاي بسته – راهنمايي

	مشخصات / نوع مدرسه	روستايي				شهري											
	ظرفيت: تعداد دوره کامل (۱)	۱		۲		۲		۳		۴		۵		۶		۷		۸	
	ظرفيت: تعداد دانش آموزان	۹۰		۱۸۰		۲۴۰		۳۶۰		۴۸۰		۶۰۰		۷۲۰		۸۴۰		۹۶۰	
	مشخصات فضاها	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت	تعدا د	مساحت
گروه ۱	کلاس درس عمومي(۲)	۲	۸۸	۵	۲۲۰	۵	۲۹۰	۷	۴۰۶	۹	۵۲۲	۱۱	۶۳۸	۱۳	۷۵۴	۱۵	۸۷۰	۱۷	۹۸۶
	کلاس وآزمايشگاه علوم(۳)	۱	۶۸	۱	۶۸	۱	۸۵	۲	۱۷۰	۳	۱۷۰	۲	۱۷۰	۳	۲۵۵	۳	۲۵۵	۴	۳۴۰
	کارگاه حرفه وفن	۱		۱	۶۷	۱	۸۹	۱	۸۹	۲	۱۷۸	۲	۱۷۸	۲	۱۷۸	۳	۲۶۷	۳	۲۶۷
	کارگاه سمعي وبصري	-	-	۱	۳۹	۱	۵۲	۱	۵۲	۱	۵۲	۱	۱۰۴	۱	۱۰۴	۱	۱۰۴	۱	۱۰۴
	کارگاه هنر(۴)	-	-	-	-	-	-	-	-	۱	۹۱	۱	۹۱	۱	۹۱	۱	۹۱	۱	۹۱
گروه ۲	کتابخانه(۵)	-	-	۱	۳۶	۱	۴۸	۱	۵۲	۱	۶۹	۱	۸۶	۱	۱۰۴	۱	۱۲۱	۱	۱۳۸
	اتاق فعاليتهاي پرورشي	-	-	۱	۱۴	۱	۱۴	۱	۱۶	۱	۱۶	۱	۱۶	۱	۱۹	۱	۱۹	۱	۱۹
	اتاق بهداشت وكمكهاي اوليه	-	-	۱	۹	۱	۹	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۴	۱	۱۴	۱	۱۴
	دفتر مشاوره تربيتي وتحصيلي	-	-	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۴	۱	۱۴	۱	۱۴	۱	۱۶	۱	۱۶	۱	۱۶
گروه ۳	دفتر مدير	۱	۱۶	۱	۱۶	۱	۱۶	۱	۱۶	۱	۱۶	۱	۲۰	۱	۲۰	۱	۲۰	۱	۲۰
	دفتر معاون يا معاونان							۱	۱۴	۱	۱۴	۱	۱۴	۱	۱۴	۱	۱۴	۱	۱۴
	دفتر كاركنان اداري				۱۴	۱	۱۴			۱	۱۴	۱	۱۶	۱	۱۶	۱	۱۶	۱	۱۶
	انبار بخش اداري(۶)							۱	۶	۱	۶	۱	۸	۱	۸	۱	۱۰	۱	۱۰
	اتاق استراحت معلمان(۷)	۱	۱۴	۱	۱۴	۱	۱۴	۱	۱۸	۱	۲۴	۱	۳۰	۲	۳۶	۲	۴۲	۲	۴۸
	دفتر كار معلمان وملاقات اولياء(۸)							۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۴	۱	۱۴
	سرايداري	۱	۴۰	۱	۴۰	۱	۴۰	۱	۴۰	۱	۴۰	۱	۴۰	۱	۴۰	۱	۴۰	۱	۴۰
گروه ۴	توالت ودستشويي دانش آموزان(۹)	۳	۱۱	۶	۲۲	۶	۲۲	۹	۳۲	۱۲	۴۳	۱۵	۵۴	۱۸	۶۵	۲۱	۷۶	۲۴	۸۶
	آبخوري دانش آموزان(۱۰)	۳	۳	۶	۶	۸	۸	۱۲	۱۲	۱۶	۱۶	۲۰	۲۰	۲۴	۲۴	۲۸	۲۸	۳۲	۳۲
	توالت ودستشويي كاركنان(۹)	۱	۴	۱	۴	۱	۴	۲	۷	۲	۷	۳	۱۱	۴	۱۴	۴	۱۴	۵	۱۸
	انبار وسايل نظافت وشستشو(۱۱)	۱	۲	۱	۲	۱	۲	۱	۲	۲	۴	۲	۴	۲	۴	۳	۶	۳	۶
	آبدارخانه(۱۲)	۱	۴	۱	۴	۱	۴	۱	۶	۱	۶	۱	۶	۲	۸	۲	۱۲	۲	۱۲
	بوفه دانش آموزان	۱		۱	۴	۱	۴	۱	۴	۱	۶	۱	۶	۱	۶	۱	۸	۱	۸
	موتورخانه(۱۳)	-	-	-	-	۱	۱۳	۱	۱۷	۱	۲۳	۱	۲۷	۱	۳۲	۱	۳۶	۱	۴۲
گروه ۵	مساحت خالص سالن(۱۴)(۱۵)	۷۰		۱۸۰		۱۸۰		۵۸۹		۵۸۹		۵۸۹		۵۸۹		۵۸۹		۵۸۹	
	آبخوري (۲واحد)	۲		۲		۲		۲		۲		۲		۲		۲		۲	
	دوش وسرنيه (۴واحد)	۱۰		۱۰		۱۴		۱۴		۱۴		۱۴		۱۴		۱۴		۱۴	
	سرويس بهداشتي (۲چشمه)	۵		۵		۷		۷		۷		۷		۷		۷		۷	
	دفتر مربي ورزش	۶		۶		۱۲		۱۲		۱۲		۱۲		۱۴		۱۴		۱۴	
	رختكن دانش آموزان	۳۶		۳۶		۴۳		۴۳		۴۳		۴۳		۴۳		۴۳		۴۳	
	انبار وسايل ورزشي	۱۵		۲۵		۲۵		۵۰		۵۰		۵۰		۵۰		۵۰		۵۰	
	مجموع مساحت خالص	۳۹۴		۸۵۵		۱۰۲۳		۱۷۱۴		۲۰۷۲		۲۲۹۴		۲۵۵۳		۲۸۱۲		۳۰۶۰	
	ميانگين سرانه خالص	۴/۳۸		۴/۷۵		۴/۲۶		۴/۷۶		۴/۳۲		۳/۸۲		۳/۵۵		۳/۴۵		۳/۱۹	
گروه ۶	فضاي ارتباطي*(۱۶)	۱۵%	۵۹/۱	۱۵%	۱۲۸/۲۵	۱۵%	۱۵۳/۴۵	۲۰%	۳۴۲/۸	۲۰%	۴۱۴/۴	۲۰%	۴۵۸/۸	۲۰%	۵۱۰/۶	۲۰%	۵۶۲/۴	۲۰%	۶۱۲
	فضاي زير ساخت(۱۷)	۱۲%	۵۴/۳۷	۱۲%	۱۱۷/۹۹	۱۰%	۱۱۷/۶۴	۱۰%	۲۰۵/۶۸	۱۰%	۲۴۸/۶۴	۱۰%	۲۷۵/۲۸	۱۰%	۳۶۰/۳۶	۱۰%	۳۳۷/۴۴	۱۰%	۳۶۷/۲
	مجموع مساحت ناخالص	۵۰۷/۵		۱۱۰۱/۲۴		۱۲۹۴/۰۹		۲۲۶۲/۴۸		۲۷۳۵/۰۴		۳۰۲۸/۰۸		۳۳۶۹/۹۶		۳۷۱۱/۸۴		۴۰۳۹/۲	
	ميانگين سرانه ناخالص	۵/۶۴		۶/۱۲		۵/۳۹		۶/۲۸		۵/۶۹		۵/۰۴		۴/۶۸		۴/۴۲		۴/۲۰	

* با توجه به نقش و اهميت فضاهاي ارتباطي در مدارس ، اين فضاها مي توانند تا ۲۵% در تمام مدارس و در مدارس خاص دختران، به منظور رعايت محرميت و جلوگيري از اشراف ساختمانهاي اطراف تا ۳۵ % مجموع مساحت خالص گروههاي ۱ تا ۵ افزايش پيدا كند. همچنين در مناطق گرم و مرطوب ۵ درصد به فضاهاي ارتباطي اضافه ميگردد.

ميانگين سرانه ناخالص به ازاء هر دانش آموز ۴/۹۳ = ۴۴۷۰ (تعداد دانش آموز) ÷ ۲۲۰۴۹/۴۳

ميانگين سرانه ناخالص به ازاء هر كلاس ۱۹۳/۴۲ =۱۱۴ ÷ ۲۲۰۴۹/۴۳

توضيحات

۱- هر دوره كامل شامل: پايه اول، پايه دوم و پايه سوم مي باشد.
۲- مساحت كلاس عمومي در مدارس روستايي ۴۴ مترمربع و درمدارس شهري ۵۸ مترمربع منظور شده است.
۳- در مدارس ۹۰ نفره، كلاس و آزمايشگاه علوم با كارگاه حرفه وفن مشترك درنظر گرفته شده است.
۴- در مدارس تا ۳۶۰ دانش آموز براي درس هنر از سالن چندمنظوره و در مدارس ۴۸۰نفر دانش آموز و بيشتر، بايد كارگاه هنر پيش بيني شود.
۵- كتابخانه براي مدارس كمتر از ۱۰۰ نفر دانش آموز ضرورت ندارد.
۶- انبار بخش اداري در قسمت اتاق كاركنان امور دفتري در نظر گرفته مي شود.
۷- در مدارس تا ۲ طبقه يك اتاق استراحت معلمان ودر مدارس سه طبقه ۲اتاق استراحت معلمان در ۲ طبقه مجزا پيش بيني مي شود.
۸- مساحت يك دفتر كار نبايد از۹مترمربع كمتر باشد.
۹- براي دانش آموزان به ازاي هر ۳۰تا ۴۰ نفر وبراي كاركنان به ازاي هر پنج كلاس يك توالت به مساحت۳/۶ مترمربع در نظر گرفته مي شود.
۱۰- به ازاي هر ۳۰ تا۴۰ دانش آموز يك آبخوري به مساحت يك مترمربع لازم است.
۱۱- انبار وسايل شستشو در هر طبقه يك عدد لازم است.
۱۲- در مدارس تا ۲طبقه يك اتاق استراحت معلمان با يك آبدارخانه در طبقه همكف و در مدارس سه طبقه دو اتاق استراحت معلمان با دو آبدارخانه در دو طبقه مجزا پيش بيني مي شود.
۱۳- سطح موتورخانه بدون درنظر گرفتن منبع سوخت به طور متوسط ۱/۵ تا ۲ درصد مجموع مساحت خالص واحدآموزشي مي باشد. در تعيين سطح موتورخانه سطح سرايداري منظورشده ولي سطوح سرويسهاي بهداشتي، اتاق وسايل نظافت، آبخوري كه در حياط احداث مي شود اعمال نشده است.
۱۴- ظرفيت سالن چندمنظوره براي اجتماعات،نمايش، سخنراني و برگزاري نماز به تعدادنصف كل دانش آموزان مدرسه درنظر گرفته مي شود. اين سطح براي انجام امتحانات يك پايه از هر دوره كامل و همچنين انجام عمليات نرمش يك پايه از هر دوره كامل كفايت مي كند. مساحت سالن چندمنظوره شامل سالن اصلي اجتماعات ونمايش، سكوي نمايش، اتاق گريم و انبارتجهيزات مي باشد. حداقل مساحت لازم براي سالن اصلي ، سكوي نمايش و اتاق گريم و انبار تجهيزات ۷۰ متر مي باشد.
۱۵- لازم است فضاي سالن چندمنظوره براي كلاس تربيت بدني نيز قابل استفاده باشد.
۱۶- با توجه به نقش و اهميت فضاهاي ارتباطي در مدارس ، اين فضاها مي توانندتا ۲۵ درصد در تمام مدارس و در مدارس خاص دخترانه، به منظور رعايت محرميت و جلوگيري از اشرافيت ساختمانهاي اطراف تا ۳۵ درصد مجموع مساحت خالص گروه هاي ۱ الي ۵ افزايش پيدا كنند. همچنين در مناطق گرم و مرطوب ۵ درصد به فضاهاي ارتباطي اضافه مي گردد.
۱۷- فضاهاي زير ساخت در مدارس يك الي پنج كلاسه ۱۲% و در مدارس ۱۰كلاسه و بيشتر ۱۰% مجموع مساحت خالص گروه هاي ۱ الي۵ به علاوه فضاهاي ارتباطي مي باشد.

جدول شماره۲-۳- سطوح خارجي (فضاي باز محوطه) مورد نيازراهنمايي

نوع مدرسه		روستايي		شهري					
ظرفيت	تعداد دورة كامل	۱	۲	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
	تعداد دانش‌آموزان	۹۰	۱۸۰	۲۴۰	۳۶۰	۴۸۰	۶۰۰	۷۲۰	۸۴۰	۹۶۰
زمين صف جمع و تفريح (۱)		۳۶۴	۳۶۴	۴۵۶	۶۸۴	۹۱۲	۱۱۴۰	۱۳۶۸	۱۵۹۶	۱۸۲۴
زمين‌هاي ورزشي (۲)										
فضاي سبز , باغچه و درختكاري (۳)		۴۵	۵۴	۷۲	۱۰۸	۱۴۴	۱۸۰	۲۱۶	۲۵۲	۲۸۸
فضاي توقف وسايل نقليه (۴)		۳۵	۵۰	۵۰	۶۵	۸۰	۹۵	۱۱۰	۱۲۵	۱۴۰
راههاي ارتباطي , فضاي تلف شده محوطه و پيش‌بيني توسعه آتي (۵)		۴۴	۴۷	۵۸	۸۶	۱۱۴	۱۴۱	۱۶۹	۱۹۷	۲۲۵
مساحت كل سطوح محوطه		۴۸۸	۵۱۵	۶۳۶	۹۴۳	۱۲۵۰	۱۵۵۶	۱۸۶۳	۲۱۷۰	۲۴۷۷
سطح سرانه(۶)		۵/۴۲	۲/۸۶	۲/۶۵	۲/۶۲	۲/۶۰	۲/۵۹	۲/۵۹	۲/۵۸	۲/۵۸

توضيحات :

۱ . سطح لازم براي صف به ازاي هر نفر دانش‌آموز ۱/۹ – ۱/۶ متر مربع و سطح لازم براي عمليات نرمش و ورزش صبحگاهي بـه طـور متوسط ۲/۲۵ متر مربع است ليكن به علت كمبود زمين در جدول فوق سطح سرانه صف جمع (۱/۹ متر مربع) مبناي محاسبه براي صـف جمع , و استفاده از زمين‌هاي ورزشي قرار گرفته است .

۲ . در مدارس ۳ و ۶ كلاسه روستايي براي آنكه سطح بدست آمده زمين به صف جمع از زمين مپني بسكتبال كمتر مي‌شـود در محاسـبه سطوح محوطه زمين مپني بسكتبال منظور شده است .

۳ . اين بخش شامل باغچه و درختكاري , حوضچه محل گلدان‌ها و همچنين اختصاص بخشي از باغچه براي كارهاي عملي دانـش‌آمـوزان مي‌باشد . سطح سرانه فضاي سبز براي مدارس ۰/۵۰ – ۰/۳۰ متر مربع در نظر گرفته شود .

۴ . براي يك كلاس ۲۵ متر مربع و براي هر كلاس اضافي در حدود ۵ متر مربع اضافه مساحت در نظر گرفته شود .

۵ . براي راههاي ارتباطي فضاي تلف شده محوطه و پيش‌بيني توسعه احتمالي ۱۰ درصد فضاهاي مذكور بايد درنظر گرفته شود.

۶ . سطوح سرايداري و سرويسهاي بهداشتي دانش آموزان كه خارج از ساختمان اصـلي و در محوطـه احـداث مـي شـودمي بايـستي بـه سطوح محوطه اضافه شودكه در مجموع بايددر جدول محاسبه زمين منظورگردد.

جدول شماره ۳ -۳ – خلاصه اطلاعات سطوح محوطه مدارس راهنمايي وبرآورد سطح زمين مورد نياز

نوع مدرسه / مشخصات		روستايي		شهري											
	تعداد دوره كامل	۱	۲	۲		۳		۴		۵		۶		۷	
	تعداد دانش آموزان	۹۰	۱۸۰	۲۴۰		۳۶۰		۴۸۰		۶۰۰		۷۲۰		۸۴۰	
تعداد طبقات / مشخصات		۱	۱	۲	۱	۲	۲	۳	۲	۳	۲	۳	۲	۳	۲	۳
مساحت ناخالص فضاهای اصلی		۲۹۱/۰۹	۷۰۷/۱۲	۸۶۳/۹۹		۱۲۱۰/۴۴		۱۶۵۰		۱۹۱۲/۶۸		۲۲۱۸/۹۲		۲۵۲۵/۱۶		۲۸۲۰/۸۴
مساحت ناخالص فضاهای پشتیبانی و ورزشی (۱)		۲۱۶/۳۸	۳۹۴/۱۲	۴۳۰/۱		۱۰۵۲/۰۴		۱۰۸۵/۰۴		۱۱۱۵/۴		۱۱۵۱/۰۴		۱۱۸۶/۶۸		۱۲۱۸/۳۶
سطح محوطه		۴۸۸	۵۱۵	۶۳۶		۹۴۳		۱۲۵۰		۱۵۴۶		۱۸۶۳		۲۱۷۰		۲۴۷۷
سطح اشغال(۲)		۵۰۷/۴۷	۱۱۰۱/۲۴	۱۲۹۴/۰۹	۸۶۲/۰۹	۱۶۵۷/۲۶	۱۴۵۵/۵۲	۱۹۱۰/۰۴	۱۶۳۵/۰۴	۲۰۷۱/۷۴	۱۷۵۲/۹۶	۲۲۶۰/۵	۱۸۹۰/۶۸	۲۴۴۹/۲۶	۲۰۲۸/۴	۲۶۲۸/۷۸
حداقل زمين مورد نياز (۳)		۱۰۳۵/۵	۲۲۰۲/۴۸*	۲۵۸۸/۱۸۰	۱۷۳۱/۱۰	۳۳۱۴/۵۲۰	۲۹۱۱/۰۴۰	۳۸۲۰/۰۸۰	۳۲۷۰/۰۸۰	۴۱۴۳/۴۸۰	۳۵۰۵/۹۲*	۴۵۲۱۰	۳۷۸۱/۲۶۰	۴۸۹۸/۵۲*	۴۲۳۸	۵۲۵۷/۵۶۰

۱- مساحت ناخالص فضاهاي پشتيباني و ورزشي = مجموع خالص فضاهاي پشتيباني ومجموع خالص فضاهاي ورزشي+ فضاى ارتباطى[۱۵% مجمـوع فـضاهاي خـالص پـشتيباني در مدارس روستايى و۲۰% مجموع فضاهاي خالص پشتيباني در مدارس شهرى] + فضاى زيرساخت[۱۰يا۱۲ درصد (مجموع فضاهاي پشتيباني+فضاهاي ارتباطي)]

۲ – مساحت ناخالص فضاهای پشتیبانی و ورزشي + _____ = سطح اشغال
تعداد طبقات

۳ – ۴۰متر مربع محوطه سرايداری + سطح محوطه + سطح اشغال = سطح زمين موردنيازجهت ساختمان هاي آموزشي يك طبقه

فضاهاي ناخالص پشتيباني وورزشي+۴۰مترمربع محوطه فضاي سرايداري ياخانه معلم+مساحت فضاي باز+ مساحت فضاي ناخالص اصلي / تعداد طبقات = سطح زمين موردنياز جهت ساختمان هاي آموزشي بالاي يك طبقه

توجه : بهتر است طول زمين از ۲/۵ برابر عرض بيشتر نباشد و عرض زمين براي مدارس راهنمايي از حدود۴۵ مترمربع كمتر نباشد.

با توجه به اينكه غالباً كلاس درس تربيت بدني به صورت يك طبقه طراحي مي گردد درمحاسبه سطح زمين مورد نياز به صورت مستقل دركنار فضاهاي پشتيباني منظور شده است .

با توجه به حداكثر سطح اشغال مجاز كاربري آموزشي(۵۰%) ، حداقل زمين مورد نياز جهت احداث مدرسه دو برابر سطح اشغال بدست آمده مي باشد.

فصل چهارم:

مدارس متوسطه نظری

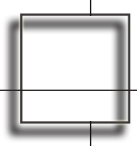

۴-۱- اهداف و ساختار(۱)

۴-۱-۱- هدف كلي

فراهم آوردن شرايط و امكانات لازم براي تعميق باورهاي ديني و رشد فضائل اخلاقي دانش آموزان ارتقاء كيفيت آموزشهاي متوسطه (نظري ، فني و حرفه‌اي، كار دانش) و توسعه كمي اين آموزشها به تناسب نيازهاي اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي كشور با توجه به مقتضيات جغرافيائي مناطق و رعايت تناسب بين محتواي آموزشي و نيازها و مقتضيات جنسي و سني دانش‌آموزان بر اساس اين اصول :

- تأكيد بر امر تزكيه و تربيت بدني و تقويت مهارتهاي زندگي

- توسعه فرهنگي مهارت آموزي و ايجاد انعطاف لازم بمنظور سمت‌گيري آموزشهاي متوسطه در جهت تعيين رشته‌هاي تحصيلي بر حسب نيازهاي كشور و علاقه و استعداد افراد و اشتغال مفيد و ادامه تحصيل در آموزش عالي، بر طبق شرايط و امكانات محيط با توجه به پيشرفتهاي علمي و فني.

- افزايش كميت و بالا بردن سطح كيفيت و ميزان منزلت آموزشهاي فني و حرفه‌اي.

- فراهم آوردن زمينه و شرايط مناسب براي استفاده بهينه از امكانات جامعه بمنظور اجراي آموزشهاي متوسطه وسازماندهي آموزشهاي خارج از واحد آموزشي و تقويت و گسترش اين آموزشها با استفاده از امكانات دستگاههاي مختلف كشور.

۴-۱-۲- اهداف شاخه تحصيلي :

- اعتلاي سطح فرهنگ و دانش عمومي و پرورش ملكات و فضائل اخلاقي، بينش سياسي و اجتماعي؛

- شناخت بهتر استعداد و علاقه دانش‌آموزان و ايجاد زمينه مساعد جهت هدايت آنان به مسيرهاي تحصيلي مناسب ؛

- احراز آمادگي نسبي دانش آموزان براي ادامه تحصيل در آموزش عالي؛

۴-۱-۳- ساختار

اين شاخه مشتمل بر ۴ رشتة رياضي- فيزيك، ادبيات و علوم انساني، علوم تجربي، علوم و معارف اسلامي است حدود ۵۲ واحد از درسهاي اين شاخه، همة رشته‌ها به صورت مشترك و بيشتر در پايه‌هاي اول و دوم ارائه مي‌شود. درسهاي اختصاصي اين شاخه در كليه رشته‌ها حدود ۴۴ واحد است كه بيشتر در پايه سوم ارائه مي‌شود. واحدهاي آموزشي مربوط به اين شاخه« دبيرستان » ناميده مي‌شود.

۱- آئین نامه آموزشی دوره ۳ ساله متوسطه روزانه (شیوه سالی – واحدی) معاونت آموزشی تابستان ۱۳۷۹

جدول۴-۱- خلاصه اطلاعات فضاهاي بسته مدارس متوسطه نظري

	نوع مدرسه / مشخصات	متوسطه نظري											
	ظرفيت: تعداددوره کامل	۲		۳		۴		۵		۶			
	ظرفيت: تعدادداش‌آموزان	۲۱۶		۳۲۴		۴۳۲		۵۴۰		۶۴۸			
	مشخصات / فضاها	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت		
گروه ۱	کلاس درس	۶	۳۶۰	۹	۵۴۰	۱۲	۷۲۰	۱۵	۹۰۰	۱۸	۱۰۸۰		
	کارگاه سمعي بصري ورايانه	۱	۱۱۰	۱	۱۱۰	۱	۱۱۰	۱	۱۱۰	۱	۱۱۰		
	آزمايشگاه شيمي	۱	۹۰	۱	۹۰	۱	۹۰	۱	۹۰	۱	۹۰		
	آزمايشگاه فيزيك	—	—	—	—	۱	۹۰	۱	۹۰	۱	۹۰		
	آزمايشگاه زيست	—	—	—	—	۱	۹۰	۱	۹۰	۱	۹۰		
	آزمايشگاه فيزيك و زيست	۱	۹۰	۱	۹۰	_	_	—	—	—	—		
گروه ۲	کتابخانه	۱	۵۱	۱	۶۶	۱	۸۴	۱	۱۰۳	۱	۱۲۲		
	اتاق بهداشت و کمکهاي اوليه	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۶	۱	۱۶		
	اتاق فعاليتهاي پرورشي	۱	۹	۱	۹	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲		
	اتاق مشاور هدايت تحصيلي	۱	۱۲	۱	۱۶	۱	۲۰	۱	۲۴	۱	۲۴		
	نمازخانه کارکنان	۱	۹	۱	۹	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲		
گروه ۳	دفتر مدير	۱	۱۲	۱	۱۶	۱	۲۰	۱	۲۴	۱	۲۴		
	دفتر معاون	۱	۹	۱	۱۲	۲	۱۸	۲	۲۴	۲	۲۴		
	دفترمديردروس	-	-	-	-	۱	۹	۱	۱۲	۱	۱۲		
	حسابداروجمعداراموال	-	-	-	-	-	-	۱	۹	۱	۹		
	اتاق استراحت دبيران	۱	۱۶	۱	۱۲	۱	۱۶	۱	۲۰	۱	۲۴		
	اتاق کار دبيران و ملاقات بااوليا			۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۶		
	کارکنان امور دفتري وامتحانات	۱	۹	۱	۹	۱	۱۲	۱	۱۶	۱	۱۶		
	چاپ وتکثير	۱	۹	۱	۹	۱	۹	۱	۹	۱	۹		
	انبار بخش اداري	۱	۴	۱	۶	۱	۶	۱	۶	۱	۹		
گروه۴	توالت دستشويي کارکنان	۱	۴	۲	۷	۲	۷	۳	۱۱	۴	۱۴		
	توالت و دستشويي دانش‌اموزان	۶	۲۲	۹	۳۲	۱۲	۴۳	۱۵	۵۴	۱۸	۶۵		
	آبخوري دانش‌اموزان	۶	۶	۹	۹	۱۲	۱۲	۱۵	۱۵	۱۸	۱۸		
	انبار وسايل نظافت	۱	۲	۲	۴	۲	۴	۳	۶	۳	۶		
	انبار وسايل وتجهيزات	۱	۱۲	۱	۱۶	۱	۱۶	۱	۲۴	۱	۲۴		
	بوفه دانش‌آموزان	۱	۹	۱	۱۲	۱	۱۵	۱	۱۵	۱	۱۸		
	آبدارخانه	۱	۶	۱	۶	۱	۸	۲	۱۲	۲	۱۲		
	اتاق تأسيسات و موتورخانه	-	۴۸	-	۱۰۷	-	۱۰۷	-	۱۳۵	-	۱۳۵		
	سرايداري	۱	۶۰	۱	۶۰	۱	۶۰	۱	۶۰	۱	۶۰		
	اتاقك نگهباني ورودي	۱	۲	۱	۴	-	۴	-	۶	-	۶		
گروه۵	مساحت خالص سالن	۱۸۰		۵۸۹		۵۸۹		۵۸۹		۵۸۹			
	آبخوري (۲واحد)	۲		۲		۲		۲		۲			
	دوش وسربنيه (۴واحد)	۱۴		۱۴		۱۴		۱۴		۱۴			
	سرويس بهداشتي (۲چشمه)	۷		۷		۷		۷		۷			
	دفتر مربي ورزش	۱۲		۱۲		۱۲		۱۲		۱۲			
	رختکن دانش آموزان	۳۴		۳۴		۳۴		۳۴		۳۴			
	انبار وسايل ورزشي *	۲۵		۵۰		۵۰		۵۰		۵۰			
	مجموع مساحت خالص	۱۲۴۷		۱۹۸۳		۲۳۲۶		۲۶۲۵		۲۸۵۵			
	ميانگين سرانه خالص	۵/۷۷		۶/۱۲		۵/۳۸		۴/۸۶		۴/۴۱			
گروه۶	فضاهاي ارتباطي	۴۳۶/۴۵	٪۳۵	۶۹۴/۰۵	٪۳۵	۸۱۴/۱	٪۳۵	۹۱۸/۷۵	٪۳۵	۹۹۹/۲۰	٪۳۵		
	فضاهاي زيرساخت	۲۰۲/۰۱	٪۱۲	۲۶۷/۷۰	٪۱۰	۳۱۴/۰۱	٪۱۰	۳۵۴/۳۷	٪۱۰	۳۸۵/۴۲	٪۱۰		
	مجموع مساحت ناخالص	۱۸۸۵/۴۶		۲۹۴۴/۷۵		۳۴۵۴/۱۱		۳۸۹۸/۱۲		۴۲۳۹/۶۷			
	ميانگين سرانه ناخالص	۸/۷۳		۹/۰۸		۷/۹۹		۷/۲۲		۶/۵۴			
	ميانگين سرانه ناخالص به ازاء هر دانش آموز	۷/۶۰ = ۲۱۶۰ ÷ ۱۶۴۲۲/۱۱											
	ميانگين سرانه ناخالص به ازاء هر کلاس	۲۷۳/۷۰ =۶۰ ÷ ۱۶۴۲۲/۱۱											

۱- دفتر فنی سازمان نوسازی ، توسعه وتجهيز مدارس کشور

جدول۴-۲– سطوح خارجي (فضاي باز محوطه) مورد نياز در مدارس متوسطه نظري

نوع مدرسه / مشخصات		متوسطه نظري				
ظرفيت	تعداد دوره کامل (۱)	۲	۳	۴	۵	۶
	تعداد دانش آموزان	۲۱۶	۳۲۴	۴۳۲	۵۴۰	۶۴۸
زمين صف جمع وتفريح (۲) زمين ورزش وبازي		۵۸۹	۶۱۶	۸۲۱	۱۰۲۶	۱۲۳۱
فضاي سبز (۳)		۱۰۸	۱۶۲	۲۱۶	۲۷۰	۳۲۴
فضاي توقف وسايل نقليه (۴)		۸۴/۶	۱۱۶/۸	۱۴۹/۱	۱۸۱/۴	۲۱۹/۴
فضاي ارتباطي غير مفيد**		۷۸	۹۰	۱۱۹	۱۴۸	۱۷۷
مساحت کل سطوح محوطه (۵)*		۷۸۱/۴۴	۸۹۴/۸	۱۱۸۶/۱	۱۴۷۷/۴	۱۷۷۴/۴
سطح سرانه		۳/۶۱	۲/ ۷۶	۲/۷۴	۲/۷۳	۲/۷۴

*فضاي ارتباطي غير مفيد از مساحت کل کسر شده است.

**فضاي ارتباطي غير مفيدبرابر است با ۱۰% مجموع زمين صف جمع و بازي ، فضاي سبز و فضاي توقف وسايل نقليه .

توضيحات :

۱ – هر دوره کامل شامل پايه اول ، پايه دوم و پايه سوم مي‌باشد.

۲ –در مدارس ۶ کلاسه به دليل آنکه سطح زمين بدست آمده براي صف جمع از سطح زمين بسکتبال کمتر مي‌باشد در محاسبه ، سطح زمين بسکتبال منظور شده است .

۳- اين بخش شامل باغچه و درختکاري , حوضچه محل گلدان‌ها و همچنين اختصاص بخشي از باغچه براي کارهاي عملي دانش‌آموزان مي‌باشد . سطح سرانه فضاي سبز براي مدارس ۰/۵۰ – ۰/۳۰ متر مربع در نظر گرفته شود .

۴– بازای یک کلاس ۲۵ وبازای هرکلاس اضافی ۵ مترمربع پارکینگ درنظرگرفته می شود .همچنین بازای هردانش اموز ۰/۱۶ مترمربع برای پارک دوچرخه لحاظ می گردد.

۵ – سطوح سرايداري، سرويس بهداشتي ، بوفه ، و آبخوري دانش‌آموزان که معمولاً در محوطه احداث مي‌شوند به سطوح محوطه اضافه شده است.

جدول ۴-۳– خلاصه اطلاعات سطوح محوطه مدارس متوسطه وبرآوردسطح‌زمين موردنياز

نوع مدرسه / مشخصات		متوسطه نظري									
ظرفيت	تعداددوره کامل(۱)	۲		۳		۴		۵		۶	
	تعدادداش‌آموزان	۲۱۶		۳۲۴		۴۳۲		۵۴۰		۶۴۸	
تعدادطبقات(۲) / مشخصات		۱	۲	۲	۳	۲	۳	۲	۳	۲	۳
مساحت‌ناخالص‌فضاهاي‌اصلي		۱۲۱۲/۶۲		۱۵۱۰/۲۴		۱۹۹۲/۸۷		۲۳۴۴/۸۱۵		۲۶۵۶/۶۶	
مساحت‌ناخالص‌فضاهاي پشتيباني در محوطه (۳)		۶۷۲/۸۴		۱۴۳۴/۵۱		۱۴۶۱/۲۴		۱۵۵۳/۳۱		۱۵۸۳/۰۱	
سطح محوطه		۷۸۱/۴۴		۸۹۴/۸		۱۱۸۶/۱		۱۴۷۷/۴		۱۷۷۴/۴	
سطح اشغال (۴)		۱۸۸۵/۴۶	۱۲۷۹/۱۵	۲۱۸۹/۶	۱۹۳۷/۹۲	۲۴۵۷/۶۷	۲۱۲۵/۵۳	۲۷۲۵/۷۱	۲۳۴۹/۹۱	۳۹۱۱/۳۴	۲۴۶۸/۵۶
حداقل زمين مورد نياز(۵)		۳۷۷۰/۹۲	۲۵۵۸/۳	۴۳۷۹/۲۶	۳۸۷۵/۸۴	۴۹۱۵/۳۵	۴۲۵۱/۰۶	۴۵۵۱/۴۳	۴۶۶۹/۸۳	۲۸۲۲/۶۸	۴۹۳۷/۱۲

توضیحات جدول ۴-۳ :

۱ – هر دوره کامل شامل پایه اول ، پایه دوم و پایه سوم مي باشد.

۲ –جهت ايمني دانش‌آموزان در مواقع بحران احداث مدارس چهارطبقه تنها در مراکزپرجمعیت شهري وباتصویب هیئتی متشکل ازنمایندگان اداره کل نوسازی مدارس ،سازمان آموزش وپرورش وسازمان مدیریت وبرنامه ریزی استان مجاز می باشد.

۳ –مساحت ناخالص فضاهاي پشتيباني در محوطه =فضای زیرساخت[(مجموع فضاهاي پشتيباني+فضاهاي ارتباطي)%۱۰]+فضای ارتباطی [مجموع فضاهاي خالص پشتيباني%۳۵] + مجموع خالص فضاهاي پشتيباني(سرویس بهداشتی دانش آموزان-بوفه-آبخوری-سرایداری-نگهبانی و کلاس درس تربیت بدنی)

۴ – سطح اشغال برابر است با سطح اشغال فضاي اصلي با احتساب طبقات به اضافه سطح اشغال فضاهاي پشتيباني در محوطه

۵ – جهت برآورد سطح زمین مورد نیاز، سطح اشغال با سطح محوطه جمع شده و۴۰مترمربع محوطه سرایداری به آن اضافه می گردد .

⋆ توجه: با توجه به حداكثر سطح اشغال مجاز كاربري آموشي (۵۰%) حداقل زمين مورد نياز جهت احداث مدرسه دوبرابر سطح اشغال بدست آمده مي باشد .

جدول ۴-۴ – ميانگين سرانه ناخالص فضاهاي بسته به تفكيك كاربري ، محوطه وزمين – مقطع متوسطه

ميانگين سرانه ناخالص / نوع مدرسه	ساختمان آموزشي		پشتيباني		كلاس تربيت بدني		مجموع فضاهاي بسته*		محوطه		ميانگين حداقل زمين	
	به ازاء نفر	به ازاء كلاس	به ازاء نفر	به ازاء كلاس	به ازاء نفر	به ازاء كلاس	به ازاء نفر	به ازاء كلاس	به ازاء نفر	به ازاء كلاس	به ازاء نفر	به ازاء كلاس
دبيرستان	۴/۵۰	۱۶۲/۱۸	۰/۹۶	۳۴/۶۵	۲/۱۳	۷۶/۸۷	۷/۶۵	۲۷۳/۷۰	۲/۸۳	۱۰۱/۹۰	۹/۳۹	۳۳۸/۲۰

* فضاهاي بسته شامل مجموع ساختمان آموزشي ، سرايداري وپشتيباني ،وكلاس درس تربيت بدني مي باشد .

فصل پنجم:

مدارس پیش دانشگاهی

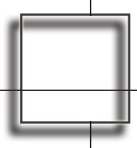

اهداف دوره پیش دانشگاهی عبارتند از :

۱- تعمیق آموزش های دروس تخصصی دوره متوسطه

۲- فراهم آوردن زمینه مناسب و آمادگی لازم جهت ادامه تحصیل در دوره های آموزش عالی

۳- هدایت دانش آموزان به دوره های آموزش عالی مطابق با استعدادها و علاقه آن ها

۴- آشنایی نسبی با یک زبان خارجی جهت آمادگی استفاده از متون علمی به زبان خارجی در دانشگاه .

تعداد واحدهای درسی دوره پیش دانشگاهی در هر رشته ۲۴ واحد است که شامل ۸ واحد دروس عمومی و ۱۶ واحد دروس تخصصی است .

جدول ۵-۱- خلاصه اطلاعات فضاهاي بسته مدارس متوسطه پيش دانشگاهي*

	نوع مدرسه / مشخصات	متوسطه پیش دانشگاهي									
	ظرفیت: تعداددوره کامل	۲		۳		۴		۵		۶	
	ظرفیت: تعداددانش‌آموزان	۱۸۰		۲۷۰		۳۶۰		۴۵۰		۵۴۰	
	مشخصات / فضاها	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت
گروه ۱	کلاس درس	۵	۳۰۰	۸	۴۸۰	۱۱	۶۶۰	۱۴	۸۴۰	۱۷	۱۰۲۰
	آزمایشگاه زبان	۱	۷۵	۱	۷۵	۱	۷۵	۱	۷۵	۱	۷۵
	کارگاه رایانه(ICT)	۱	۶۰	۱	۶۰	۱	۶۰	۱	۶۰	۱	۷۰
	کارگاه چند منظوره	۱	۷۰	۱	۷۰	۱	۷۰	۱	۷۰	۱	۷۰
گروه ۲	کتابخانه	۱	۴۸	۱	۵۶	۱	۷۲	۱	۸۷	۱	۱۰۳
	اتاق بهداشت و کمکهاي اوليه	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۶	۱	۱۶
	اتاق فعاليتهاي پرورشي	۱	۹	۱	۹	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲
	اتاق مشاور هدايت تحصيلي	۱	۱۲	۱	۱۶	۱	۲۰	۱	۲۴	۱	۲۴
	نمازخانه کارکنان	۱	۹	۱	۹	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲
گروه ۳	دفتر مدير	۱	۱۲	۱	۱۶	۱	۲۰	۱	۲۴	۱	۲۴
	دفتر معاون	۱	۹	۱	۱۲	۲	۱۸	۲	۱۸	۲	۲۴
	دفتر مديردروس	-	-	-	-	۱	۹	۱	۹	۱	۱۲
	حسابدار وجمعدار اموال	-	-	-	-	-	-	-	-	۱	۹
	اتاق استراحت دبيران	۱	۱۶	۱	۱۲	۱	۱۶	۱	۲۰	۱	۲۴
	اتاق کار دبيران و ملاقات با اولیای دانش آموزان			۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۶
	اتاق کارکنان امور دفتري وامتحانات	۱	۹	۱	۹	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۶
	چاپ و تکثير	۱	۶	۱	۹	۱	۹	۱	۹	۱	۹
	انبار بخش اداري	۱	۴	۱	۶	۱	۶	۱	۶	۱	۹
گروه ۴	توالت دستشويي کارکنان	۱	۴	۲	۷	۲	۷	۳	۱۱	۴	۱۴
	توالت و دستشويي دانش‌اموزان	۶	۲۲	۹	۳۲	۱۲	۴۳	۱۵	۵۴	۱۸	۶۵
	آبخوري دانش‌اموزان	۶	۶	۹	۹	۱۲	۱۲	۱۵	۱۵	۱۸	۱۸
	انبار وسايل نظافت وشستشو	۱	۲	۲	۴	۲	۴	۳	۶	۳	۶
	انبار وسايل وتجهيزات	۱	۱۲	۱	۱۶	۱	۱۶	۱	۲۴	۱	۲۴
	بوفه دانش‌آموزان	۱	۹	۱	۱۲	۱	۱۵	۱	۱۵	۱	۱۸
	آبدارخانه	۱	۶	۱	۶	۱	۸	۲	۱۲	۲	۱۲
	اتاق تأسيسات و موتورخانه	-	۴۸	-	۱۰۷	-	۱۰۷	-	۱۳۵	-	۱۳۵
	سرايداري	۱	۶۰	۱	۶۰	۱	۶۰	۱	۶۰	۱	۶۰
	اتاق نگهباني ورودي	-	-	-	۴	-	۴	-	۶	-	۶
گروه ۵	مساحت خالص سالن	۱۸۰		۵۸۹		۵۸۹		۵۸۹		۵۸۹	
	آبخوري (۲واحد)	-		۲		۲		۲		۲	
	دوش وسربنيه (۴واحد)	-		۱۴		۱۴		۱۴		۱۴	
	سرويس بهداشتي (۲چشمه)	-		۷		۷		۷		۷	
	دفتر مربي ورزش	۶		۱۲		۱۲		۱۲		۱۲	
	رختکن دانش آموزان	۳۸		۳۴		۳۴		۳۴		۳۴	
	انبار وسايل ورزشي *	۶		۵۰		۵۰		۵۰		۵۰	
	مجموع مساحت خالص	۱۰۵۰		۱۸۲۸		۲۰۷۹		۲۳۵۲		۲۶۱۱	
	ميانگين سرانه خالص	۵/۸۳		۶/۷۷		۵/۷۷		۵/۲۳		۴/۸۳	
گروه ۶	فضاهاي ارتباطي	٪۳۵	۳۶۷/۵	٪۳۵	۶۳۹/۸	٪۳۵	۷۲۷/۶۵	٪۳۵	۸۲۳/۲	٪۳۵	۹۱۳/۸۵
	فضاهاي زيرساخت	٪۱۲	۱۷۰/۱	٪۱۰	۲۴۶/۷۸	٪۱۰	۲۸۰/۶۶	٪۱۰	۳۱۷/۵۲	٪۱۰	۳۵۲/۴۸
	مجموع مساحت ناخالص	۱۵۸۷/۶		۲۷۱۴/۵۸		۳۰۸۷/۳۱		۳۴۹۲/۷۲		۳۸۷۷/۳۳	
	ميانگين سرانه ناخالص	۸/۸۲		۱۰/۰۵		۸/۵۷		۷/۷۶		۷/۱۸	

۱- دفتر فنی سازمان نوسازی ، توسعه و تجهیز مدارس کشور

میانگین سرانه ناخالص به ازاء هر دانش آموز ۱۴۷۵۹/۵۴ ÷ ۱۸۰۰ = ۸/۲۰

میانگین سرانه ناخالص به ازاء هر کلاس ۱۴۷۵۹/۵۴ ÷ ۵۵ =۲۶۸/۳۵

توضيحات :

۱ – سالن بسكتبال به ابعاد ۱۹× ۳۱ متر و ارتفاع حداقل ۶/۷ متر

۲- سطح زير ساخت سالن معادل ۲۲% محيط آن تقريبي محاسبه شده است.

۳- فضاي ارتباطي = ۱۵% مساحت خالص فضاي پشتيباني

۴- فضاي زيرساخت = ۱۲ ٪مجموع فضاي پشتيباني و ارتباطي

۵- به منظوراستفاده ازسالنهای یکسان درمدارس متوسطه وپیش دانشگاهی ،فضاهای پشتیبانی مشابه مدارس متوسطه درنظرگرفته شده است.

جدول ۵-۲ – خلاصه اطلاعات سطوح محوطه مدارس متوسطه پيش دانشگاهي وبرآوردسطح‌زمين موردنياز

نوع مدرسه / مشخصات		متوسطه پيش دانشگاهي									
ظرفيت	تعداد دوره كامل (۱)	۲		۳		۴		۵		۶	
	تعداد دانش آموزان	۱۸۰		۲۷۰		۳۶۰		۴۵۰		۵۴۰	
تعداد طبقات		۱	۲	۲	۳	۲	۳	۲	۳	۲	۳
زمين صف جمع وتفريح (۲) زمين ورزش وبازي		۵۸۹		۵۸۹		۶۸۴		۸۵۵		۱۰۲۶	
فضاي سبز		۹۰		۱۳۵		۱۸۰		۲۲۵		۲۷۰	
فضاي توقف وسايل نقليه (۳)		۷۹		۱۰۸		۱۳۸		۱۶۷		۱۹۶	
فضاي ارتباطي غير مفيد		۷۶		۸۳		۱۰۰		۱۲۵		۱۴۹	
مساحت كل سطوح محوطه		۸۳۴		۹۱۵		۱۱۰۲		۱۳۷۲		۱۶۴۱	
سطح سرانه		۴/۶۳		۳/۳۹		۳/۰۶		۳/۰۵		۳/۰۴	
حداقل سطح اشغال (۴)		۱۵۸۷/۶	۱۰۴۱/۰۱	۱۹۶۹/۸۵	۱۷۲۱/۶	۲۱۶۸/۸۴	۱۸۶۲/۶۸	۲۳۹۶/۹۲	۲۰۲۲/۶۶	۲۵۸۸/۳۵	۲۱۵۸/۶۹
حداقل زمين مورد نياز(۵)		۳۱۷۵/۲	۲۰۸۲/۰۲	۳۹۳۹/۷	۳۴۴۳/۲	۴۳۳۷/۶۸	۳۷۲۵/۳۶	۴۷۹۳/۸۴	۴۰۴۵/۳۲	۵۱۷۶/۷	۴۳۱۷/۳۸

توضيحات :

۱ – هر دوره كامل شامل سه كلاس مي‌باشد.

۲ – در مدارس ۶ و ۹ كلاسه به دليل آنكه سطح زمين بدست آمده براي صف جمع از سطح زمين بسكتبال كمتر مي‌باشد در محاسبه ، سطح زمين بسكتبال منظور شده است .

۳ – بازاي يک كلاس ۲۵ و بازای هرکلاس اضافی ۵ مترمربع مساحت پاركينگ در نظر گرفته مي‌شود . هم چنين بازاي هر دانش‌آموز ۰/۱۶ مترمربع جهت پارك دوچرخه لحاظ مي‌گردد.

۴ – سطح اشغال برابر است با سطح اشغال فضاي اصلي با احتساب طبقات به اضافه سطح اشغال فضاهاي پشتيباني(سرويس بهداشتي دانش آموزان ، بوفه ، آبخوري ، سرايداري ، نگهباني و كلاس تربيت بدني) در محوطه

۵ – جهت برآورد سطح زمين مورد نياز، سطح اشغال با سطح محوطه جمع شده و۴۰مترمربع محوطه سرايداری به آن اضافه می گردد .

* توجه: با توجه به حداكثر سطح اشغال مجاز كاربري آموشي (۵۰%) حداقل زمين مورد نياز جهت احداث مدرسه دوبرابر سطح اشغال بدست آمده مي باشد .

جدول ۵-۳– ميانگين سرانه ناخالص فضاهاي بسته به تفكيك كاربري , محوطه و زمين – پيش دانشگاهی

ميانگين سرانه ناخالص / نوع مدرسه	ساختمان آموزشي		پشتيباني(۲)		كلاس تربيت بدني		مجموع فضاهاي بسته (۱)		محوطه		ميانگين حداقل زمين	
	بازاء نفر	بازاء كلاس	بازاء نفر	بازاء كلاس	بازاء نفر	بازاء كلاس	بازاء نفر	بازاء كلاس	بازاء نفر	بازاء كلاس	بازاء نفر	بازاء كلاس
پيش دانشگاهي	۵/۰۶	۱۵۱/۸	۳/۱۳	۹۳/۹	۲/۵۲	۷۵/۶	۸/۱۹	۲۴۵/۷	۳/۲۵	۹۷/۵	۸/۷۸	۲۶۳/۴

(۱) فضاهاي بسته شامل مجموع ساختمان آموزشي ، سرايداري وپشتيباني ،وكلاس درس تربيت بدني مي باشد.

(۲) فضاهاي پشتيباني ناخالص = (فضاهاي پشتيباني خالص+فضاهاي ارتباطي)%۱۰ + (فضاهاي پشتيباني خالص)%۳۵ + مجموع فضاهاي پشتيباني(كلاس درس تربيت بدني+نگهباني+سرايداري+بوفه+آبخوري+سرويس دانش آموزان).

فصل ششم:

مجتمع های آموزشی

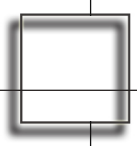

تعاریف پایه :

کلیات : تعاریف عناوین ذیل براساس اصطلاحات رایج کشور در بخش آموزش وپرورش تهیه گردیده و بر این اساس در متن تدوین اصول و ضوابط بکار رفته است

۱- نظام آموزش :

عبارتست از مجموعه برنامه ها،روش‌ها،سیستم‌هاي آموزشيو مقررات پایه که از طرف وزارت آموزش‌وپرورش و سایر مراجعه ذيصلاح اعمال مي گردد.

۲- دوره آموزش :

عبارت است از يك پايه پيش دبستاني و ۵ پايه تحصيلي در مقطع ابتدائي و يا ۳ پايه تحصيلي در مقطع راهنمايي و ۳ پايه تحصيلي در مقطع متوسطه.

۳- مجتمع آموزشي :

شامل كليه مقاطع تحصيلي از پيش دبستان تا پايان دوره متوسطه را شامل مي شود و يا به عبارتي يك دوره ۱۲ ساله را كه دانش آموز از پيش دبستاني تا پايان دوره متوسطه در آن مي بايد طي نمايد را شامل مي شود و کلیه فضاهای آموزشی، کمک آموزشی، پرورشی، خدماتی و رفاهی و اداری را دارا می باشد.

٤- مركز آموزشي محله :

به مركز آموزشي كه بعنوان پايگاهي فرهنگي، آموزشي، اجتماعي در خدمت دانش آموزان و اهالي محله قرار مي گيرد اطلاق مي شوند و اين مراكز بعنوان پايگاه كمك آموزشی وپرورشي و ورزشي براي مدارس حومه خودمي باشند.

۵-طبقه بندي فضاهاي آموزشي :

فعاليت هاي آموزشي وپرورشي مجتمع هاي آموزشي در دو فضاي الف. بسته ب. باز انجام مي‌شود كه هر كدام از اين فعاليت ها در گروه هاي ذيل طبقه بندي مي شود :

۵- الف. فضاهاي بسته: در پنج گروه زير طبقه بندي مي شوند:

۱- فضاهاي آموزشي

۲- فضاهاي كمك آموزشي

۳- فضاهاي پرورشي

٤- فضاهاي اداري

۵- فضاهاي پشتيباني و خدماتي

۵- ب.فضاهاي باز و نيمه باز در ٦ گروه ذيل طبقه بندي مي شوند :

۱- فضاهاي صف جمع و تفريح

۲- فضاهاي بازي و ورزش

۳- فضاهاي سبز

٤- فضاهاي توقف وسايل نقليه

۵- فضاهاي ورودي

٦- فضاي ارتباطي غير مفيد

۷- فضاهاي نيمه باز يا مسقف

۵-الف-۱- فضاهاي آموزشي:

عبارتند از فضاهايي كه برنامه درسي (مطابق با متن كتاب) در طول هفته در آنها تدريس مي شود و شامل كلاس هاي نظري- كلاس هاي تجربي – كلاس هاي عمومي مي گردد.

۵- الف -۱-۱- كلاس نظري :

فضايي كه در آن تفهيم و تدريس دروس از طريق خواندن و نوشتن و تكرار مطالب توسط معلم و دانش آموز وتجربه ذهني انجام مي گردد.(مقطع ابتدائي ((سوم، چهارم و پنجم)))

۵- الف-۱-۲- كلاس تجربي :

در اين فضا دروسي كه نياز به تجربه كردن و انجام كار عملي دارند تدريس مي شود و اصل بر مشاهده عيني تجربياتي است كه توسط معلم و خود دانش آموزان كه به صورت گروهي فعاليت مي كنند انجام مي شود.(مقطع پيش دبستاني و ابتدائي)

۵-الف-۱-۳- كلاس عمومي:

فضايي است براي تدريس دروسي كه نياز به كار عملي ندارند و مطالب درسي توسط معلم به شاگردان ارائه مي گردد.(مقطع راهنمايي و متوسطه)

۵- الف-۲- فضاهاي كمك آموزشي:

عبارتند از فضاهايي كه برنامه درسي (مطابق با متن كتاب) در طول هفته در آن تدريس مي شود و جهت تفهيم مطالب نياز به ابزار و وسائلي مي باشد كه بتوان مفاهيم درسي، به صورت عملي و تجربي در اختيار دانش آموزان قرار گيرد و شامل(آزمايشگاه‌هاي فيزيك – شيمي- زيست- علوم) كارگاه (حرفه و فن – هنر- رايانه- سمعي و بصري) مي باشد.

۵- الف-۲-۱- آزمايشگاه :

فضايي است براي انجام فعاليت هاي آموزشي دروس علوم (فيزيك، شيمي،زيست و...) كه از طريق مشاهده و تجربه عملي مستقيم دانش آموز كشف حايق نمايد و كاربرد آن در مقطع راهنمايي و متوسطه مي باشد.

۵-الف-۲-۲- كارگاه :

فضايي است با تجهيزات خاص براي تدريس دروس كه نياز به كار عملي در زمينه هاي صوتي – تصويري- فني و هنري دارند و مورد نياز مقاطع راهنمايي و متوسطه مي باشند.

۵- الف -۳- فضاهاي ورزشي و پرورشي :

عبارتند از فضاهايي كه مكمل برنامه هاي آموزشي به عنوان تقويت جسمي و روحی و رواني دانش آموزان مورد نياز مي باشند و اغلب خارج از ساعت درسي مورد استفاده قرار مي گيرند و شامل كتابخانه، نمازخانه، سالن ورزشي، سالن چندمنظوره، اتاق مشاوره، اتاق بهداشت، اتاق ورزش و ... را شامل مي شود.

۵- الف ۳-۱- كتابخانه :

عبارتست از فضايي جهت نگهداري كتابهاي مختلف (علمي- فرهنگی- هنري- فني – اعتقادي – اجتماعي و...) جهت ارتقاء اطلاعات عمومي دانش آموزان و يا اهالي محله كه شامل فضاي نگهداري كتب و نشريات و لوحه فشرده و محلي براي قرائت مي باشد.

۵- الف ۳-۲- نمازخانه :

فضايي است روحاني كه به منظور برپايي نماز ايجاد مي شود كه در هنگام فعاليت مدرسه براي برپائي نماز جماعت و فعالی‌تهای فوق برنامه براي دانش آموزان و در اوقات تعطيلي مجتمع آموزشی در اختيار اهالي محله براي برپايي نمازجماعت و يا مراسم هاي مذهبي قرار مي گيرد.

۵- الف ۳-۳- سالن ورزشي :

عبارتست از فضايي جهت فعاليت هاي ورزشي دانش آموزان و در غير ساعات درسي مجتمع در اختيار اهالي محله قرار مي گيرد و داراي سالن اصلي و اتاق مربي و فضاي رختكن و دوش و سرويس مي باشد.

۵- الف ۳-٤- سالن چند منظوره :
عبارتست از فضايي براي فعاليت هاي فوق برنامه مجتمع آموزشی از جمله برپايي نماز و برگزاري امتحانات و در صورت نياز فعاليت هاي ورزشيو يا مراسم مختلف که نياز به تجمع دانش‌آموزان در يك محل باشد را شامل می شود.
۵- الف-۳-۵- اتاق مشاوره :
عبارت است از فضايي جهت استقرار مسئول و مسئولين مشاوره مقاطع مختلف تحصيلي به منظور پيگيري مسائل تحصيلي و رفتاري دانش آموزان و در صورت نياز ارتباط با محصلين و اولياء آنها به صورت فردي يا گروهي.
۵- الف-۳-۵- اتاق ورزش :
اتاقي است براي استقرار معلم ورزش و همچنين رختکن دانش آموزان و محل نگهداري وسائل ورزشي مقاطع مختلف آموزشي .
۵- الف-۳-٦- اتاق بهداشت :
عبارتست از فضايي جهت نگهداري دانش آموزان بد حال و در صورت لزوم اعزام آنها به مراکز پزشکي و همچنين محلي براي ارائه خدمات بهداشتي به دانش آموزان.
۵- الف- ٤ – فضاهاي اداري :
عبارتست از فضاهايي که به منظور استقرار نيروهاي اداري بخش‌هاي مختلف جهت برنامه‌ريزيو پيگيري برنامه‌هاي آموزشيوپرورشي و همچنين اداره مجتمع و کارهاي دفتري که شامل مجموعه مدير و منشي – اتاق جلسات- اتاق هيئت امناء - اتاق ملاقات والدين – مدير دروس – معاونين- معلمی‌ن – امور دفتري – حسابدار و جمعدار و چاپ و تکثير و ساير فضايي که به امور فوق کمك نمايد.

۵- الف- ۵- فضاهاي پشتيباني و خدمات :
اين فضاها عبارتند از فضاهايي که به منظور رفاه حال دانش آموزان و کارکنان مجتمع جهت ارائه خدمات مورد نياز به ساير فضاها در نظر گرفته مي شود و شامل : سرويس هاي بهداشتي- آبدارخانه- بوفه –موتورخانه- انبار – سرايدار و ... مي باشد.
۵- ب-۱- فضاي صف جمع و تفريح :
بخشي از فضاي باز محوطه مدرسه را در بر مي گيرد و محلي است براي برگزاري مراسم صبحگاه که در ايجاد روحيه نظم و انضباط محصلين و يا هر برنامه اي که به منظور هماهنگي بين مسئولين مجتمع و دانش آموزان جهت بهتر اداره شدن مدرسه نياز باشدو همچنين محلي است براي استراحت و تفريح دانش آموزان قبل و بعد از برگزاري کلاس هاي درسي جهت رفع خستگي و ايجاد نشاط و ارتباط با ديگر دانش‌آموزان به منظور بالا بردن تعاملات اجتماعي محصلين.
۵- ب-۲- فضاهاي بازي و ورزش :
اين فضاها در محوطه مدرسه به منظور ايجاد شادي و نشاط و برگزاري ساعات ورزش به منظور ايجاد تندرستي و سلامت دانش آموزان در نظر گرفته مي شود و حداقل زمين بازي براي اين قسمت ورزش واليبال مي باشد که ابعاد آن با توجه به اندازه زمين واليبال و فضاهاي اطراف آن ۱۲×۲٤ متر مربع مي باشد.
۵- ب-۳- فضاهاي سبز :
فضاهاي سبز به منظور ايجاد تهويه طبيعي و توليد اکسيژن و تلطيف هوا و ايجاد سايه در فضاهاي باز مدرسه و کاهش آلودگي هاي صوتي- هوا- محيطي و توجه به محيط زيست و ايجاد روحيه شاد و شادابي در دانش آموزان و کارکنان در مجتمع ها در نظر گرفته مي شود که در بعضي از موارد به عنوان فضاهاي کمك آموزشي در اختيار دانش آموزان قرار مي گيرد

۵- ب-٤- فضاي توقف وسايل نقليه :

فضايي است جهت پاركينگ وسائل نقليه كاركنان و پارك دوچرخه و موتور دانش آموزان و پاركينگ وسائل نقليه عمومي كه براي سرويس ايا‌ب و ذهاب دانش‌آموزان مجتمع و مراكز آموزشي در نظر گرفته مي شود.

۵- ب- ۵- فضاي ورودي :

مجموعه فضايي است كه به صورت سرپوشيده در ورودي مقاطع مختلف مجتمع آموزشي و نقطه اتصال بيرون و درون فضاهاي مجتمع با بيرون بوده و شامل سردرب ورودي و نگهباني و ملاقات والدين مي باشد.

۵- ب-٦- فضاهاي ارتباطي و غير مفيد :

به فضاهاي ارتباطي بين سطوح با كاربريهاي مختلف و فضاهاي تلف شده و غير مفيد كه به علت ابعاد و زواياي نامناسب در بعضي از زمين ها و يا به محوطه هاي باز غيرمفيد پشت ساختمان‌ها كه به عنوان حيات خلوت مطرح مي باشد اطلاق مي شود.

۵- ب-۷- فضاهاي نيمه باز يا مسقف :

به فضاهاي سرپوشيده كه حداقل از يك طرف به فضاهاي باز ارتباط داشته باشند اطلاق مي شود كه براي عبور و مرور و يا تجمع دانش آموزان جهت در امان بودن از تابش مستقيم آفتاب و يا برف و باران در نظر گرفته مي شود.

٦- ظرفيت :

٦-١- ظرفيت يا تراكم دانش آموز در كلاس :

به تعداد دانش آموزان يك كلاس، در يك نوبت اطلاق مي شود.

٦-٢ ظرفيت دوره آموزشي يا مقطع آموزشي :

تعداد دانش آموزان هر مقطع يا دوره آموزشي در مجتمع آموزشي را شامل مي شود.

٦-٣- ظرفيت مجتمع آموزشي :

كليه دانش آموزان مقاطع مختلف آموزشي، از پيش دبستاني تا پايان دوره متوسطه مجتمع را در بر مي گيرد.

۷- سطوح زير بنايي:

۷-۱- خالص :

به مجموعه سطوح زيربنايي مفيد فضاهاي آموزشي،كمك آموزشي، پرورشي ، اداري وپشتيباني اطلاق مي‌شود.

۷-۲- ناخالص :

به مجموعه سطوح زيربنايي فضاهاي آموزشي،كمك آموزشي، پرورشي، اداري و پشتيباني به انضمام فضاهاي ارتباطي و گردشي اطلاق مي شود.

۸- سرانه :

۸-۱- سرانه خالص زيربنا :

برابر است با سهم هر نفر دانش آموز از زيربناي خالص مجتمع آموزشي كه از تناسب ذيل حاصل مي شود.

$$\text{سرانه خالص(واحد متر مربع)} = \frac{\text{مجموعه سطوح زيربنای مفيدآموزشی+کمک آموزشی+ پرورش+ اداریو}}{\text{تعداد دانش آموزان کل مجتمع}}$$

۸-۲- سرانه ناخالص :

برابر است با سهم و نفر دانش آموز از زيربناي ناخالص مجتمع آموزشي كه از تناسب ذيل حاصل مي شود.

$$\text{سرانه ناخالص (متر مربع)} = \frac{\text{مجموعه سطوح زيربنای(آموزشی+پرورشی+اداری+پشتیبانی+راهروها+ضخامت}}{\text{تعداد دانش آموزان کل مجتمع}}$$

(۱) جدول برنامه فیزیکی مجتمع های آموزشی و مراکز آموزشی محله شهری مقطع پیش‌دبستانی و دبستان (فضای

ردیف	عنوان فضا		مشخصات فضا										توضیحات
			تیپ ۱ (۵۷۶ نفره+ دو دوره ای)			تیپ ۲ (۸۶۴ نفره+ سه دوره ای)			تیپ ۳ (مرکز محله ۴۳۲ نفره+ سه دوره ای)				
			تعداد واحد	مساحت		نفر در فضا	تعداد واحد	مساحت		نفر در فضا	تعداد واحد	مساحت		نفر در فضا	
				واحد m^2	کل m^2			واحد m^2	کل m^2			واحد m^2	کل m^2		
۱	کلاس آموزش دروس تجربی	بخش پیش دبستانی و کلاس های اول و دوم دبستان	۴	۴۲/۱۲	۱۶۸/۴۸	۲۴	۶	۴۲/۱۲	۲۵۲/۷۲	۲۴					
۲	کلاس آموزش پیش دبستانی		۲	۴۸/۶	۹۷/۲	۲۴	۳	۴۸/۶	۱۴۵/۸	۲۴					
۳	**سالن بازی**		۱	۵۴	۵۴	۲۴	۱	۵۴	۵۴	۲۴					
۴	اتاق مشاور پیش‌دبستانی		۱	۸/۴	۸/۴	۱+۲	۱	۹/۶	۹/۶	۱+۳					
۵	اتاق مشاور اول و دوم		۱	۸/۴	۸/۴	۱+۲	۱	۱۲/۴	۱۲/ ۴	۱+۴					
۶	**اتاق امور دفتری**		۱	۹/۶	۹/۶	۱+۳	۱	۱۲	۱۲	۱					
۷	**اتاق معاون بخش**		۱	۱۰/۸	۱۰/۸	۱+۳	۱	۱۲/۴	۱۲/۴	۱+۴					
۸	اتاق ملاقات والدین		۱	۱۲/۴	۱۲/۴	۱+۴	۱	۱۵/۶	۱۵/۶	۱+۶					
۹	**اتاق معلمان**		۱	۱۸	۱۸	۹	۱	۲۴	۲۴	۱۲					
۱۰	**سرویس معلمان**		۱	۲/۸۸	۲/۸۸	۱چشمه	۱	۲/۸۸	۲/۸۸	۱چشمه					
۱۱	**اتاق وسایل نظافت**		۱	۱/۴۴	۱/۴۴	–	–	۱/۴۴	۱/۴۴	–					
۱۲	**آبدارخانه**		۱	۶	۶	–	۱	۶	۶	–					
	جمع کل				**۳۹۷/۶**				**۵۴۸/۸۴**						
۱	کلاس آموزش دروس نظری	بخش کلاس های سوم-چهارم-پنجم دبستان	۲	۴۲/۱۲	۸۴/۲۴	۲۴	۳	۴۲/۱۲	۸۴/۲۴	۲۴					
۲	کلاس آموزش دروس تجربی		۴	۵۰/۴	۲۰۱/۶	۲۴	۶	۵۰/۴	۳۰۲/۴	۲۴					
۳	**اتاق معاون بخش**		۱	۱۰/۸	۱۰/۸	۱+۳	۱	۱۲/۴	۱۲/۴	۱+۴					
۴	اتاق رختکن و وسایل‌ورزشی		۱	۱۲	۱۲	–	۱	۱۲	۱۲						
۵	اتاق مشاورسوم‌وچهارم‌وپنجم		۱	۱۲/۴	۱۲/۴	۱+۴	۲	۱۲/۴	۱۲/۴	۱+۴					
۶	**اتاق امور دفتری**		۱	۹/۶	۹/۶	۱	۱	۹/۶	۹/۶	۱					
۷	**اتاق ملاقات والدین**		۱	۱۲/۴	۱۲/۴	۱+۴	۱	۱۵/۶	۱۵/۶	۱+۶					
۸	**اتاق معلمین**		۱	۱۸	۱۸	۹نفر	۱	۲۴	۲۴	۱۲					
۹	سرویس بهداشتی معلمان		۱	۲/۸۸	۲/۸۸	۱چشمه	۱	۲/۸۸	۲/۸۸	۱چشمه					
۱۰	**اتاق وسایل نظافت**		۱	۱/۴۴	۱/۴۴	–	–	۱/۴۴	۱/۴۴	۱۸					
۱۱	**آبدارخانه**		۱	۶	۶	–	۱	۶	۶	–					
	جمع کل				**۳۷۱/۳۶**				**۴۸۲/۹۶**						
۱	**اتاق سمعی و بصری**	بخش مشترک دبستان و پیش دبستانی	۱	۴۸/۶	۴۸/۶	۲۴	۱	۴۸/۶	۴۸/۶	۲۴					❋کتابخانه برای‌استفاده‌همزمان یک‌کلاس
۲	**اتاق قصه**		۱	۴۲/۱۲	۴۲/۱۲	۲۴	۱	۴۲/۱۲	۴۲/۱۲	۲۴					
۳	**کتابخانه**		۱	۷۷/۷۶	۷۷/۷۶	۲۴	۱	۷۷/۷۶	۷۷/۷۶	۲۴					
۴	**کارگاه هنر**		۱	۴۲/۱۲	۴۲/۱۲	۱+۳	۱	۴۲/۱۲	۴۲/۱۲	۲۴					
۵	**سایت کامپیوتر**		۱	۴۸/۶	۴۸/۶	۲۴	۱	۴۸/۶	۴۸/۶	۲۴					❋۲ تخت برای اتاق کمکهای اولیه
۶	**سالن چندمنظوره**		۱	۱۱۶/۶۴	۱۱۶/۶۴	۱۴۴	۱	۱۷۴/۹۶	۱۷۴/۹۶	۲۱۶					
۷	اتاق مسئول دبستان		۱	۱۴	۱۴	۱+۲	۱	۱۸	۱۸	۱+۳					❋گرمخانه جهت گرم نگهداشتن غذا
۸	اتاق بهداشت وکمکهای اولیه		۱	۱۰	۱۰	۱+۲	۱	۱۰	۱۰	۲					
۹	**سرویس‌بهداشتی‌کارکنان**		۱	۲/۸۸	۲/۸۸	۱چشمه	۱	۲/۸۸	۲/۸۸	–					
۱۰	**آبدارخانه**		۱	۶	۶	–	۱	۶	۶	–					
۱۱	**سالن غذاخوری**		۱	۱۰۹/۴۴	۱۰۹/۴۴	۱۴۴	۱	۱۶۴/۱۶	۱۶۴/۱۶	۲۱۶					
۱۲	گرمخانه غذاخوری		۱	۱۶	۱۶	۱	۱	۲۴	۲۴	–					
۱۳	**انبار وسایل اداری**		۱	۱۴	۱۴	–	۱	۱۸	۱۸	–					
	جمع کل				**۵۴۸/۱۶**				**۶۷۷/۲**						

ردیف		عنوان فضا	مشخصات فضا										توضیحات
			تیپ ۱ (۵۷۶ نفره)			تیپ ۲ (۸۶۴ نفره)			تیپ ۳ (مرکز محله ۴۳۲ نفره)				
			تعداد واحد	مساحت		نفر در فضا	تعداد واحد	مساحت		نفر در فضا	تعداد واحد	مساحت		نفر در فضا	
				واحد m^2	کل m^2			واحد m^2	کل m^2			واحد m^2	کل m^2		
۱	بخش راهنمایی	کلاس عمومی	۵	۳۷/۲۶	۱۸۶/۳	۲۴	۷	۳۷/۲۶	۲۶۰/۸۲	۲۴	۷	۳۷/۲۶	۲۶۰/۸۲	۲۴	
۲		کارگاه حرفه و فن	۱	۵۰/۴	۵۰/۴	۲۴	۱	۵۰/۴	۵۰/۴	۲۴	۱	۵۰/۴	۵۰/۴	۲۴	
۳		کارگاه هنر	۱	۵۰/۴	۵۰/۴	۲۴	۱	۵۰/۴	۵۰/۴	۲۴	۱	۵۰/۴	۵۰/۴	۲۴	
۴		اتاق معاون بخش	۱	۱۲/۴	۱۲/۴	۱+۴	۱	۱۵/۶	۱۵/۶	۴+۴	۱	۱۵/۶	۱۵/۶	۱+۶	
۵		اتاق ملاقات والدین	۱	۱۲/۴	۱۲/۴	۱+۴	۱	۱۲/۴	۱۲/۴	۱+۴	۱	۱۲/۴	۱۲/۴	۱+۴	
۶		اتاق مشاور تحصیلی	۱	۱۲/۴	۱۲/۴	۱+۴	۱	۱۲/۴	۱۲/۴	۱+۴	۱	۱۲/۴	۱۲/۴	۱+۴	
۷		اتاق مشاور تربیتی	۲	۱۰/۸	۲۰/۱۶	۱+۳	۳	۱۰/۸	۳۰/۲۴	۱+۳	۳	۱۰/۸	۳۰/۲۴	۱+۳	
۸		اتاق امور اداری	۱	۱۶	۱۶	۱	۱	۱۲	۱۲	۲	۱	۱۲	۱۲	۲	
۹		اتاق معلمین	۱	۱۶	۱۶	۸	۱	۲۴	۲۴	۱۲	۱	۲۴	۲۴	۱۲	
۱۰		سرویس بهداشتی معلمان	۱	۲/۸۸	۲/۸۸	۱ چشمه	۱	۲/۸۸	۵/۷۶	۲ چشه	۲	۲/۸۸	۵/۷۶	۲ چشمه	
۱۱		آبدارخانه	۱	۶	۶	۱	۱	۶	۶	–	۱	۶	۶	–	
۱۲		اتاق وسایل نظافت	۱	۱/۴۴	۱/۴۴	–	۱	۱/۴۴	۱/۴۴	–	۱	۱/۴۴	۱/۴۴	–	
		جمع کل			**۳۸۸/۲۲**				**۴۸۱/۴۶**				**۴۸۱/۴۶**		
۱	بخش متوسطه نظری	کلاس عمومی	۵	۴۳/۲	۲۱۶	۲۴	۶	۴۳/۲	۲۵۹/۲	۲۴	۶	۴۳/۲	۲۵۹/۲	۲۴	*در سرویس بهداشتی برای کارکنان یک چشمه برای آقایان ویک چشمه برای خانم ها پیش بینی می گردد.
۲		کلاس عمومی بزرگ	۱	۵۵/۴۴	۵۵/۴۴	۴۸	۲	۵۵/۴۴	۱۱۰/۸۸	۴۸	۲	۵۵/۴۴	۱۱۰/۸۸	۴۸	
۳		اتاق معاون بخش	۱	۱۳/۲	۱۳/۲	۱+۴	۱	۱۶/۸	۱۶/۸	۱+۶	۱	۱۶/۸	۱۶/۸	۱+۶	
۴		اتاق معلمین	۱	۱۸	۱۸	۹	۱	۲۸	۲۸	۱۴	۱	۲۸	۲۸	۱۴	
۵		**اتاق مشاور و هدایت تحصیلی‌ومدیردروس**	۱	۱۲	۱۲	۲	۱	۱۲	۱۲	۲	۱	۱۲	۱۲	۲	
۶		اتاق امور اداری	۱	۱۲	۱۲	۲	۱	۱۸	۱۸	۳	۱	۱۸	۱۸	۳	
۷		اتاق مشاور تربیتی	۱	۱۳/۲	۱۳/۲	۱+۴	۳	۱۰/۸	۳۲/۴	۱+۳	۳	۱۰/۸	۳۲/۴	۱+۳	
۸		اتاق ملاقات والدین	۱	۱۲/۴	۱۲/۴	۱+۴	۱	۱۲/۴	۱۲/۴	۱+۴	۱	۱۲/۴	۱۲/۴	۱+۴	
۹		سرویس بهداشتی معلمان	۱	۲/۸۸	۲/۸۸	۱ چشمه	۲	۲/۸۸	۵/۷۶	۱ چشمه	۲	۲/۸۸	۵/۷۶	۱ چشمه	
۱۰		آبدارخانه	۱	۶	۶	–	۱	۶	۶	–	۱	۶	۶	-	
۱۱		اتاق وسایل نظافت	۱	۱/۴۴	۱/۴۴	–	۱	۱/۴۴	۱/۴۴	–	۱	۱/۴۴	۱/۴۴	–	
		جمع کل			**۳۶۲/۵۶**				**۵۰۲/۸۸**				**۵۰۲/۸۸**		
۱	بخش مشترک راهنمایی و متوسطه	کارگاه سمعی و بصری	۱	۵۱/۸۴	۵۱/۸۴	۲۴	۱	۵۱/۸۴	۵۱/۸۴	۲۴	۱	۵۱/۸۴	۵۱/۸۴	۲۴	*یک چشمه برای آقایان ویک چشمه برای خانم ها * سالن چند منظوره برای‌برگزاری‌امتحان همزمان۶کلاس‌برای تیپ۱و۹ کلاس برای تیپ۲ پیش‌بینی شده است.
۲		آزمایشگاه فیزیک	۱	۵۱/۳	۵۱/۳	۲۴	۱	۵۱/۳	۵۱/۳	۲۴	۱	۵۱/۳	۵۱/۳	۲۴	
۳		آزمایشگاه زیست	۱	۶۱/۵۶	۶۱/۵۶	۲۴	۱	۶۱/۵۶	۶۱/۵۶	۲۴	۱	۶۱/۵۶	۶۱/۵۶	۲۴	
۴		آزمایشگاه شیمی	۱	۶۱/۵۶	۶۱/۵۶	۲۴	۱	۶۱/۵۶	۶۱/۵۶	۲۴	۱	۶۱/۵	۶۱/۵۶	۲۴	
۵		کلاس و سایت کامپیوتر	۱	۴۸/۶	۴۸/۶	۲۴	۲	۴۸/۶	۹۷/۲	۲۴	۲	۴۸/۶	۹۷/۲	۲۴	
۶		مسئول راهنمایی و متوسطه	۱	۱۳/۲	۱۳/۲	۱+۴	۱	۱۶/۸	۱۶/۸	۱+۶	۱	۱۶/۸	۱۶/۸	۱+۶	
۷		امور دفتری	۱	۱۲	۱۲	۲	۱	۱۸	۱۸	۳	۱	۱۸	۱۸	۳	
۸		چاپ و تکثیر	۱	۱۰	۱۰	۱	۱	۱۴	۱۴	۱	۱	۱۴	۱۴	۱	
۹		اتاق مسئول فوق برنامه	۱	۱۰/۸	۱۰/۸	۱+۳	۱	۱۳/۲	۱۳/۲	۱+۴	۱	۱۳/۲	۱۳/۲	۱+۴	
۱۰		سالن چند منظوره	۱	۱۳۶/۸	۱۳۶/۸	۱۴۴	۱	۲۰۵/۲	۲۰۵/۲	۲۱۶	۱	۲۰۵/۲	۲۰۵/۲	۲۱۶	
۱۱		سرویس بهداشتی معلمان	۱	۲/۸۸	۵/۷۶	۲ چشمه	۱	۲/۸۸	۵/۷۶	۲چشمه	۲	۲/۸۸	۵/۷۶	۱	
۱۲		آبدارخانه	۱	۶	۶	–	۱	۶	۶	–	۱	۶	۶	–	
۱۳		اتاق بهداشت	۱	۱۰	۱۰	۲ تخت	۱	۱۲	۱۲	۲ تخت	۱	۱۲	۱۲	۲ تخت	
		جمع کل			**۴۷۹/۴۲**				**۶۱۴/۴۲**				**۶۱۴/۴۲**		

(۳) جدول برنامه فیزیکی مجتمع های آموزشی و مراکز آموزشی محله شهری بخش مدیریت مرکزی و فضاهای عمومی

ردیف		عنوان فضا	مشخصات فضا										توضیحات
			تیپ ۱ (۵۷۶ نفره+ دو دوره ای)				تیپ ۲ (۸۶۴ نفره+ سه دوره ای)				تیپ ۳ (مرکز محله ۴۳۲ نفره+ سه دوره ای)			
			تعداد واحد	مساحت واحد m^2	مساحت کل m^2	نفر در فضا	تعداد واحد	مساحت واحد m^2	مساحت کل m^2	نفر در فضا	تعداد واحد	مساحت واحد m^2	مساحت کل m^2	نفر در فضا	
۱	مجموعه اداری و مدیریتی	مدیر مجموعه	۱	۲۶/۸	۲۶/۸	۱+۶	۱	۲۶/۸	۲۶/۸	۱+۶	۱	۲۶/۸	۲۶/۸	۱+۶	
۲		منشی	۱	۱۲/۴	۱۲/۴	۱+۴	۱	۱۲/۴	۱۲/۴	۱+۶	۱	۱۲/۴	۱۲/۴	۱+۴	
۳		اتاق جلسات	۱	۵۶/۱۶	۵۶/۱۶	۲۴	۱	۶۹/۶	۶۹/۶	۳۰	۱	۵۶/۱۶	۵۶/۱۶	۲۴	
۴		اتاق هیئت امنا	۱	۱۳/۲	۱۳/۲	۱+۴	۱	۱۳/۲	۱۳/۲	۱+۴	۱	۱۳/۲	۱۳/۲	۱+۴	
۵		اداری و جمعدار وحسابداری	۱	۱۲	۱۲	۲	۱	۱۸	۱۸	۳	۱	۱۸	۱۸	۳	
۶		سرویس بهداشتی کارکنان	۲	۲/۸۸	۵/۷۶	۱چشمه	۲	۲/۸۸	۵/۷۶	۱چشمه	۲	۲/۸۸	۵/۷۶	۱چشمه	
۷		اتاق نظافت کارکنان	۱	۱/۴۴	۱/۴۴	۱	۱	۱/۴۴	۱/۴۴	۱	۱	۱/۴۴	۱/۴۴	۱	
۸		آبدارخانه	۱	۶	۶	–	۱	۶	۶	–	۱	۶	۶	–	
		جمع کل			۱۳۳/۷۶				۱۵۳/۲				۱۳۹/۷۶		
۱	فضا های عمومی	**کتابخانه** مخزن	۱	۲۲/۶	۲۲/۶	۲۴	۱	۳۰/۶	۳۰/۶	۲۴	۱	۳۰/۶	۳۰/۶	۴۸	*** ۱۲۰۰۰ جلد کتاب برای کتابخانه تیپ یک و ۱۵۰۰۰ جلد کتاب برای کتابخانه تیپ دو پیش بینی شده است.** *** تفکیک سرویس های آقایان‌وخانمها الزامی است.** * ظرفیت سالن غذاخوری برای ۲ بار پروخالی‌شدن در هر نوبت در نظر گرفته شده است. *** ظرفیت نمازخانه برای۰/۶ کل دانش آموزان نظرگرفته شده است.** *** سالن ورزشی برای تیپ ۱ سالن بسکتبال و برای تیپ ۲ و مراکز محله هندبال پیش بینی شده است.**
		کتابدار	۱	۱۰/۵	۱۰/۵		۱	۱۴/۸	۱۴/۸		۱	۱۴/۸	۱۴/۸		
		قرائت خانه	۱	۴۳/۲	۴۳/۲		۱	۴۳/۲	۴۳/۲		۱	۸۶/۴	۸۶/۴		
۲		**سالن آمفی تئاتر** **سالن اصلی**	۱	۳۱۲	۳۱۲	۲۴۰	۱	۳۹۰	۳۹۰	۳۰۰	۱	۳۹۰	۳۹۰	۳۰۰	
		اتاق نور و صدا	۱	۱۲	۱۲		۱	۱۲	۱۲		۱	۱۲	۱۲		
		اتاق تجهیزات ووسائل	۱	۱۲	۱۲		۱	۱۸	۱۸		۱	۱۸	۱۸		
۳		**نمازخانه** **شیستان**	۱	۱۳۰	۱۳۰	۱۸۰	۱	۱۸۹/۸	۱۸۹/۸	۲۶۰	۱	۲۰۸	۲۰۸	۲۶۰	
		کفش کن	۱	۱۰	۱۰		۱	۱۴	۱۴		۱	۱۴	۱۴		
		وضو خانه	۱	۲۴	۲۴		۱	۳۲	۳۲		۱	۳۲	۳۲		
۴		**سالن ورزش** **سالن اصلی**	۱	۵۷۶	۵۷۶	۲۴	۱	۹۸۹	۹۸۹	۲۴	۱	۹۸۹	۹۸۹	۲۴	
		دوش و رختکن	۲	۱۶	۳۲		۲	۱۸	۳۶		۲	۲۱	۴۲		
		انبار وسایل‌وتجهیزات ورزشی	۱	۱۲	۱۲		۱	۱۶	۱۶		۱	۱۶	۱۶		
		اتاق مربی	۱	۱۲	۱۲		۱	۱۲	۱۲		۱	۱۲	۱۲		
۵		**مسئول فضا های عمومی**	۱	۹/۶	۹/۶	۱+۲	۱	۱۱/۴	۱۱/۴	۱+۳	۱	۱۱/۴	۱۱/۴	۱+۳	
۶		**اتاق معلمان و مربیان**	۱	۱۲	۱۲	۴	۱	۱۸	۱۸	۶	۱	۱۸	۱۸	۶	
۷		**سرویس های بهداشتی کارکنان**	۲	۲/۸۸	۵/۷۶	۱چشمه	۲	۲/۸۸	۵/۷۶	۱چشمه	۲	۲/۸۸	۵/۷۶	۱چشمه	
۸		**اتاق وسایل نظافت**	۱	۱/۴۴	۱/۴۴	۱	۱	۱/۴۴	۱/۴۴	۱	۱	۱/۴۴	۱/۴۴	۱	
۹		**آبدارخانه**	۱	۶	۶	–	۱	۶	۶	–	۱	۶	۶	–	
۱۰		غذاخوری بخش راهنمایی و متوسطه	۱	۱۲۲/۴	۱۲۲/۴	۱۴۴	۱	۱۸۳/۶	۱۸۳/۶	۲۱۶	۱	۱۸۳/۶	۱۸۳/۶	۲۱۶	
۱۱		گرمخانه و شستشو ظروف	۱	۱۶	۱۶	–	۱	۲۴	۲۴	–	۱	۲۴	۲۴	–	
		جمع کل			**۱۳۸۱/۵**				**۲۰۴۷/۶**				**۲۱۱۵**		

(۴) جدول برنامه فیزیکی مجتمع های آموزشی و مراکز آموزشی محله شهری (محوطه باز)

ردیف	عنوان فضا		مشخصات فضا						ملاحظات
			تیپ ۱ (۵۷۶ نفره+ دو دوره ای)		تیپ ۲ (۸۶۴ نفره+ سه دوره ای)		تیپ ۳ (مرکز محله ۴۳۲ نفره+ سه دوره ای)		
			مساحت m^2	نفر در فضا	مساحت m^2	نفر در فضا	مساحت m^2	نفر در فضا	
۱	بخش پیش دبستان و کلاس های اول دبستان	صف جمع و تفریح	۱۷۲/۸	۱۴۴	۲۵۹/۲	۲۱۶			۱. سرانه فضای سبز ۰.۵ متر مربع به ازای هر دانش آموز ۲.فضاهای آبخوری مستقل از سرویسهای بهداشتی در نظر گرفته شده است. ۳. برای فضای ورزش و بازی مقطع راهنمایی زمین والیبال پیش‌بینی شده است. ۴. برای فضای ورزش و بازی مقطع متوسطه زمین بسکتبال پیش‌بینی شده است.
۲		ورزش و بازی	۱۱۰	۲۴	۱۱۰	۲۴			
۳		فضای سبز	۷۲	۱۴۴	۱۰۸	۲۱۶			
۴		سرویس‌بهداشتی‌وآبخوری	۲۷/۲	۶ چشمه	۴۰	۹ چشمه			
۵		بوفه	۱۰	–	۱۴	–			
	جمع بخش		**۳۹۲**		**۵۳۱/۲**				
۱	بخش کلاس های سوم و چهارم و پنجم دبستان	صف جمع و تفریح	۲۰۱/۶	۱۴۴	۳۰۲/۴	۲۱۶			
۲		ورزش و بازی	۱۳۶	۲۴	۱۳۶	۲۴			
۳		فضای سبز	۷۲	۱۴۴	۱۰۸	۲۱۶			
۴		سرویس‌بهداشتی‌وآبخوری	۳۰	۶چشمه	۴۸	۹چشمه			
۵		بوفه	۱۲	–	۱۸	–			
	جمع بخش		**۴۵۱/۶**		**۶۱۲/۴**				
۱	بخش مشترک	مجموعه ورودی‌ونگهبانی	۴۸	–	۵۴	–			
۲		سرایداری	۵۰	–	۵۰	–			
	جمع کل		**۹۴۱/۶**		**۱۲۴۷/۶**				
۱	مقطع راهنمایی	صف جمع و تفریح	۲۳۰/۴	۱۴۴	۳۴۵/۶	۲۱۶	۳۴۵/۶	۲۱۶	
۲		ورزش و بازی	۲۸۸	۲۴	۲۸۸	۲۴	۲۸۸	۲۴	
۳		فضای سبز	۷۲	–	۱۰۸	–	۱۰۸	–	
۴		سرویس‌بهداشتی‌وآبخوری	۲۸/۱۵	۶ چشمه	۴۱/۲۲	۹ چشمه	۴۱/۲۲	۹چشمه	
۵		بوفه	۱۲	–	۱۶	–	۱۶	–	
۶		مجموعه ورودی و نگهبانی	۴۸	–	۶۰	–	۶۰	–	
	جمع مقطع راهنمایی		**۶۷۸/۵۵**		**۸۵۸/۸۲**		**۸۵۸/۸۲**		
۱	مقطع متوسطه	صف جمع و تفریح	۲۵۹/۲	۱۴۴	۳۸۸/۸	۲۱۶	۳۸۸/۸	۲۱۶	
۲		ورزش و بازی	۶۱۲	۲۴	۶۱۲	۲۴	۶۱۲	۲۴	
۳		فضای سبز	۷۲	–	۱۰۸	–	۱۰۸	–	
۴		سرویس‌بهداشتی‌وآبخوری	۳۳/۶	۶ چشمه	۴۸/۴	۹ چشمه	۴۸/۴	۹ چشمه	
۵		بوفه	۱۲	–	۱۶	–	۱۶	–	
۶		مجموعه ورودی و نگهبانی	۴۸	–	۶۰	–	۶۰	–	
	جمع مقطع متوسطه		**۱۰۳۶/۸**	–	**۱۲۳۳/۲**	–	**۱۲۳۳/۲**	–	
		سرایداری	۵۰	–	۵۰	–	۵۰	–	
	جمع کل		**۱۷۶۵/۳۵**		**۲۱۴۲/۰۲**		**۲۱۴۲/۰۲**		
۱	محوطه بازی بخش عمومی	محوطه باز	۲۸۸	۲۴۰	۳۶۰	۳۰۰	۳۶۰	۳۰۰	۱. سرانه پارکینگ ۲۱ مترمربع به ازاء پارک هراتومبیل با احتساب فضای تردد می باشد. ۲. برای محاسبه نفر در فضا محوطه و سرانه فضای سبز ظرفیت سالن آمفی تئاتر ملاک عمل بوده است.
۲		زمین ورزشی	۶۵۱	۱۲	۱۰۵۸	۱۰	۱۰۵۸	۱۰	
۳		فضای سبز	۲۴۰	۲۴۰	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	
۴		پارکینگ	۱۰۰۸	۴۸	۱۲۶۰	۶۰	۱۲۶۰	۶۰	
۵		مجموعه ورزشی‌ونگهبانی	۶۰	–	۷۲	–	۷۲	–	
۶		اتاق سرایداری	۵۰	–	۵۰	–	۵۰	–	
۷	**جمع کل بخش عمومی**		**۲۲۹۷**	–	**۳۱۰۰**	–	**۳۱۰۰**	–	

(۵) جدول سطوح کاربری های فضاهای پشتیبانی مجتمع های آموزشی و مراکز آموزشی محله شهری

ردیف	شرح فضا	مشخصات فضا						ملاحظات
		تیپ ۱(۵۷۶ نفره+ دو دوره ای)		تیپ ۲ (۸۶۴ نفره+ سه دوره ای)		تیپ ۳ (مرکز محله ۴۳۲ نفره+ سه دوره ای)		
		تعداد	مساحت m^2	تعداد	مساحت m^2	تعداد	مساحت m^2	
۱	موتورخانه‌مرکزی	۱	۱۲۰	۱	۱۶۰	۱	۱۶۰	*می‌توان‌بجای‌موتورخانه مرکزی از ۳ موتورخانه‌برای‌بخش‌های‌مختلف مجموعه استفاده شود. * ۲/۵ درصد زیربنای ناخالص برای فضاهای موتورخانه مرکزی و تاسیسات پیش‌بینی شده است.
۲	فضای تاسیسات	۳	۶۰	۳	۶۰	۳	۶۰	
۳	اتاق برق و ژنراتور	۳	۱۸	۳	۲۴	۳	۲۴	
۴	انبار وسایل مصرفی	۱	۲۴	۱	۳۰	۱	۳۰	
۵	انبار وسائل اضافی	۲	۶۰	۳	۷۲	۳	۷۲	
	جمع کل		۲۸۲		۳۴۶		۳۴۶	

(۶) جدول سطوح فضاهای بسته مجتمع های آموزشی و مراکز آموزشی محله شهری

ردیف	شرح فضا	مشخصات فضا			توضیحات
		تیپ ۱ (۵۷۶ نفره+ دو دوره ای)	تیپ ۲ (۸۶۴ نفره+ سه دوره ای)	تیپ ۳ (مرکز محله ۴۳۲ نفره+ سه دوره ای)	
		مساحت m^2	مساحت m^2	مساحت m^2	
۱	**مجموعه مساحت خالص**	۴۳۸۱/۸۴	۵۹۷۲/۲۸	۴۳۱۷/۰۴	* مساحت زمین مورد نیاز حداقل زمین لازم برای احداث مجتمع‌های آموزشی و مراکز آموزش محله می‌باشد. * فضاهای ارتباطی ۱۸٪ فضای خالص در نظر گرفته شده است. * فضای زیر ساخت ۱۲٪ فضاهای خالص در نظر گرفته شده است.
۲	**میانگین سرانه خالص**	**۷/۶**	**۶/۹۱**	**۹/۹۹**	
۳	**فضاهای ارتباطی**	۷۸۸/۷۳	۱۰۷۵	۷۷۷/۰۶	
۴	**فضای زیرساخت**	۶۲۰/۴۶	۸۴۵/۶۷	۶۱۱/۲۹	
۵	**مجموعه مساحت ناخالص**	۵۷۹۱/۰۳	۷۸۹۲/۹۵	۵۷۰۵/۳۹	
۶	**میانگین سرانه ناخالص**	**۱۰/۰۵**	**۹/۱۳**	**۱۳/۲**	

(۷) جدول سطوح کاربری ها و سرانه مجتمع های آموزشی و مراکز آموزشی محله شهری

ردیف	شرح فضا		مشخصات فضا			ملاحظات
			تیپ ۱(۵۷۶ نفره+ دو دوره ای)m^2	تیپ ۲ (۸۶۴ نفره+ سه دوره ای)m^2	تیپ ۳ (مرکز محله ۴۳۲ نفره+ سه دوره ای)m^2	
۱	بخش پیش دبستانی و دبستان	بخش پیش دبستانی و کلاس های اول و دوم	۳۹۷/۶	۵۴۸/۸۴	–	
۲		بخش دبستان کلاس های سوم وچهارم‌وپنجم	۳۷۱/۳۶	۴۸۲/۹۶	–	
۳		بخش مشترک(پیش دبستانی‌ودبستان)	۵۴۸/۱۶	۶۷۷/۲	–	
۴	مقطع راهنمایی و متوسطه	بخش راهنمایی	۴۲۵/۴۸	۵۵۵/۹۸	۵۵۵/۹۸	
۵		بخش متوسطه	۳۶۲/۵۶	۵۴۶/۰۸	۵۴۶/۰۸	
۶		بخش مشترک(راهنمایی‌ومتوسطه)	۴۷۹/۴۲	۶۱۴/۴۲	۶۱۴/۴۲	
۷	فضاهای عمومی		۱۳۸۱/۵	۲۰۴۷/۶	۲۱۱۵	
۸	مجموعه اداری و مدیریت		۱۳۳/۷۶	۱۵۳/۲	۱۳۹/۷۶	
۹	فضاهای پشتیبانی		۲۸۲	۳۴۶	۳۴۶	
	جمع کل فضای خالص		۴۳۸۱/۸۴	۵۹۷۲/۲۸	۴۳۱۷/۰۴	

(۸) جدول سطوح محوطه باز مجتمع های آموزشی و مراکز آموزشی محله شهری

ردیف	شرح فضا		مشخصات فضا			ملاحظات
			تیپ ۱ (۵۷۶ نفره+ دو دوره ای)m^2	تیپ ۲ (۸۶۴ نفره+ سه دوره ای)m^2	تیپ ۳ (مرکز محله ۴۳۲ نفره+ سه دوره ای)m^2	
۱	بخش پیش دبستانی و کلاس های اول‌ودوم	مقطع پیش دبستانی و دبستان	۳۹۲	۵۳۱/۲	–	* ظرفیت تعداد پارکینگ مورد نیاز هر تیپ با توجه به ظرفیت ۴۰٪ پرسنل هر بخش محاسبه گردیده است.
۲	بخش سوم وچهارم‌وپنجم دبستان		۴۵۱/۶	۶۱۲/۴	–	
۳	بخش مشترک		۹۸	۱۰۴	–	
	جمع بخش		۹۴۱/۶	۱۲۴۷/۶	–	
۴	بخش راهنمایی	مقطع راهنمایی و متوسطه	۶۷۸/۵۵	۸۵۸/۸۲	۸۵۸/۸۲	
۵	بخش متوسطه		۱۰۳۶/۸	۱۲۳۳/۲	۱۲۳۳/۲	
۶	بخش مشترک		۵۰	۵۰	۵۰	
	جمع بخش		۱۷۶۵/۳۵	۲۱۴۲/۰۲	۲۱۴۲/۰۲	
۷	محوطه باز بخش مدیریت و فضاهای عمومی		۲۲۹۷	۳۱۰۰	۳۱۰۰	
۸	جمع کل محوطه باز		۵۰۰۳/۹	۶۴۸۹/۶۲	۵۲۴۲	

۱	جمع کل محوطه باز	۵۰۰۳/۹	۶۴۸۹/۶۲	۵۲۴۲	
۲	سطح اشغال بنا در شهرهای درجه یک	۲۳۱۶/۴۱	۳۱۵۷/۱۸	۲۲۸۲/۲	
۳	جمع کل زمین مورد نیاز برای شهرهای درجه یک	۷۳۲۰/۳۱	۹۶۴۶/۸	۷۵۲۴/۲	
۴	سرانه زمین برای شهرهای درجه یک	۱۲/۷	۱۱/۱۶	۱۷/۴۱	
۵	جمع کل محوطه باز	۵۰۰۳/۹	۶۴۸۹/۶۲	۵۲۴۲	
۶	سطح اشغال بنا در شهرهای درجه دو	۲۸۹۵/۵۱	۳۹۴۶/۴۷	۲۸۵۲/۶	
۷	جمع کل زمین مورد نیاز برای شهرهای درجه دو	۷۸۹۹/۴۵	۱۰۴۳۶/۰۹	۸۰۹۴/۶	
۸	سرانه زمین برای شهرهای درجه دو	۱۳/۷۱	۱۲/۰۷	۱۸/۷۳	

* سرانه صف جم برای محوطه پیش دبستانی۱/۴ مترمربع و کلاس های اول و دوم دبستان و کلاس های سوم و چهارم و پنجم دبستان ۱/۴ متر نربع و برای بخش راهنمایی ۱/۶ متر مربع و برای بخش متوسطه ۱/۸ متر مربع و برای محوطه فضاهای عمومی و مدیریت ۱/۲ مترمربع پیش بینی شده است.

* محاسبه فضای باز و فضای سبز جهت محوطه بخش مدیریت و عمومی با توجه به ظرفیت سالن آمفی تئاتر محاسبه گردیده است.

* سرانه فضای سبز برای بخش های مختلف ۰/۵ مترمربع به ازاء هر دانش آموز و برای بخش مدیریت و عمومی ۱ متر مربع پیش‌بینی گردیده است.

* سرانه پارکینگ ۲۱ مترمربع به ازاء پارک هر اتومبیل با احتساب فضای تردد.

* شهرهای درجه یک شامل: اصفهان، تهران، تبریز، مشهد، شیراز، اهواز، کرمانشاه، رشت، ساری را شامل می شود و بقیه شهرهای کشور جزء شهرهای درجه ۲ محسوب می شود.

* سطح اشغال برای شهرهای درجه یک ۴۰٪ سطح کل ناخالص و برای شهرهای درجه ۲ ۵۰٪ سطح کل ناخالص در نظر گرفته می شود.

* تعداد طبقات برای محاسبه سطح اشغال جهت شهرهای درجه یک پیش دبستان و دبستان دو طبقه و برای مقاطع راهنمایی و متوسطه ۳ طبقه و برای شهرهای درجه ۲، دو طبقه پیش‌بینی گردیده است.

* برای مناطق گرم و مرطوب ۲۰٪ به سطح زمین مورد نیاز افزوده می شود.

* مراکز آموزشی مرکز محله فاقد پیش دبستانی و دبستان می باشد.

فصل هفتم:

هنرستان فنی و حرفه ای

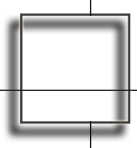

۷-۱- اهداف و ساختار [۱]

۷-۱-۱- اهداف شاخه تحصیلی

- اعتلاي سطح فرهنگ و دانش عمومي و پرورش ملكات و فضائي اخلاقي ، بينش سياسي و اجتماعي؛
- شناخت بهتر استعداد و علاقه دانش آموزان و ايجاد زمينه مناسب جهت هدايت آنان به سمت اشتغال مفيد؛
- احراز آمادگي نسبي دانش آموزان براي ادامه تحصيل در رشته‌هاي علمي كاربردي (تكنولوژي).

۷-۱-۲- ساختار

اين شاخه مشتمل بر سه زمينه صنعت، كشاورزي و خدمات است و هـر زمينـه داراي چنـد رشـته اسـت. ۵۸ واحد از درسهاي اين شاخه در همه رشته‌ها به صورت مشترك ارائه مي شود. درسـهاي اختـصاصي بـراي هر رشته حدود ۳۹ واحد است. واحدهاي آموزشي مربـوط بـه ايـن شـاخه « هنرسـتان » ناميـده مـي‌شـوند. عناوين رشته‌هاي هر يك از زمينه‌ها بشرح زير است :

- زمينه صنعت :

رشته‌هاي نقشه‌كشي عمومي، ساخت و توليد، صنايع فلزي، مكانيك خودرو، تاسيسات، صنايع چوب و كاغـذ، چاپ، الكترونيك، الكتروتكنيك، متالوژي، صنايع شيميايي، صنايع نساجي، سراميك، معدن، سيمان، ساختمان، نقشه‌برداري، ناوبري، مكانيك موتورهاي دريايي، الكترونيك و مخابرات دريايي.

- زمينه خدمات :

رشته‌هاي گرافيك، طراحي و دوخت، نقشه‌كشي معماري، صنايع دسـتي، نقاشـي، نمـايش، سـينما، موسـيقي، چاپ دستي، حسابداري بازرگاني، كودكياري، كامپيوتر، تربيت بدني، مديريت خانواده، مرمت آثار فرهنگي.

- زمينه كشاورزي :

رشته‌هاي امور دامي، امور زراعي و باغي، ماشينهاي كشاورزي، صنايع غذائي.

۱- آئين نامه آموزشی دوره ۳ ساله متوسطه روزانه (شيوه سالی – واحدی) معاونت آموزشی ، تابستان ۱۳۷۹

جدول۷-۱- خلاصه اطلاعات فضاهاي بسته هنرستانهاي فني وحرفه اي

نوع مدرسه		هنرستان فني و حرفه اي					
ظرفيت	تعداددانش‌آموزان	۲۴۰		۳۶۰		۴۸۰	
	نوع فضاها مشخصات	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت
گروه ۱	کلاس درس	۴	۱۹۲	۶	۲۸۸	۸	۳۸۴
	آزمايشگاه چند منظوره	۱	۹۶	۱	۹۶	۱	۹۶
گروه ۲	کارگاه سبك + دفتر+ انبار*	۳	۴۵۰	۴	۶۰۰	۵	۷۵۰
	کارگاه سنگين + دفتر + انبار**	۳	۱۰۸۰	۵	۱۸۰۰	۷	۲۵۲۰
	کلاس کامپيوتر	۱	۴۸	۱	۴۸	۱	۴۸
	کلاس رسم	۱	۹۶	۱	۹۶	۲	۱۹۲
	انبار مرکزي تجهيزات	۱	۲۰	۱	۲۴	۱	۳۰
	معاون فني	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۶
	اتاق سرپرستان بخش	۱	۱۲	۱	۱۵	۱	۱۸
	سرويس بهداشتي کارکنان	۲	۶	۲	۶	۲	۶
	دوش و رختکن کارکنان	۱	۳	۱	۳	۲	۶
گروه ۳	کتابخانه	۱	۳۶	۱	۴۸	۱	۴۸
	اتاق بهداشت وکمکهاي اوليه	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۶
	اتاق مربي پرورشي	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲
	اتاق مشاورين	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۶
	اتاق ورزش	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲
گروه۴	اتاق رئيس	۱	۱۸	۱	۱۸	۱	۲۰
	اتاق معاون آموزشي	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲
	اتاق معلمان	۱	۲۰	۱	۲۴	۱	۳۰
	اتاق مدير دروس	-	-	-	-	۱	۱۲
	امور دفتري و بايگاني	۱	۱۶	۱	۱۸	۱	۲۰
	اتاق حسابدار و جمع اموال	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲
	اتاق تکثير	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲
گروه۵	انبار لوازم مصرفي	۱	۴	۲	۷	۲	۷
	انبار وسايل نظافت	۱	۳	۲	۶	۳	۹
	آبدارخانه	۶	۶	۹	۹	۱۲	۱۲
	سرويس بهداشتي معلمان	۶	۱۸	۹	۲۷	۱۲	۳۶
	بوفه دانش آموزان	۱	۱۲	۱	۱۶	۱	۱۶
	سرويس بهداشتي دانش آموزان	۱	۹	۱	۱۲	۱	۱۵
	سرايداري	۱	۶	۱	۶	۱	۸
	موتورخانه مرکزي	-	۴۸	-	۱۰۷	-	۱۰۷
گروه۶	مساحت خالص سالن		۱۸۰		۵۸۹		۵۸۹
	آبخوري (۲واحد)		-		۲		۲
	دوش وسربنيه (۴واحد)		-		۱۴		۱۴
	سرويس بهداشتي (۲چشمه)		-		۷		۷
	دفتر مربي ورزش		۶		۱۲		۱۲
	رختکن دانش آموزان		۳۸		۳۴		۳۴
	انبار وسايل ورزشي		۶		۵۰		۵۰
	مجموع مساحت خالص		۲۵۲۵		۴۰۷۸		۵۲۰۶
	ميانگين سرانه خالص		۱۰/۵۲		۱۱/۳۲		۱۰/۸۴
گروه۷	فضاهاي ارتباطي	۲۰%	۵۰۵	۲۰%	۸۱۵/۶	۲۰%	۱۰۴۱/۲
	فضاهاي زيرساخت	۱۰%	۳۰۳	۱۰%	۴۸۹/۳	۱۰%	۶۲۴/۷
	مجموع مساحت ناخالص		۳۳۳۳		۵۳۸۲/۹۶		۶۸۷۱/۹
	ميانگين سرانه ناخالص		۱۳/۸۸		۱۴/۹۵		۱۴/۳۱

ميانگين سرانه ناخالص به ازاء کلاس ،کارگاه و آزمايشگاه ۱۵۵۸۷/۸۶ ÷ ۵۵ =۲۸۳/۴۱

ميانگين سرانه ناخالص به ازاء هر کلاس ۱۵۵۸۷/۸۶ ÷ ۲۵=۶۲۳/۵۱

ميانگين سرانه ناخالص به ازاء هر دانش آموزان ۱۵۵۸۷/۸۶ ÷ ۱۰۸۰=۱۴/۴۳

جدول۷-۲-رشته‌ها و کارگاه‌هاي مورد نياز هنرستانهاي فني و حرفه‌اي (رشته‌هاي سنگين)۱

ردیف	نام رشته	نام کارگاه‌ها	ارتفاع کارگاه متر	متراژ هر کارگاه / مترمربع		
				ظرفیت تا ۱۰ نفر	افزایش فضا به ازاء هر نفر افزایش بالاي ۱۰ نفر	۳۲ نفر
۱	ساختمان	قالب‌بندي وآرماتور	۶-۴	۷۵-۶۰	۵/۵	۱۹۲
		بنايي	۶-۴	۱۱۵-۱۰۰	۸/۵	۲۸۸
		انبارديوي‌موادمصرفي	۶-۴	۴۰-۳۰	۲/۵	۹۶
		کارگاه رسم	۳	۴۰-۳۰	۲/۵	۹۶
۲	صنايع نساجي	ريسندگي	۶	۱۱۵-۱۰۰	۸/۵	۲۸۸
		بافندگي	۶	۷۵-۶۰	۵/۵	۱۹۲
		رنگرزي	۶	۴۰-۳۰	۲/۵	۹۶
		چاپ و تکميل	۶	۴۰-۳۰	۲/۵	۹۶
۳	صنايع فلزي	صنايع‌فلزي‌وجوش‌کاري	۶	۱۱۵-۱۰۰	۸/۵	۲۸۸
		رسم فني	۳	۴۰-۳۰	۲/۵	۹۶
۴	متالورژي	ريخته گري	۶	۱۱۵-۱۰۰	۸/۵	۲۸۸
		مدل سازي	۶	۷۵-۶۰	۵/۵	۱۹۲
		متالورژي (آزمايشگاه)	۴	۲۵-۲۰	۱/۲	۴۸
		مکانيك عمومي	۴	۴۰-۳۰	۲/۵	۹۶
		رسم فني	۳	۴۰-۳۰	۲/۵	۹۶
۵	سراميك	سراميك	۶	۱۱۵-۱۰۰	۸/۵	۲۸۸
		آزمايشگاه سراميك	۳	۲۵-۲۰	۱/۲	۴۸
		مکانيك عمومي	۴	۴۰-۳۰	۲/۵	۹۶
		رسم فني	۳	۴۰-۳۰	۲/۵	۹۶
۶	صنايع چوب	صنايع چوب	۶	۱۱۵-۱۰۰	۸/۵	۲۸۸
		رسم فني	۳	۴۰-۳۰	۲/۵	۹۶
		کارگاه توليد	۶	۴۰-۳۰	۲/۵	۲۸۸
۷	تأسيسات	تأسيسات بهداشتي	۶	۱۱۵-۱۰۰	۸/۵	۲۸۸
		حرارتي و برودتي	۶	۱۱۵-۱۰۰	۸/۵	۲۸۸
		مکانيك عمومي و جوش	۶	۷۵-۶۰	۵/۵	۱۹۲
		رسم فني	۳	۴۰-۳۰	۲/۵	۹۶
۸	صنايع غذايي	ميکروبيولوژي	۳	۴۰-۳۰	۲/۵	۹۶
		فراورده‌هاي غذايي	۴	۱۱۵-۱۰۰	۸/۵	۲۸۸
۹	ساخت و توليد	تراش و فرز	۴	۱۱۵-۱۰۰	۸/۵	۲۸۸
		ريخته‌گري	۴	۷۵-۶۰	۵/۵	۱۹۲
		مکانيك عمومي	۴	۷۵-۶۰	۵/۵	۱۹۲
		رسم فني	۳	۴۰-۳۰	۲/۵	۹۶
۱۰	مکانيك عمومي	مولد قدرت	۴	۱۱۵-۱۰۰	۸/۵	۲۸۸
		انتقال قدرت و شاسي	۴	۶۵-۵۰	۵/۷	۱۹۲
		مکانيك عمومي	۴	۴۰-۳۰	۲/۵	۹۶
		رسم فني	۴	۴۰-۳۰	۲/۵	۹۶

*مشخصات مربوطه در جدول شماره ۷-۳ درج گرديد .

** مشخصات مربوطه در جدول شماره ۷-2درج گرديد .

۱- دفتر فنی سازمان نوسازی ، توسعه وتجهيز مدارس کشور

جدول۷-۳- رشته‌ها و کارگاه‌هاي مورد نياز هنرستانهاي فني و حرفه‌اي (رشته‌هاي سبك) ۱

رديف	نام رشته	نام کارگاه‌ها	ارتفاع کارگاه متر	متراژ هر کارگاه / مترمربع		
				ظرفيت تا ۱۰ نفر	افزايش فضا به ازاء هر نفر افزايش بالاي ۱۰ نفر	۳۲ نفر
۱	صنايع شيميايي	آزمايشگاه شيمي	حداقل ۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
		عمليات شيميايي	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
		رسم فني	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
۲	طراحي و دوخت	دوخت	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
		الگو	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
۳	گرافيك	مباني هنرهاي تجسمي	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
		عكاسي و چاپ دستي	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
۴	كامپيوتر	كامپيوتر	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
۵	حسابداري	حسابداري	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
۶	نقاشي	طراحي و نقاشي	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
		عكاسي و چاپ دستي	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
۷	مديريت خانواده	خياطي	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
		تهيه و تدارك غذا	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
		هنرهاي دستي	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
۸	كودكياري	كودكياري	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
۹	نقشه‌برداري	محاسبه و ترسيم	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
۱۰	نقشه‌كشي معماري	نقشه‌كشي	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
		طراحي مباني هنرهاي تجسمي	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
۱۱	الكترونيك	الكترونيك عمومي	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
		راديو و تلويزيون	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
		مكانيك عمومي	۴	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
		رسم فني	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
۱۲	الكروتكنيك	سيم‌كشي و برق صنعتي	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
		سيم‌پيچي‌وتعميرلوازم‌خانگي	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
		مكانيك عمومي	۴	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
		رسم فني	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
۱۳	سينما	كارگاه مباني و تحليل فيلم	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
		كارگاه عكاسي و طراحي	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
۱۴	نمايش	كارگاه مباني بازيگري و كارگرداني	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
		كارگاه نمايش	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
۱۵	پشتيباني صحنه	كارگاه مباني طراحي صحنه	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶
		كارگاه گريم و لباس	۳	۳۰-۴۰	۲/۵	۹۶

۱- دفتر فنی سازمان نوسازی ، توسعه وتجهیز مدارس کشور

فصل هشتم:

هنرستان کار و دانش

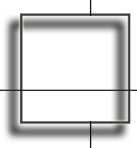

۸-۱- اهداف و ساختار [۱]

۸-۱-۱- اهداف شاخه تحصیلی

- اعتلاي سطح فرهنگ و دانش عمومي و پرورش ملكات و فضائل اخلاقي، بينش سياسي و اجتماعي؛
- تربيت بدني انساني در سطوح نيمه ماهر، ماهر و استاد كاري و سرپرستي براي بخشهاي صنعت، كشاورزي و خدمات
- احراز آمادگي نسبي دانش‌آموزان براي ادامه تحصيل در رشته‌هاي خاص علمي و كاربردي.

۸-۱-۲- ساختار

اين شاخه داراي سه زمينه صنعت، كشاورزي و خدمات است و هر زمينه داراي يك يا چند گروه و هر گروه داراي يك يا چند رشته اصلي است و هر رشته داراي يك يا چند رشته مهارتي مي‌باشد.

در كليه رشته‌هاي مهارتي اين شاخه ۵۳ واحد به درسهاي عمومي وانتخابي و حدود ۴۳ واحد به درسهاي مهارتي اختصاص دارد. واحدهاي آموزشي مربوط به اين شاخه « هنرستان كاردانش » ناميده مي‌شوند.

تبصره – در صورتي كه واحدهاي درسهاي مهارتي در هر رشته كمتر از ۴۳ واحد باشد حداقل ۲۰ واحد به درسهاي مهارتي اختصاص داده مي‌شود و مابقي با تلفيق مناسبي از درسهاي اختصاصي، تكميل مهارت و اختياري حسب نياز رشته مهارتي تكميل خواهد شد.

۱- آئین نامه آموزشی دوره ۳ ساله متوسطه روزانه (شیوه سالی – واحدی) معاونت آموزشی ، تابستان ۱۳۷۹

جدول۸-۱- خلاصه اطلاعات فضاهاي بسته هنرستانهاي كارو دانش[1]

	نوع مدرسه	هنرستان كار و دانش					
	ظرفيت تعداددانش‌آموزان	۲۴۰		۳۶۰		۴۸۰	
	مشخصات فضاها	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت
گروه ۱	كلاس درس عمومي	۲	۸۴	۳	۱۲۶	۴	۱۶۸
	كلاس درس تخصصي	۲	۹۶	۳	۱۴۴	۴	۱۹۲
گروه ۲	كارگاه سبك + دفتر+ انبار	۳	۳۴۸	۴	۴۶۴	۵	۵۸۰
	كارگاه سنگين + دفتر + انبار	۳	۱۱۴۰	۵	۱۹۰۰	۷	۲۶۶۰
	انبار مركزي تجهيزات	۱	۳۶	۱	۵۴	۱	۵۴
	معاون فني	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۶
	اتاق سرپرستان بخش	۱	۱۲	۱	۱۵	۱	۱۸
	سرويس بهداشتي كاركنان	۲	۶	۲	۶	۲	۶
	دوش و رختكن كاركنان	۱	۳	۱	۳	۲	۶
گروه ۳	كتابخانه	۱	۴۸	۱	۴۸	۱	۷۲
	اتاق بهداشت وكمكهاي اوليه	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۶
	اتاق مربي پرورشي	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲
	اتاق مشاورين	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۶
	اتاق مربي ورزشي	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲
گروه۴	اتاق رئيس	۱	۱۶	۱	۱۶	۱	۲۰
	اتاق معاون آموزشي	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲
	اتاق معلمان	۱	۲۰	۱	۲۴	۱	۳۰
	اتاق مدير دروس	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲
	امور دفتري و بايگاني	۱	۱۶	۱	۱۸	۱	۲۰
	اتاق حسابدار و جمع اموال	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲
	اتاق تكثير	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲
گروه۵	انبار بخش اداري - آموزشي	۱	۱۲	۱	۱۶	۱	۲۰
	انبار وسايل نظافت	۱	۳	۲	۶	۳	۹
	آبدارخانه	۱	۸	۱	۸	۱	۸
	سرويس بهداشتي معلمان	۲	۶	۲	۶	۳	۹
	بوفه دانش آموزان	۱	۶	۱	۶	۱	۸
	سرويس بهداشتي دانش آموزان	۶	۱۸	۹	۲۷	۱۲	۳۶
	سرايداري	۱	۵۰	۱	۵۰	۱	۵۰
	موتورخانه مركزي	۱	۶۰	۱	۸۰	۱	۱۰۶
	اتاق تلفنخانه	۱	۸	۱	۸	۱	۸
گروه۶	مساحت خالص سالن	۱۸۰		۵۸۹		۵۸۹	
	آبخوري (۲واحد)	-		۲		۲	
	دوش وسربنيه (۴واحد)	-		۱۴		۱۴	
	سرويس بهداشتي (۲چشمه)	-		۷		۷	
	دفتر مربي ورزش	۶		۱۲		۱۲	
	رختكن دانش آموزان	۳۸		۳۴		۳۴	
	انبار وسايل ورزشي *	۶		۵۰		۵۰	
	مجموع مساحت خالص	۲۳۳۴		۳۸۴۱		۴۹۰۸	
	ميانگين سرانه خالص	۹/۷۲		۱۰/۶۶		۱۰/۲۲	
گروه۷	فضاهاي ارتباطي	۱۵%	۳۵۰/۱	۱۵%	۵۷۶/۱۵	۱۵%	۷۳۶/۲
	فضاهاي زيرساخت	۱۰%	۲۶۸/۴	۱۰%	۴۴۱/۷۲	۱۰%	۵۶۴/۴۲
	مجموع مساحت ناخالص	۲۹۵۲/۵		۴۸۵۸/۸۷		۶۲۰۸/۶۲	
	ميانگين سرانه ناخالص	۱۲/۳۰		۱۳/۵۰		۱۲/۹۳	
	ميانگين سرانه ناخالص به ازاء هر دانش آموز	۱۲/۹۸ = ۱۰۸۰ ÷ ۱۴۰۲۰					
	ميانگين سرانه ناخالص به ازاء هر كلاس	۳۱۱/۵۵ =۴۵ ÷ ۱۴۰۲۰					

[1] دفتر فني سازمان نوسازي توسعه و تجهيز مدارس كشور

فصل نهم:

آموزشکده های فنی و حرفه ای

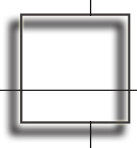

جدول شماره۹-۱- استانداردهاي طبقه بندي براي محاسبه فضاهاي استاندارد مراكز آموزشي عالي كارداني فني و حرفه‌اي [1]

بر اساس آمار ۱۰۰۰ نفر (هر ۲۵۰ نفر يك رشتة تحصيلي)

شماره ردیف	نوع فضاي آموزشي	سرانه فضا	مساحت	تعداد طبقات	زمين مورد نياز	ملاحظات
۱	ساختمانهاي آموزشي (كلاسها)	۳	۳۰۰۰	۳	۱۰۰۰	
۲	ساختمانهاي اداري	۱	۱۰۰۰	۲	۵۰۰	
۳	ساختمانهاي كارگاهي و آزمايشگاهي	۴	۴۰۰۰	۱	۴۰۰۰	
۴	ساختمانهاي سلف سرويس , آشپزخانه , سردخانه مواد غذايي و بوفه	۱	۱۰۰۰	۱	۱۰۰۰	
۵	ساختمانهاي خوابگاه براي پوشش ۳۳ % دانشجو	۴	۴۰۰۰	۳	۱۳۴۰	
۶	سالن ورزشي سرپوشيده	۱/۲	۱۲۰۰	۱	۱۲۰۰	
۷	كتابخانه	۰/۵	۵۰۰	۲	۲۵۰	
۸	نمازخانه	۰/۵	۵۰۰	۱	۵۰۰	
۹	سالن اجتماعات	۰/۳	۳۰۰	۱	۳۰۰	
۱۰	سرایداری ونگهبانی	۰/۱	۱۰۰	۱	۱۰۰	
۱۱	سرويس‌هاي بهداشتي	۰/۱۲	۱۲۰	۱	۱۲۰	
۱۲	سایت کامپیوتر	۰/۲	۲۰۰	۲	۱۰۰	
	جمع		۱۵۹۲۰		۱۰۴۷۰	
۱۳	زمين فوتبال					براي مراكز بالاي۳۰۰۰ نفر با زير بناي ۲۲۵۰۰ مترمربع
۱۴	زمين ورزشي روباز	۰/۹	۹۰۰	۱	۹۰۰	براي مراكز بالاي ۲۰۰۰ نفر ۰/۹ ،بيشتر ۱/۲ متر مربع
۱۵	استخر سرپوشيده					براي مراكز بالاي۳۰۰۰ نفر با زير بناي ۲۵۰۰ مترمربع
۱۶	زمين فوتبال					براي مراكز بالاي۲۰۰۰ نفر با زير بناي ۴۰۰۰ مترمربع
	جمع		۹۰۰		۹۰۰	
۱۷	راههاي ارتباطي (پياده رو سواره رو)	۱/۵	۱۵۰۰	۱	۱۵۰۰	براي مراكز تا ۲۰۰۰ نفر ۱/۵ متر مربع تا ۳۰۰۰ نفر ۲/۵ متر مربع بالاي ۳۰۰۰ نفر ۳ متر مربع
۱۸	محوطه و فضاي سبز	۸	۸۰۰۰	۱	۸۰۰۰	براي مراكز تا ۲۰۰۰ نفر ۸ مترمربع تا ۳۰۰۰ نفر ۱۱/۵ متر مربع واز ۳۰۰۰ نفربه بالا ۱۷متر مربع بازاء هردانشجو
	جمع		۹۵۰۰		۹۵۰۰	
	جمع كل		ساختمان ۱۵۹۲۰ زمين ۱۰۴۰۰ ۲۶۳۲۰		۱۰۴۱۰ ۱۰۴۰۰ ۲۰۸۷۰	حدود ۲ هكتار

[1] اداره كل مدارس عالی فنی وحرفه ای – وزارت آموزش و پرورش

جدول شماره۹-۲- استانداردهاي طبقه بندي براي محاسبه فضاهاي استاندارد مراكز آموزشي عالي كارداني فني و حرفه‌اي[1]

بر اساس آمار ۱۵۰۰ نفر (هر ۲۵۰ نفر يك رشتة تحصيلي)

شماره ردیف	نوع فضاي آموزشي	سرانه فضا	مساحت	تعداد طبقات	زمين مورد	ملاحظات
۱	ساختمانهاي آموزشي (كلاسها)	۳	۴۵۰۰	۳	۱۵۰۰	
۲	ساختمانهاي اداري	۱	۱۵۰۰	۲	۷۵۰	
۳	ساختمانهاي كارگاهي و آزمايشگاهي	۴	۶۰۰۰	۱	۶۰۰۰	
۴	ساختمانهاي سلف سرويس , آشپزخانه , سردخانه مواد غذايي و بوفه	۱	۱۵۰۰	۲	۷۵۰	
۵	ساختمانهاي خوابگاه براي پوشش ۳۳ % دانشجو	۴	۶۰۰۰	۳	۲۰۰۰	
۶	سالن ورزشي سرپوشيده	۱/۲	۱۸۰۰	۱	۱۸۰۰	
۷	كتابخانه	۰/۵	۷۵۰	۲	۳۷۵	
۸	نمازخانه	۰/۵	۷۵۰	۱	۷۵۰	
۹	سالن اجتماعات	۰/۳	۴۵۰	۱	۴۵۰	
۱۰	سرایداری ونگهبانی	۰/۱	۱۵۰	۱	۱۵۰	
۱۱	سرويس‌هاي بهداشتي	۰/۱۲	۱۸۰	۱	۱۸۰	
۱۲	سایت کامپیوتر	۰/۲	۳۳۰۰	۲	۱۵۰	
	جمع		۲۶۸۸۰		۱۴۸۵۵	
۱۳	زمين فوتبال					براي مراكز بالاي ۲۰۰۰ نفر با زير بناي ۲۲۵۰۰ متر مربع
۱۴	زمين ورزشي روباز	۰/۹	۱۳۵۰	۱	۱۳۵۰	براي مراكز بالاي ۲۰۰۰ نفر ۹ متر مربع بيشتر ۱/۲ متر مربع
۱۵	استخر سرپوشيده					براي مراكز بالاي ۳۰۰۰ نفر با زير بناي ۲۵۰۰ متر مربع
۱۶	زمين فوتبال					براي مراكز بالاي ۲۰۰۰ نفر با زير بناي ۴۰۰۰ متر مربع
	جمع	۱۳۵۰			۱۳۵۰	
۱۷	راههاي ارتباطي (پياده رو سواره رو)	۱/۵	۲۲۵۰	۱	۲۲۵۰	براي مراكز تا ۲۰۰۰ نفر ۱/۵ متر مربع تا ۳۰۰۰ نفر ۲/۵ متر مربع بالاي ۳۰۰۰ نفر ۳ متر مربع
۱۸	محوطه و فضاي سبز	۸	۱۲۰۰۰	۱	۱۲۰۰۰	براي مراكز تا ۲۰۰۰ نفر ۸ متر مربع تا ۳۰۰۰ نفر ۱۱/۵ متر مربع بالاي ۳۰۰۰ نفر به بالا۱۷ متر مربع بازاء هر دانشجو
	جمع		۱۴۲۵۰		۱۴۲۵۰	
	جمع كل		۲۶۸۸۰ زمين ۱۵۶۰۰ ۴۲۴۸۰		۱۴۸۵۵ ۱۵۶۰۰ ۳۰۴۵۵	حدود ۳هكتار

[1] اداره كل مدارس عالى فنى وحرفه اى – وزارت آموزش و پرورش

جدول شماره۹-۳- استانداردهاي طبقه بندي براي محاسبه فضاهاي استاندارد مراكز آموزشي عالي كارداني فني و حرفه‌اي[1]

بر اساس آمار ۲۰۰۰ نفر (هر ۲۵۰ نفر يك رشتة تحصيلي)

شماره ردیف	نوع فضاي آموزشي	سرانه فضا	مساحت	تعداد طبقات	زمين مورد نياز	ملاحظات
۱	ساختمانهاي آموزشي (كلاسها)	۳	۶۰۰۰	۳	۲۰۰۰	
۲	ساختمانهاي اداري	۱	۲۰۰۰	۲	۱۰۰۰	
۳	ساختمانهاي كارگاهي و آزمايشگاهي	۴	۸۰۰۰	۲	۴۰۰۰	
۴	ساختمانهاي سلف سرويس , آشپزخانه , سردخانه مواد غذايي و بوفه	۱	۲۰۰۰	۲	۱۰۰۰	
۵	ساختمانهاي خوابگاه براي پوشش ۳۳ % دانشجو	۴	۸۰۰۰	۳	۲۶۷۰	
۶	سالن ورزشي سرپوشيده	۱/۲	۲۴۰۰	۱	۲۴۰۰	
۷	كتابخانه	۰/۵	۱۰۰۰	۲	۵۰۰	
۸	نمازخانه	۰/۵	۱۰۰۰	۱	۱۰۰۰	
۹	سالن اجتماعات	۰/۳	۶۰۰	۱	۶۰۰	
۱۰	سرایداری و نگهبانی	۰/۱	۲۰۰	۱	۲۰۰	
۱۱	سرویس‌هاي بهداشتي	۰/۱۲	۲۴۰	۱	۲۴۰	
۱۲	سایت کامپیوتر	۰/۲	۴۰۰	۲	۲۰۰	
	جمع		۳۱۸۴۰		۱۵۸۱۰	
۱۳	زمين فوتبال					براي مراكز بالاي ۲۰۰۰ نفر با زير بناي ۲۲۵۰۰ متر مربع
۱۴	زمين ورزشي روباز	۰/۹	۱۸۰۰		۱۸۰۰	براي مراكز تا ۲۰۰۰ نفر ۰/۹ متر مربع بيشتر ۱/۲ متر مربع
۱۵	استخر سرپوشيده					براي مراكز بالاي ۳۰۰۰ نفر با زير بناي ۲۵۰۰ متر مربع
۱۶	زمين فوتبال					براي مراكز بالاي ۲۰۰۰ نفر با زير بناي ۴۰۰۰ متر مربع
	جمع		۱۸۰۰		۱۸۰۰	
۱۷	راههاي ارتباطي (پياده رو سواره رو)	۱/۵	۳۰۰۰	۱	۳۰۰۰	براي مراكز تا ۲۰۰۰ نفر ۱/۵ تا ۳۰۰۰ نفر ۲/۵ متر مربع بالاي ۳۰۰۰ نفر ۳ متر مربع
۱۸	محوطه و فضاي سبز	۸	۱۶۰۰۰		۱۶۰۰۰	براي مراكز تا ۲۰۰۰ نفر ۸ متر مربع تا ۳۰۰۰ نفر۱۱/۵ متر مربع و از ۳۰۰۰ نفر به بالا ۱۷ متر مربع بازاء هر دانشجو
	جمع		۱۹۰۰۰		۱۹۰۰۰	
	جمع كل		۳۱۸۴۰ ۲۰۸۰۰ ۵۲۶۴۰		۱۵۸۱۰ ۲۰۸۰۰ ۳۶۶۱۰	

[1] اداره كل مدارس عالی فنی وحرفه ای – وزارت آموزش و پرورش

جدول شماره۹-۴- استانداردهاي طبقه بندي براي محاسبه فضاهاي استاندارد مراكز آموزشي عالي كارداني فني و حرفه‌اي[1]

بر اساس آمار ۲۵۰۰ نفر (هر ۲۵۰ نفر يك رشتة تحصيلي)

شماره ردیف	نوع فضاي آموزشي	سرانه فضا	مساحت	تعداد طبقات	زمين مورد نياز	ملاحظات
۱	ساختمانهاي آموزشي (كلاسها)	۳	۷۵۰۰	۳	۲۵۰۰	
۲	ساختمانهاي اداري	۱	۲۵۰۰	۲	۱۲۵۰	
۳	ساختمانهاي كارگاهي و آزمايشگاهي	۴	۱۰۰۰۰	۲	۵۰۰۰	
۴	ساختمانهاي سلف سرويس , آشپزخانه , سردخانه مواد غذايي و بوفه	۱	۲۵۰۰	۲	۱۲۵۰	
۵	ساختمانهاي خوابگاه براي پوشش ۳۳ % دانشجو	۴	۱۰۰۰	۳	۳۴۰۰	
۶	سالن ورزشي سرپوشيده	۱/۲	۳۰۰۰	۱	۳۰۰۰	
۷	كتابخانه	۰/۵	۱۲۵۰	۲	۶۲۵	
۸	نمازخانه	۰/۵	۱۲۵۰	۱	۱۲۵۰	
۹	سالن اجتماعات	۰/۳	۷۵۰	۱	۷۵۰	
۱۰	سرايداری و نگهبانی	۰/۱	۲۵۰	۱	۲۵۰	
۱۱	سرويس‌هاي بهداشتي	۰/۱۲	۳۰۰	۱	۳۰۰	
۱۲	سايت كامپيوتر	۰/۲	۵۰۰	۲	۲۵۰	
	جمع		۳۰۸۰۰		۱۹۸۲۵	
۱۳	زمين فوتبال		۲۲۵۰۰		۲۲۵۰۰	براي مراكز بالاي ۲۰۰۰ نفر با زير بناي ۲۲۵۰۰ متر مربع
۱۴	زمين ورزشي روباز	۱/۲	۳۰۰۰	۱	۳۰۰۰	براي مراكز تا ۲۰۰۰ نفر ۹ /۰متر مربع بيشتر ۱/۲ متر مربع
۱۵	استخر سرپوشيده					براي مراكز بالاي ۳۰۰۰ نفر با زير بناي ۲۵۰۰ متر مربع
۱۶	زمين فوتسال	۲	۵۰۰۰		۵۰۰۰	براي مراكز بالاي ۲۰۰۰ نفر با زير بناي ۴۰۰۰ متر مربع
	جمع		۳۰۵۰۰		۳۰۵۰۰	
۱۷	راههاي ارتباطي (پياده رو سواره رو)	۲/۵	۶۲۵۰	۱	۶۲۵۰	براي مراكز تا ۲۰۰۰ نفر ۱/۵ تا ۳۰۰۰ نفر ۲/۵ متر مربع بالاي ۳۰۰۰ نفر ۳ متر مربع
۱۸	محوطه و فضاي سبز	۱۱/۵	۲۸۷۵۰	۱	۲۸۷۵۰	براي مراكز تا ۲۰۰۰ نفر ۸ متر مربع تا ۳۰۰۰ نفر ۱۱/۵ متر مربع و از ۳۰۰۰ نفر به بالا ۱۷ متر مربع بازاء هر دانشجو
	جمع	۳۵۰۰۰			۳۵۰۰۰	
	جمع كل		۳۰۸۰۰ ۳۰۵۰۰ ۳۵۰۰۰ ۹۶۳۰۰		۱۹۸۲۵ ۳۰۵۰۰ ۳۵۰۰۰ ۸۵۴۲۵	

[1] اداره كل مدارس عالی فنی وحرفه ای – وزارت آموزش و پرورش

جدول شماره۹-۵- استانداردهاي طبقه بندي براي محاسبه فضاهاي استاندارد مراكز آموزشي عالي كارداني فني و حرفه‌اي[1]

بر اساس آمار ۳۰۰۰ نفر (هر ۲۵۰ نفر يك رشتة تحصيلي)

شماره ردیف	نوع فضاي آموزشي	سرانه فضا	مساحت	تعداد طبقات	زمين مورد نياز	ملاحظات
۱	ساختمانهاي آموزشي (كلاسها)	۳	۹۰۰۰	۳	۳۰۰۰	
۲	ساختمانهاي اداري	۱	۳۰۰۰	۲	۱۵۰۰	
۳	ساختمانهاي كارگاهي و آزمايشگاهي	۴	۱۲۰۰۰	۲	۶۰۰۰	
۴	ساختمانهاي سلف سرويس , آشپزخانه , سردخانه مواد غذايي و بوفه	۱	۳۰۰۰	۲	۱۵۰۰	
۵	ساختمانهاي خوابگاه براي پوشش ۳۳ % دانشجو	۴	۱۲۰۰۰	۳	۴۰۰۰	
۶	سالن ورزشي سرپوشيده	۱/۲	۳۶۰۰	۱	۳۶۰۰	
۷	كتابخانه	۰/۵	۱۵۰۰	۲	۷۵۰	
۸	نمازخانه	۰/۵	۱۵۰۰	۱	۱۵۰۰	
۹	سالن اجتماعات	۰/۳	۹۰۰	۱	۹۰۰	
۱۰	سرایداری ونگهبانی	۰/۱	۳۰۰	۱	۳۰۰	
۱۱	سرويس‌هاي بهداشتي	۰/۱۲	۳۶۰	۱	۳۰۰	
۱۲	سايت كامپيوتر	۰/۲	۶۰۰	۲	۳۰۰	
	جمع		۴۷۷۶۰		۲۳۶۵۰	
۱۳	زمين فوتبال		۲۲۵۰۰	۱	۲۲۵۰۰	براي مراكز بالاي ۲۰۰۰ نفر با زير بناي ۲۲۵۰۰ متر مربع
۱۴	زمين ورزشي روباز	۱/۲	۳۶۰۰	۱	۳۶۰۰	براي مراكز بالاي ۲۰۰۰ نفر ۰/۹متر مربع بيشتر ۱/۲ متر مربع
۱۵	استخر سرپوشيده		۲۵۰۰	۱	۲۵۰۰	براي مراكز بالاي ۳۰۰۰ نفر با زير بناي ۲۵۰۰ متر مربع
۱۶	زمين فوتبال	۱	۴۰۰۰	۱	۴۰۰۰	براي مراكز بالاي ۲۰۰۰ نفر با زير بناي ۴۰۰۰ متر مربع
	جمع		۳۲۶۰۰		۳۲۶۰۰	
۱۷	راههاي ارتباطي (پياده رو سواره رو)	۲/۵	۷۵۰۰	۱	۷۵۰۰	براي مراكز تا ۲۰۰۰ نفر ۱/۵ متر مربع تا ۳۰۰۰ نفر ۲/۵ متر مربع بالاي ۳۰۰۰ نفر ۳ متر مربع
۱۸	محوطه و فضاي سبز	۱۱/۵	۳۴۵۰۰		۳۴۵۰۰	براي مراكز تا ۲۰۰۰ نفر ۸ متر مربع تا ۳۰۰۰ نفر ۱۱/۵ متر مربع و از ۳۰۰۰ نفر به بالا ۱۷ متر مربع بازاء هر دانشجو
	جمع		۴۲۰۰۰		۴۲۰۰۰	
	جمع		۴۷۷۶۰ ۳۲۶۰۰ ۴۲۰۰۰		۲۳۶۵۰ ۳۲۶۰۰ ۴۲۰۰۰	حدود ۱۰ هكتار
			۱۲۲۳۶۰		۹۸۲۵۰	

[1] اداره كل مدارس عالی فنی وحرفه ای – وزارت آموزش و پرورش

جدول شماره۹-۶- استانداردهاي طبقه بندي براي محاسبه فضاهاي استاندارد مراكز آموزشي عالي كارداني فني و حرفه‌اي[1]

بر اساس آمار ۳۵۰۰ نفر (هر ۲۵۰ نفر يك رشتة تحصيلي)

شماره ردیف	نوع فضاي آموزشي	سرانه فضا	مساحت	تعداد طبقات	زمين مورد نياز	ملاحظات
۱	ساختمانهاي آموزشي (كلاسها)	۳	۱۰۵۰۰	۳	۳۵۰۰	
۲	ساختمانهاي اداري	۱	۳۵۰۰	۳	۱۲۰۰	
۳	ساختمانهاي كارگاهي و آزمايشگاهي	۴	۱۴۰۰۰	۲	۷۰۰۰	
۴	ساختمانهاي سلف سرويس , آشپزخانه , سردخانه مواد غذايي و بوفه	۱	۳۵۰۰	۲	۱۷۵۰	
۵	ساختمانهاي خوابگاه براي پوشش ۳۳ % دانشجو	۴	۱۴۰۰۰	۳	۴۷۰۰	
۶	سالن ورزشي سرپوشيده	۱/۲	۴۲۰۰	۱	۴۲۰۰	
۷	كتابخانه	۰/۵	۱۷۵۰	۲	۸۷۵	
۸	نمازخانه	۰/۵	۱۷۵۰	۱	۱۷۵۰	
۹	سالن اجتماعات	۰/۳	۱۰۵۰	۱	۱۰۵۰	
۱۰	سرایداری ونگهبانی	۰/۱	۳۵۰	۱	۳۵۰	
۱۱	سرويس‌هاي بهداشتي	۰/۱۲	۴۲۰	۱	۴۲۰	
۱۲	سايت كامپيوتر	۰/۲	۷۰۰	۲	۳۵۰	
	جمع		۵۵۷۲۰		۲۷۱۴۵	
۱۳	زمين فوتبال		۲۲۵۰۰	۱	۲۲۵۰۰	براي مراكز بالاي ۲۰۰۰ نفر با زير بناي ۲۲۵۰۰ مترمربع
۱۴	زمين ورزشي روباز	۱/۲	۴۲۰۰	۱	۴۲۰۰	براي مراكزتا ۲۰۰۰ نفر۹ /۰متر مربع بيشتر۱/۲متر مربع
۱۵	استخر سرپوشيده		۲۵۰۰	۱	۲۵۰۰	براي مراكز بالاي ۳۰۰۰ نفر با زير بناي ۲۵۰۰ متر مربع
۱۶	زمين فوتسال		۴۰۰۰	۱	۴۰۰۰	براي مراكز بالاي ۲۰۰۰ نفر با زير بناي ۴۰۰۰ متر مربع
	جمع		۳۳۲۰۰		۳۳۲۰۰	
۱۷	راههاي ارتباطي (پياده رو سواره رو)	۳	۱۰۵۰۰	۱	۱۰۵۰۰	براي مراكز تا ۲۰۰۰ نفر ۱/۵ تا ۳۰۰۰ نفر ۲/۵ متر مربع بالاي ۳۰۰۰ نفر ۳ متر مربع
۱۸	محوطه و فضاي سبز	۱۷	۵۹۷۵۰		۵۹۷۵۰	براي مراكز تا ۲۰۰۰ نفر ۸ متر مربع تا ۳۰۰۰ نفر ۱۱/۵ متر مربع و از ۳۰۰۰ نفر به بالا ۱۷ متر مربع بازاء هر دانشجو
	جمع		۷۰۲۵۰		۷۰۲۵۰	
	جمع		۵۵۷۲۰ ۳۳۲۰۰ ۷۰۲۵۰ ۱۵۹۱۷۰		۲۷۱۴۵ ۳۳۲۰۰ ۷۰۲۵۰ ۱۳۰۵۹۵	حدود ۱۳ هكتار

[1] اداره كل مدارس عالی فنی وحرفه ای – وزارت آموزش و پرورش

فصل دهم:

خوابگاهها

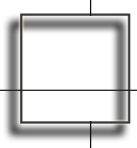

جدول ۱۰-۱–خوابگاه دانشجويان (فضاهاي داخلي و حداقل سطح زير بناي مورد نياز به متر مربع)[1]

تعداد دانشجويان	۲۰۰		۴۰۰		۶۰۰	
موضوع نوع فضا	تعداد	سطح زير بنا	تعداد	سطح زير بنا	تعداد	سطح زير بنا
اتاق خواب ۸ نفره و كمد و بالكن	۲۵	۱۰۰۰	۵۰	۲۰۰۰	۷۵	۳۰۰۰
اتاق مديريت خوابگاه	۱	۱۶	۱	۲۰	۱	۲۴
اتاق استراحت مديريت + سرويس و دوش	۱	۲۱	۱	۲۱	۱	۲۱
اتاق بهداشت و كمكهاي اوليه	۱	۱۲	۱	۱۶	۱	۲۱
اتاق فعاليت‌هاي عمومي و اجتماعات	۲	۱۰۰	۴	۲۰۰	۶	۳۰۰
فضاي مطالعه	۲	۵۰	۴	۱۰۰	۶	۱۵۰
نمازخانه	۱	۵۰	۱	۱۰۰	۱	۱۵۰
رختشورخانه (ماشين وسينک لباسشويي)	۱	۲۰	۲	۴۰	۳	۶۰
سرويس بهداشتي دانشجويان	۸	۲۴	۱۶	۴۸	۲۴	۷۲
رختكن و دوش دانشجويان	۱۰	۳۵	۲۰	۷۰	۳۰	۱۰۵
انبار وسائل نظافت (تي شور)	۲	۴	۴	۸	۶	۱۲
سرويس بهداشتي كاركنان	۱	۳	۲	۶	۲	۶
رختكن و دوش كاركنان	۱	۳	۱	۳	۱	۳
اطلاعات و نگهباني و تلفنخانه	۱	۸	۱	۸	۱	۸
آبدار خانه كاركنان	۱	۴	۱	۴	۱	۴
آشپزخانه دانشجويان	۲	۳۲	۴	۶۴	۶	۹۶
انبار وسائل	۱	۳۰	۲	۶۰	۳	۹۰
اتاق اداري	۱	۱۲	۱	۱۶	۱	۲۰
اتاق برق	۱	۶	۱	۸	۱	۱۰
موتورخانه(۲ % سطح زيربنا)	۱	۲۸/۶	۱	۵۵/۸۴	۱	۸۳/۰۴
جمع مساحت خالص		۱۴۵۰/۶		۲۸۴۷/۸۴		۴۲۳۵/۰۴
فضاي ارتباطي ۲۰ % سطح مفيد		۲۹۱/۷۲		۵۶۹/۵۶		۸۴۷
فضاي اشغال ديوارها		۱۷۵/۰۳		۳۴۱/۷۴		۵۰۸/۲
جمع زيربناي ناخالص		۱۹۲۵/۳۵		۳۷۵۹/۱۴		۵۵۹۰/۲۴
سرانه هر دانشجو		۹/۶۲		۹/۳۹		۹/۳۱

❖ توضيحات:

۱ . رامپ جهت ورود معلولين در طرح پيش بيني شود .

۲ . يك دوش و رختكن و سرويس بهداشتي خاص معلولين جسمي حركتي طراحي شود .

۳ . بهتر است اطاق استراحت مدير با فضاهاي خدماتي به صورت سوئيت طراحي شود .

۴ . نمازخانه در طبقه همكف به گونه‌اي طراحي شود كه ورودي آن با محراب در يك جهت نباشد .

۵ . رختشورخانه و سرويس بهداشتي و دوش مي‌تواند به صورت فضاهاي مرتبط باهم طراحي شود .

۶ . در ساختمانهاي با ارتفاع بيش از ۴ طبقه حتماً آسانسور به تعداد كافي در نظر گرفته شود .

۷ . به منظور امكان تغيير و انعطاف در طراحي معماري افزايش زير بنا تا ۱۰ % بلامانع مي‌باشد .

❖ سطح اشغال ديوارها= ۱۰ % (مجموع سطح فضاي ارتباطي و سطح زير بناي مفيد)

[1] دفترفني سازمان نوسازي توسعه وتجهيز مدارس

جدول ۱۰-۲–خوابگاه مدارس راهنمايي و دبيرستانهای نظری شبانه روزی روستايي (فضاهای داخلی و حداقل سطح زير بنای مورد نياز)۱

تعداد دانش آموزان	۹۶		۱۴۴		۲۲۴	
موضوع نوع فضا	تعداد	سطح زير بنا	تعداد	سطح زير بنا	تعداد	سطح زير بنا
اتاق خواب ۸ نفره	۱۲	۴۸۰	۱۸	۷۲۰	۲۸	۱۱۲۰
اتاق مديريت	۱	۱۲	۱	۱۶	۱	۱۶
سوئيت استراحت سرپرست + سرويس و دوش	۱	۱۶	۱	۱۶	۱	۱۶
سرويس بهداشتي دانش آموزان	۴	۱۲	۶	۱۸	۹	۲۷
رختكن و دوش	۶	۲۱	۱۰	۳۵	۱۵	۵۲
اتاق بهداشت و كمكهاي اوليه	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۶
انبار وسائل نظافت (تي شور)	۲	۴	۲	۴	۳	۶
فضاي مطالعه	۲	۳۶	۳	۵۴	۴	۷۲
اتاق فعاليت‌هاي عمومي	۱	۴۸	۱	۷۲	۱	۱۱۲
رختشورخانه	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۲۴
سرويس بهداشتي كاركنان	۱	۳	۱	۳	۱	۳
رختكن و دوش كاركنان	۱	۳/۵	۱	۳/۵	۱	۳/۵
آشپزخانه دانش‌آموزان	۲	۲۴	۲	۲۴	۳	۳۶
موتورخانه	۱	۲۰	۱	۲۰	۱	۲۴
انبار اصلي	۱	۲۰	۱	۳۰	۱	۴۰
اتاق اداري	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲
جمع مساحت خالص	۷۳۵/۵		۱۰۵۱/۵		۱۵۷۹/۵	
فضاي ارتباطي ۲۰ % سطح مفيد	۱۴۷/۱		۲۱۰/۳		۳۱۵/۹	
سطح اشغال ديوارها	۸۸/۲		۱۲۶/۱		۱۸۹/۵	
جمع زيربناي ناخالص	۹۷۱		۱۳۸۸		۲۰۸۵	
سرانه هر دانش‌آموز	۱۰/۱۱		۹/۶۴		۹/۳۰	

❖توضيحات :

۱ . نمازخانه در فضاي آموزشي ديده شده است .

۲ . رختشور خانه در كنار سرويسها طراحي مي‌شود .

۳ . آشپزخانه در هر طبقه لازم است .

۴ . به منظور امكان تغيير و انعطاف در طراحي معماري افزايش زير بنا تا ۱۰ % بلامانع مي‌باشد .

❖ سطح اشغال ديوارها = ۱۰ % (مجموع سطح فضاي ارتباطي و سطح زير بناي مفيد) .

فصل یازدهم:

سلف سرویس

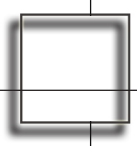

جدول ۱۱-۱–سلف سرويس مدارس راهنمايي و دبيرستانهاي نظري شبانه‌روزي و روستائي (فضاهاي داخلي و حداقل سطح زير بناي مورد نياز)[1]

تعداد دانش آموزان	۱۸۰		۲۷۰	
موضوع نوع فضا	تعداد سطح زير بنا	تعداد سطح زير بنا	تعداد	سطح زير بنا
سالن غذا خوري و فضاي سرو غذا	۱	۱۵۰	۱	۲۱۵
اتاق كاركنان	۱	۱۲	۱	۱۲
سرويس بهداشتي دانش‌آموزان	۲	۶	۳	۹
سرويس بهداشتي كاركنان	۱	۳	۱	۳
رختكن و دوش كاركنان	۱	۳/۵	۱	۳/۵
محل توزيع و آماده سازي	۱	۱۵	۱	۲۴
محل شستشوو انبارظروف	۱	۱۵	۱	۲۴
سرد خانه زير صفر	۱	۱۲	۱	۱۲
سردخانه بالاي صفر	۱	۱۲	۱	۱۲
موتور خانه سردخانه (پشت فضاي سردخانه)	۱	۹	۱	۹
انبار مواد غذايي خشك	۱	۱۲	۱	۱۶
انبار اصلي	۱	۱۶	۱	۲۰
فضاي پخت غذا	۱	۷۵	۱	۹۰
انبار زباله	۱	۴	۱	۴
موتور خانه	۱	۲۴	۱	۲۴
جمع مساحت خالص	۳۶۸/۵		۴۷۷/۵	
فضاي ارتباطي ۲۰ % سطح مفيد	۷۴		۹۵/۵	
سطح اشغال ديوارها	۴۴/۲		۵۷/۳	
جمع زير بناي ناخالص	۴۸۶/۷		۶۳۰/۳	
سرانه هر دانش‌آموز	۲/۷۰		۲/۳۳	

❖توضيحات :

۱ . در هر طبقه يك اتاق نظافت در نظر گرفته شود .

۲ . به منظور امكان تغيير و انعطاف در طراحي معماري افزايش زير بنا تا ۱۰ % بلامانع مي‌باشد .

- سطح اشغال ديوارها = ۱۰ % (مجموع سطح فضاي ارتباطي و سطح زير بناي مفيد) .

[1] دفترفني سازمان نوسازي توسعه وتجهيز مدارس

فصل دوازدهم:

ادارات آموزش و پرورش

جدول شماره۱۲-۱- فضا و سطوح مورد نیاز ادارات آموزش و پرورش شهرستانها[1]

ردیف	درجه بندي ساختمان اداري	درجه ۲		درجه ۳		درجه ۴	
		تعداد	زير بناي	تعداد	زير بناي	تعداد	زير بناي
۱	رئيس اداره + مسئول دفتر + سرويس	۱	۵۴	۱	۵۴	۱	۵۴
۲	مسئول گزينش	۱	-	۱	-	۱	۱۸
۳	كاردان ارزشايبي و بازرسي به شكايات	۱	۱۸	۱	۱۸	۱	-
۴	كاردان ارزشيابي و بازرسي به شكايات+ حراست	۱	-	۱	-	۱	۲۴
۵	كاردان انجمن اولياء و مربيان	۱	-	۱	-	۱	۱۸
۶	معاون + مسئول دفتر	۱	۳۰	۱	۳۶	۱	۳۶
۷	مسئول امور آموزشي + متصدي امور آموزشي + متصدي آموزشي	۱	۱۸	۱	۲۴	۱	-
۸	مسئول آموزش ابتدائي و كودكستان + متصدي آموزش ابتدائي و كودكستان	۱	-	۱	-	۱	۱۸
۹	مسئول آموزش راهنمـايي و متوسـطه دوره عمـومي و كـار و دانـش + متـصدي راهنمايي و متوسطه و عمومي	۱	-	۱	-	۱	۱۸
۱۰	مسئول امتحانات + متصدي امتحانات	۱	۶۰	۱	۷۲	۱	۷۲
۱۱	مسئول امور پرورشي و ديني + متصدي امور تربيتي و ديني	۱	۱۸	۱	۲۴	۱	-
۱۲	مسئول امور تربيتي و ديني + متصدي امور تربيتي و ديني متصدي امور فرهنگي و هنري + متصدي امورکانونها و اردوگاهها	۱	-	۱	-	۱	۲۴
۱۳	كاردان بهداشت و تغذيه دانش آموزان	۱	۱۲	۱	۱۸	۱	۱۸
۱۴	متصدي امور فرهنگي و هنري	۱	-	۱	۱۸	۱	-
۱۵	كاردان امورتربيتي	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۸
۱۶	مسئول كارگزيني و امور تعاون + كارگزين و متصدي امور تعاون + كارگزين	۱	۲۴	۱	-	۱	-
۱۷	كاردان تعاون وتامين اجتماعي + كاردان بودجه و آمار و تشكيلات	۱	-	۱	۱۸	۱	-
۱۸	كاردان تعاون و تامين اجتماعي	۱	-	۱		۱	۱۸
۱۹	مسئول دبيرخانه + ثبات و متصدي امور دفتري + بايگان + ثبات و متصدي امـور دفتري	۱	۳۶	۱	-	۱	-
۲۰	مسئول كارگزيني	۱	-	۱	-	۱	۱۸
۲۱	مسئول كارگزيني + كارگزين	۱	-	۱	۲۴	۱	-
۲۲	كارگزين + كارگزين	۱	-	۱	-	۱	۳۲
۲۳	مسئول دبيرخانه	۱	-	۱	-	۱	۱۸
۲۴	مسئول دبيرخانه + ثبات و متصدي توزيع و تكثير نامه‌ها + ثبات	۱	-	۱	۴۲	۱	-
۲۵	ثبات و متصدي امور دفتـري + ثبـات و متـصدي امـوردفتري متـصدي توزيـع و تكثير نامه‌ها	۱	-	۱	-	۱	۴۲
۲۶	مسئول بايگاني + بايگاني	۱	-	۱	۱۸	۱	۲۴
۲۷	مسئول بودجه و آمار و تشكيلات + متصدی بودجه و آمار و تشكيلات	۱	-	۱	-	۱	۲۴
۲۸	كاردان بودجه وتشكيلات و آمار	۱	۱۲	۱	-	۱	-
۲۹	معاون اداري و مالي	۱	-	۱	-	۱	۲۴

درجه ۲ شامل : ادارات آموزشي و تربيتي تحت پوشش ۸۰۰۰ دانش‌آموز .

درجه ۳ شامل : ادارات آموزشي و تربيتي تحت پوشش ۱۴۰۰۰ دانش‌آموز .

درجه ۴ شامل : ادارات آموزشي و تربيتي تحت پوشش ۲۲۰۰۰ دانش‌آموز .

[1] نشريه شماره ۱۷۸

ادامه جدول شماره۱۲-۱- فضا و سطوح مورد نیاز ادارات آموزش و پرورش شهرستانها

ردیف	درجه بندي ساختمان اداري	درجه ۲		درجه ۳		درجه ۴	
		فضا	زير بنا	فضا	زير بنا	فضا	زير بنا
۳۰	ماشين نويس	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۸
۳۱	مسئول حسابداري + حسابدار و جمعدار اموال + حسابدار + حسابدار و متصدي حساب كتب درسي و نشريات	۱	۳۶	۱	۴۲	۱	۴۲
۳۲	مسئول حسابداري	۱	-	۱	۱۸	۱	۲۴
۳۳	مسئول تداركات و خدمات + انباردار و متصدي توزيع كتب درسي و نشريات	۱	۱۶	۱	-	۱	۲۴
۳۴	مسئول تداركات و خدمات	۱	-	۱	۱۸		-
۳۵	انبار دار و متصدي توزيع كتاب درسي و نشريات كمك آموزشي	۱	-	۱	۱۸	۱	۲۴
۳۶	سالن كنفرانس و نمازخانه	۱	۶۰	۱	۷۲	۱	۹۰
۳۷	بوفه غذاي سرد	۱	۱۸	۱	۱۸	۱	۲۴
۳۸	انبار پرونده‌هاي راكد و تجهيزات آموزشي	۱	۴۸	۱	۵۴	۱	۶۰
۳۹	سرويس بهداشتي مردان	۱	۱۰	۱	۱۲	۱	۱۸
۴۰	سرويس بهداشتي زنان	۱	۳	۱	۶	۱	۱۲
۴۱	آبدارخانه	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲
۴۲	تلفنخانه	۱	۶	۱	۱۲	۱	۱۲
۴۳	خدمتگزار و راننده وسرايدار	۱	۲۶	۱	۱۸	۱	۱۸
۴۴	موتورخانه	۱	۱۶	۱	۱۸	۱	۲۴
۴۵	مساحت خالص	-	۵۵۷	۱	۷۰۸	۱	۹۲۰
۴۶	فضاي ارتباطي ۲۰ %	-	۱۱۱/۴	۱	۱۴۱/۶	۱	۱۸۴
۴۷	سطح اشغال ديوارها ۱۰ %	-	۶۶/۸۴	۱	۸۴/۹۶	۱	۱۱۰/۴
۴۸	سطح زير بناي كل (ناخالص)	-	۷۳۵/۲۴	۱	۹۳۴/۵۶	۱	۱۲۱۴/۴
۴۹	در مناطق گرم و مرطوب ۲۰ % به سطح زيربناي كل افزوده مي‌گردد	-	۸۸۲/۲۸	-	۱۱۲۱/۴۷	-	۱۴۵۷/۲

درجه ۲ شامل : ادارات آموزشي و تربيتي تحت پوشش ۸۰۰۰ دانش‌آموز .

درجه ۳ شامل : ادارات آموزشي و تربيتي تحت پوشش ۱۴۰۰۰ دانش‌آموز .

درجه ۴ شامل : ادارات آموزشي و تربيتي تحت پوشش ۲۲۰۰۰ دانش‌آموز .

فصل سیزدهم:

اردوگاهها

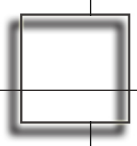

- سطوح اردوگاههاي دانش آموزي:

۱. اردوگاههاي كشوري
۲. اردوگاههاي استاني
۳. اردوگاههاي منطقه اي

سطوح اردوگاه	حداقل مساحت	حداقل ظرفیت		
		یک روزه	شبانه روزی	شبانه روزی
		–	تخت	آلاچیق/چادر
اردوگاه کشوری	۲۰ هکتار	۲۵۰۰	۷۰۰	۱۸۰۰
اردوگاه استانی	۵ هکتار	۱۰۰۰	۱۵۰	۵۰۰
اردوگاه منطقه ای	۳ هکتار	۳۰۰	۱۰۰	۲۵۰

تبصره:

- حداكثر مساحت زمين به تشخيص كارشناسان آموزش و پرورش وسازمان نوسازي مدارس كشور
- اردوگاههاي ملي ويـژه اردوگاههـايي هـستند كـه مشخـصات و مقتـضيات اردوگاههـاي ملـي را دارا نيستند و ليكن از آنجاييكه بنا به صلاحديد و سياستهاي مقامات عاليه كشوري نظر بـه ملـي شـدن چنين اردوگاههايي مي باشد تا زمانيكه اين اردوگاههـا مختـصات و ويژگيهـاي مطلـوب اردوگاههـاي كشوري را تحصيل ننموده اند ،اردوگاههاي ملي ويژه تلقي مي گردند.

جدول شماره۱۳-۱- اردوگاه استاني (فضاهاي داخلي وحداقل سطح زير بناي مورد نياز)[1]

ردیف		تعداد دانش آموزان		۵۰۰
		موضوع –نوع فضا	تعداد	سطح زير بنا
۱	فضاهاي اداري و مديريت	نگهباني	۱	۲۰
۲		ساختمان اداري (۵ اتاق – آبدارخانه – سرويس - دوش)	۱	۸۰
۳		ساختمان بهداري (مدير بهداشت – سرويس – دوش –خواب پزشك)	۱	۶۰
۴		روابط عمومي يا تلفن خانه يا مركز پيام (ضميمه ساختمان اداري بادسترسي جدا)	۱	۲۰
۵		ساختمان پذيرش با محل تجمع دانش‌آموزان (۱۲ اتاق – سرويس بهداشتي – آبدارخانه-محوطه لازم براي تجمع دانش آموزان)	۱	۴۰
۷	فضاهاي انبار وتاسيسات	انبار مركزي اردوگاه (به ابعاد ۱۰ × ۱۵)	۱	۱۵۰
۸		انبار وسايل خواب بين آلاچيق‌ها	۲	۷۰
۹		موتور خانه (متناسب با نياز طراحي شود)		
۱۰		تأسيسات آبرساني (آب شرب كشاورزي – فضاي سبز)متناسب با نياز طراحي شود.		
۱۱	فضاهاي مشترك	پاركينگ عمومي (اتوبوس – ميني بوس – ماشين سواري)	۲	۱۴۰۰
۱۲		پاركينگ خصوصي (فضا براي هر ماشين ۲۵ متر مربع)	۲۰ ۱(۲۰)	۵۰۰
۱۳		پست برق (متناسب با نياز طراحي شود)		
۱۴		فروشگاه تعاوني (بوفه)	۱	۲۴
۱۵		اتوسرويس (تعميرات ماشين)	۱واحد متناسب با نياز طراحي شود	
۱۶		رختشويخانه (متناسب با نياز طراحي شود)	متناسب با نياز	
۱۷	فضاي خوابگاه	آلاچيق (۸ نفره)	۶۳	۲۵۲۰
۱۸		سرپرستي اردوها (اتاق كنترل)تيپ آلاچيق(دو ساختمان) (هر بيضي دو ساختمان)	۴	۴۸
۱۹		سوئيت خانوادگي (۴ تخته)	۲	۸۰
۲۰		انبار وسايل خواب بين آلاچيق ها	۲	۷۰
۲۱		سرايداري	۱	۶۰
۲۲	فضاهاي آشپزخانه و غذا خوري وسرويس بهداشتي	آشپزخانه و سلف سرويس با انبار و سردخانه (متناسب با نياز طراحي شود)	متناسب با نياز	
۲۳		سرويس بهداشتي (هر ۱۲ نفر يك چشمه ۲ مترمربعي)	۴۲	۱۵۰
۲۴		حمام (هر ۱۵ نفر يك دوش ۲ مترمربعي با راهرو و رختكن)	۳۴	۱۷۰
۲۵		سالن غذا خوري (در مجاورت سالن اصلي با گنجايش نصف نفرات)	۱	۳۷۵
۲۶	فضاها و ميادين ورزشي	زمين واليبال	۳	۱۰۸۰
۲۷		زمين بسكتبال	۳	۱۸۲۴
۲۸		زمين فوتبال	۱	۹۳۹۶
۲۹		فضاي پينگ پنگ (هر واحد ۵۰ مترمربع)	۴	۲۰۰
۳۰		استخر سرپوشيده (متناسب با نياز طراحي شود)	۱	۷۵۰
۳۱	فضاهاي فرهنگي	ميدان مراسم (به ازاي هر دانش آموز ۵ متر مربع)	۱	۲۵۰۰
۳۲		سالن چند منظور سرپوشيده با امكان دسترسي به سرويس هاي بهدشتي عمومي و وضوخانه	۱	۴۰۰
۳۳		آمفي تئاتر تابستاني روباز	۱	۳۰۰
۳۴		نمايشگاه	متناسب با نياز	
۳۵	فضاهاي آموزشي و مهارتي	كارگاههاي مهارتي	۱۰	۳۵۰
۳۶		انبار مركزي كارگاهها	۲	۵۰
۳۷		كتابخانه	۱	۴۰

❖ به منظور امكان تغيير و انعطاف در طراحي معماري افزايش زير بنا تا ۱۰ % بلامانع مي‌باشد .

[1] دفتر فني سازمان نوسازي توسعه وتجهيز مدارس

جدول شماره۱۳-۲-اردوگاه منطقه اي(فضاهاي داخي و حداقل سطح زير بناي مورد نياز)[1]

ردیف		تعداد دانش آموزان	۲۵۰		۵۰۰
		موضوع –نوع	تعداد	سطح زير بنا	تعداد	سطح زير بنا
۱	فضاهاي اداري	نگهباني (اتاق – سرويس – آبدارخانه)	۱	۲۰	۱	۴۰
۲		ساختمان اداري(۳اتاق،آبدارخانه،سرويس بهداشتي و دوش)	۱	۶۰	۱	۱۲۰
۳		بهداري(مدير،بهداشت،سرويس بهداشتي،دوش و استراحت)	۱	۶۰	۱	۱۲۰
۴		روابط عمومي ،تلفن خانه،مركز پيام(ضميمه ساختمان اداري با ورودي مجزا)	۱	۱۲	۱	۲۴
۵		ساختمان پذيرش(۲ اتاق وسرويس بهداشتي و آبدارخانه و محوطه لازم براي تجمع دانش آموزان)	۱	۴۰	۱	۸۰
۶	فضاهاي انبار و تأسيسات	انبار مركزي اردوگاه	۱	۷۰	۱	۱۴۰
۸		موتور خانه مركزي	(متناسب با نياز طراحي شود)			
۹		تأسيسات آبرساني (آب شرب كشاورزي– فضاي سبز)	(متناسب با نياز طراحي شود)			
۱۰	فضاهاي مشترك	پاركينگ عمومي (اتوبوس – مپني بوس – ماشين سواري)	۱	۷۰۰	۲	۱۴۰۰
۱۱		پاركينگ خصوصي(فضا براي هر ماشين ۳۵ مترمربع)	۱۰	۲۵۰	۲۰	۵۰۰
۱۲		پست برق	(متناسب با نياز طراحي شود)			
۱۳		فروشگاه تعاوني(بوفه)	۱	۱۲	۱	۲۴
۱۶		اتو سرويس (تعميرات ماشين ،تعويض روغن،پنچرگيري و شستشو)	(متناسب با نياز طراحي شود)			
۱۷		رختشويخانه	(متناسب با نياز طراحي شود)			
۱۷	فضاهاي آموزشي مهارتي	كارگاههاي مهارتي	۵	۱۷۵	۱۰	۳۵۰
۱۸		انبار مركزي كارگاهها(هر ۵ كارگاه ۱۵ انبار)	۱	۲۵	۱	۵۰
۱۹	فضاهاي خوابگاهي	آلاچيق (۸ نفره)	۳۲	۱۲۸۰	۶۳	۲۵۲۰
۲۰		سرپرست اردوها(اتاق كنترل) تيپ آلاچيق(هر بيضي دو ساختمان)	۲	۲۴	۴	۴۸
۲۱		سوئيت خانوادگي(چهار تخته)	۱	۴۰	۱	۴۰
۲۲		سرپرستي(سرپرست اردوگاه)	۱	۳۰	۱	۳۰
۲۳		سرايداري	۱	۶۰	۱	۶۰
۲۳		انبار وسايل بين آلاچيق ها	۱	۳۵	۲	۷۰
		سلف سرويس به همراه فضاهاي جنبي (آشپزخانه و انبار و سردخانه)متناسب با نياز طراحي شود				
۲۴	سلف سرويس و	سرويس بهداشتي(هر ۱۲ نفر يك چشمه ۲ متر مربعي)	۲۱	۷۵	۴۲	۱۵۰
۲۵	سرويس هاي	حمام(هر۱۵ نفر يك دوش ۲ متر مربعي بارامردرخشك كن)	۱۷	۸۵	۳۴	۱۷۰
۲۶	بهداشتي	سالن غذاخوري(در مجاورت سالن اصلي و با گنجايش نصف نفرات)	۱	۱۸۸	۱	۳۷۵
۲۷	فضاها و ميادين	زمين واليبال	۲	۷۲۰	۲	۷۲۰
۲۸	ورزشي	زمين بسكتبال	۲	۱۲۱۶	۲	۱۲۱۶
۲۹		زمين فوتبال	۱	۹۳۶۹	۱	۹۳۶۹
۳۰		استخر سرپوشيده	(متناسب با نياز)			
۳۱		فضاي تنيس روي ميز(هر واحد ۵۰ متر مربع)	۲	۱۰۰	۲	۱۰۰
۳۲	فضـــاهاي	ميدان مراسم(به ازاي هر نفر ۵ متر مربع)	۱	۱۲۵۰	۱	۲۵۰۰
۳۳	فرهنگي	سالن چند منظوره سر پوشيده با امكان دسترسي به سرويس هاي بهداشتي عمومي و وضوخانه	۱	۲۵۰	۱	۴۰۰
۳۴		نمايشگاه	(متناسب با نياز)			
۳۵	فضاي سبز	متناسب با نياز طراحي شود				

❖ به منظور امكان تغيير و انعطاف در طراحي معماري افزايش زير بنا تا ۱۰ % بلامانع مي‌باشد .

[1] دفتر فني سازمان نوسازي توسعه وتجهيز مدارس

فصل چهاردهم:

کانونها

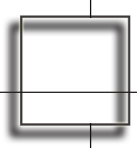

جدول شماره ۱-۱۴- خلاصه اطلاعات فضاي بسته كانونها [1]

ردیف	گروه	نوع فضا	درجه ۱			درجه ۲			درجه ۳			درجه ۴			درجه ۵		
			ظرفیت	سطح زیر بنا (مترمربع)	مساحت کل	ظرفیت	سطح زیر بنا (مترمربع)	مساحت کل	ظرفیت	سطح زیر بنا (مترمربع)	مساحت کل	ظرفیت	سطح زیر بنا (مترمربع)	مساحت کل	ظرفیت	سطح زیر بنا (مترمربع)	مساحت کل
۱	آموزشي و مهارتي	کلاس درس	۲۴	۲ * ۳۶	۱۷۷	۲۴	۳ * ۳۶	۲۷۶	۲۴	۳۶ * ۵	۵۹۴	۲۴	۵ * ۳۶	۷۸۶	۲۴	۷* ۳۶	۱۰۰۸
۲		کارگاه	۱۲	۱ * ۶۹		۱۲	۱ * ۶۹		۱۲	۶۹ * ۲		۱۲	۳ * ۶۹		۱۲	۶۹ * ۴	
۳		کارگاه عکاسي	-	-		-	-		۱۲	۵۴		۱۲	۵۴		۱۲	۵۴	
۴		اتاق آسمان و نما و رصدخانه	-	-		-	-		۱۶	۵۴		۱۶	۷۲		۱۶	۹۰	
۵		سایت کامپیوتر	-	-		۲۴	۱ * ۶۳		۲۴	۶۳		۲۴	۶۳		۲۴	۶۳ * ۲	
۶		کار و تلاش	۲۴	۳۶		۲۴	۳۶		۲۴	۳۶		۲۴	۲ * ۳۶		۲۴	۳۶ * ۲	
۷		قصه‌گویي	-	-		-	-		۳۲	۶۹		۳۲	۲ * ۶۹		۳۲	۶۹ * ۲	
۸	تکمیلي	کتابخانه	-	۴۰	۴۰	۶۰	۶۰	۱۹۶	۸۴	۱۷۰	۵۲۸	۱۰۰	۲۰۸	۶۲۶	۱۳۵	۲۶۷	۷۸۴
۹		سالن چند منظوره	-	-		۱۰۰	۱۰۰		۲۵۰	۲۵۰		۳۲۰	۳۲۰		۴۰۰	۴۰۰	
۱۰		نمازخانه	-	-		-	۳۶		-	۳۶		-	۳۶		-	۴۵	
۱۱		ویدئو کلوپ	-	-		-	-		-	۲۴		-	۲۴		-	۲۴	
۱۲		پایگاه اطلاع رساني	-	-		-	-		-	۴۸		-	۴۸		-	۴۸	
۱۳	اداري	اتاق مدیر	-	۱۲	۲۰	-	۱۲	-	-	۲۰	-	-	۲۰	۷۲	-	۲۴	۸۸
۱۴		اتاق معاونین	-	۸		-	۸	۴۰	-	۱۶	۶۴	-	۱۶		-	۲۰	
۱۵		اتاق مربیان	-	-		-	۸	-	-	۱۲	-	-	۱۶		-	۲۰	
۱۶		اتاق بهداشت و کمکهاي اولیه	-	-		-	۱۲	-	-	۱۶	-	-	۲۰		-	۲۴	
۱۷	خدماتي	انبار وسایل	-	-	۳۰	-	۸	-	-	۱۲	-	-	۱۶	۱۶۰	-	۲۰	۱۸۴
۱۸		انبار وسایل نظافت	-	-		-	-	-	-	۲ * ۲	-	-	۳ * ۲		-	۳ * ۲	
۱۹		سرویس بهداشتي کارکنان (چشمه)	-	یك چشمه ۴		-	دو چشمه۷	۷۶	-	۷	۱۳۴	-	دو چشمه۷		-	۱۱	
۲۰		آبدارخانه	-	۶		-	۶	-	-	۶	-	-	۶		-	۸	
۲۱		موتورخانه	-	-		-	۲۰	-	-	۳۰	-	-	۴۰		-	۴۰	
۲۲		اتاق هواساز	-	-		-	۳۵	-	-	۷۵	-	-	۸۵		-	۱۱۰	
۲۳		اتاق تأسیسات	-	۲۰		-	-	-	-	-	-	-	-		-	۰	
۲۴	جمع‌بندي	زیربناي مفید	۲۶۷			۵۸۸			۱۳۲۰			۱۶۵۳			۲۰۶۳		
۲۵		فضاي ارتباطي ۲۵%(۵ و۲ و۱) درجه ۳۵% (۴ و۳) درجه	۶۷			۱۴۷			۴۶۲			۵۷۹			۵۱۶		
۲۶		سطح اشغال دیوار (۱۲%مجموع سطوح زیربناي مفید و فضاي ارتباطي)	۴۰			۸۸			۲۱۴			۲۶۸			۳۱۰		
۲۷		سطح کل زیر بنا	۳۷۴			۸۲۳			۱۹۹۶			۲۵۰۱			۲۸۹۰		

[1] دفترفني سازمان نوسازي توسعه وتجهیز مدارس

فصل پانزدهم:

معلم سراها

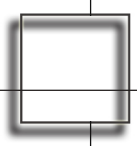

جدول۱- ۱۵ خلاصه اطلاعات فضاهاي بسته معلم سراها[1]

ردیف	نوع فضا	دو خوابه (تیپ۱)		سه خوابه (تیپ۲)		چهار خوابه (تیپ ۳)	
		تعداد	مساحت کل	تعداد	مساحت کل	تعداد	مساحت کل
۱	اتاق خواب	۲	۲۴	۳	۳۶	۴	۴۸
۲	آشپزخانه	۱	۸	۱	۸	۲	۱۶
۳	پذيرايي و نهارخوری	۱	۱۶	۱	۱۹	۲	۳۴
۴	فضای ورودی	۱	۶	۱	۶,۵	۲	۱۲
۴	فضای پیش ورودی	۱	۴	۱	۵	۲	۱۰
۵	سرویس بهداشتی	۱	۵	۱	۸	۲	۱۰
۶	حمام (دوش و رختکن)	۱	۸	۳	۳	۲	۱۶
۷	کمد ديواري	۲	۶	۱	۱۴,۵	۴	۱۲
۸	موتور خانه	۱	۱۵	۱	۱۵	۱	۱۶
مجموع ومساحت خالص		۹۲		۱۱۰		۱۷۴	
فضایارتباطي(۲۰% سطح مفيد)		۱۸/۴		۲۲		۳۴/۸	
فضاي زير ساخت (۱۰% مجموع سطوح زير بنای مفيد و فضای ارتباطی)		۱۱		۱۳/۲		۲۰/۸	
مجموع مساحت ناخالص		۱۲۱/۴		۱۴۵/۲		۲۲۹/۶	

[1] دفتر فني سازمان نوسازي توسعه و تجهيز مدارس

فصل شانزدهم:

مراکز کودکان استثنایی

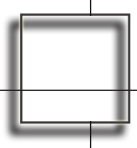

۱۶-۱-تعريف : [۱]

از نظر آموزشي به افرادي (دانش آموزان استثنائي) اطلاق مي‌شود كـه از نظـر ذهنـي (هوشـي) . جـسمي (حسي، حركتي) ، عاطفي و يا اجتماعي ، تفاوت قابل ملاحظه‌اي با افـراد همـسن خـود داشـته و ايـن تفـاوت به‌حدي است كه برخورداري آنان از آموزش و پرورش ، مستلزم تغييراتي (متناسب با ويژگيهاي اين دانش آموزان) در برنامه‌ها ، محتوا، روشها ، مواد و فضاي آموزشي عادي و ارائه خدمات آموزشي و توانبخـشي ويژه به آنان باشد.

۱۶-۲-هدف كلي :

فراهم آوردن شرايط و امكانات لازم براي آموزش و توانبخشي كودكـان و دانـش‌آمـوزان اسـتثنائي يعنـي كساني كه به دلايل خاص ذهني ، جسمي، عاطفي و روانـي قـادر نيـستند از برنامـه‌هـاي آموزشـي عـادي و تسهيلات معمول اجتماعي به نحوي مطلوب برخوردار گردند. براساس اين اصول:

۱۶-۲-۱ – پيشگيري از بروز ناتواني‌هاي جسمي و ذهني (قبل از تولد، هنگام تولد بعد از تولد) از طريق بـالا بردن سطح آگاهي عمومي در زمينه عوامل بروز معلوليتها و خصوصيات كودكان استثنائي .

۱۶-۲-۲ – اجراي طرحهاي شناسائي و گزينش كودكان و دانش آموزان استثنائي كشور .

۱۶-۲-۳ – تهيه و تنظيم برنامه‌هاي مربوط به آموزش و پرورش ويژه براي گروههاي مختلف دانش‌آموزان استثنائي.

۱۶-۲-۴ – تهيه و اجراي طرحهاي پژوهـشي در زمينـه آمـوزش و پـرورش گروههـاي مختلـف كودكـان و دانش‌آموزان استثنائي .

۱۶-۲-۵ – برنامه ريزي هاي لازم در جهت آموزش حرفه‌اي دانش‌آموزان استثنائي ، متناسب با توانائي‌هاي ذهني ، جسمي آنـان و تـامين وسـايل فنـي ، حرفـه‌اي و توانبخـشي لازم بـراي مراكـز آموزشـي از طريـق واحدهاي ذيربط بمنظور اشتغال .

۱۶-۲-۶ـ هماهنگي , همكاري و ارتباط با دانشگاهها و مراكز آموزش عـالي داخـل , بـه منظـور سـوق دادن تحقيقات آنان به سمت نيازهاي اين دانش‌آموزان.

۱۶-۲-۷ـ برقراری ارتباط با مؤسسات داخلي و سازمانهاي بين‌المللي ذيـربط بـه منظـور كـسب تـازه‌تـرين اطلاعات مربوط به آموزش گروههاي مختلف كودكان و دانش‌آمـوزان اسـتثنائي و بهـره‌بـرداري از آخـرين پژوهشهاي علمي جهان در تهيه برنامه‌هاي آموزشي و پرورشي.

در نظام آموزش و پرورش استثنائي دانش‌آموزان به گروههاي مختلف مانند عقب‌مانـده ذهنـي , بـا اخـتلال رفتاري , نابينا , ناشنوا , جسمي - حركتي به لحاظ نوع آمـوزش مـورد نيـاز تقـسيم گرديـده‌انـد بـا اهـداف مشخص.

۱- سازمان آموزش و پرورش استثنائی کشور

مراکز خاص حرفه‌آموزي دانش آموزان کم توان ذهني (فضاهاي داخلي و حداقل سطح زير بناي مورد نياز به متر مربع)[1]

ردیف	ظرفیت	۶۰ نفره			توسعه تا ۹۶ نفره		
	موضوع	تعداد	زیربناي واحد	زير بناي کل	تعداد	زير بناي واحد	زير بناي کل
۱	کلاس درس	۵	۴۰	۲۰۰	۸	۴۰	۳۲۰
۲	کارگاه	۳	۳۲	۹۶	۲	۳۲	۶۴
۳	اتاق اداري و مربيان	۱	۲۸	۲۸	۱	۲۸	۲۸
۴	اتاق مشاور و مددکار اجتماعي	۱	۱۶	۱۶	۱	۱۶	۱۶
۵	اتاق بهداشت	-	-	-	۱	۱۶	۱۶
۶	سالن چند منظوره و نمازخاه (نمايشگاه توليدات کارگاهي)	۱	۶۰	۶۰	۱	۶۰	۶۰
۷	انبار	۱	۲۰	۲۰	۱	۲۰	۲۰
۸	آبدارخانه	۱	۶	۶	۱	۶	۶
۹	سرويس بهداشتي مربيان	۱	۴	۴	۱	۴	۴
۱۰	سرويس بهداشتي دانش آموزان	۳	۴	۱۲	۳	۴	۱۲
۱۱	موتورخانه	۱	۲۴	۲۴	۱	۲۴	۲۴
۱۲	جمع مساحت مفيد	-	۲۳۴	۴۶۶	-	۲۵۰	۵۷۰
۱۳	فضاي ارتباطي ۲۰ % سطح مفيد	-	۴۶/۸	۹۳	-	۵۰	۱۱۴
۱۴	سطح اشغال ديوارها۱۰ % سطح مفيد	-	۲۸/۰۸	۵۶	-	۳۰	۶۸
۱۵	جمع کل ساختمان اصلي	-	۳۰۸/۸	۶۱۵	-	۳۳۰	۷۵۲
۱۶	سرايداري	۱	۵۰	۵۰	۱	۵۰	۵۰
۱۷	سرويس بهداشتي محوطه	۴	۴	۱۶	۴	۴	۱۶
۱۸	جمع کل زير بناي مجموعه	-	۳۶۲/۸۸	۶۸۱	-	۳۸۴	۸۱۸
۱۹	سرانه به ازاي هر نفر	-	-	۱۱/۳۵	-	-	۸/۵۳

❖سطح اشغال ديوارها =۱۰ % (مجموع فضاي ارتباطي و سطح زير بناي مفيد)

۱ . طراحي اين تيپ در ۲ طبقه بلامانع است .

۲ . در صورت امکان , فضاهاي کارگاهي از فضاهاي کلاس جدا باشد.

۳ . اتاقهاي مشاوره و بهداشت را حداقل ۱۲ متر مربع و حداکثر۱۶ متر مربع ميتوان در نظر گرفت .

۴ . به منظور امکان تغيير و انعطاف در طراحي معماري ميتوان حداکثرتا ۱۰ % به سطح زير بنا اضافه نمود .

[1]) منبع : سازمان آموزش و پرورش استثنايي کشور

جدول شماره ۱-۱۶ خلاصه اطلاعات فضاها و سطوح بسته مورد نياز مراكز آموزش استثنايي خاص گروه كم توان ذهني[1]
(چند معلوليتي تيپ **A**)

درجه مركز	درجه ۱		درجه۲		درجه ۳		درجه ۴	
نوع گروه	۷۲		۱۲۰		۱۸۰		۲۴۰	
مشخصات / نام فضا	تعداد	زير بناي كل	تعداد	زير بناي كل	تعداد	زير بناي كل	تعداد	زير بناي كل
كلاس درس	۵	۲۰۰	۹	۳۶۰	۱۳	۵۶۰	۱۷	۶۸۰
كلاس آمادگي	۱	۵۶	۱	۵۶	۲	۱۱۲	۳	۱۶۸
اتاق اداري			۱	۱۲	۲	۲۴	۲	۲۳
اتاق اداري و مربيان	۱	۲۸	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴
اتاق مشاور و مددكار اجتماعي	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲	۲	۲۴
مراقب بهداشت		۰	۱	۹	۱	۹	۱	۹
گفتار درماني	۱	۹	۱	۹	۱	۹	۱	۹
كار درمانگر(فعاليتهاي توانبخشي)	۱	۳۲	۱	۳۲	۱	۳۲	۱	۳۲
سرپرست آموزشي و كتابدار	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴
اتاق رايانه(سايت)	۰	۰	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴
كارگاه هنري و فني	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
كتابخانه	۱	۱۸	۱	۱۸	۱	۲۰	۱	۲۰
سالن چند منظوره و نماز خانه	۱	۱۸۰	۱	۱۸۰	۱	۱۸۰	۱	۲۴۰
انبار	۱	۱۰	۱	۱۰	۱	۱۰	۱	۱۰
آبدارخانه	۱	۶	۱	۶	۱	۶	۱	۶
سرويس بهداشتي مربيان	۱	۴	۱	۴	۱	۴	۱	۴
سرويس بهداشتي دانش آموزان	۲	۸	۴	۱۶	۶	۲۴	۶	۲۴
موتورخانه(۱/۵%)	۱	۸	۱	۸	۱	۱۰	۱	۱۲
سرايداري		۵۵		۵۵		۵۵		۵۵
سرويس بهداشتي محوطه	۲	۸	۴	۱۶	۶	۲۴	۶	۲۴
جمع مساحت خالص	-	۶۵۸	-	۸۷۵	-	۱۱۶۳	-	۱۴۱۲
فضاي ارتباطي (۲۰%)	-	۱۳۱/۶	-	۱۷۵	-	۲۳۲/۶	-	۲۸۲/۴
فضاي زير ساخت (۱۰%)	-	۷۸/۹	-	۱۰۵	-	۱۳۹/۳	-	۱۶۹/۴
مجموع مساحت ناخالص	-	۶۶۸/۵۶	-	۱۱۵۵	-	۱۵۳۵/۱	-	۱۸۶۳/۸
ميانگين سرانه ناخالص	-	۱۲/۰۶	-	۹/۶۲	-	۸/۵	-	۷/۷

سالن چند منظوره (بر اساس نشريه ۲۳۲) حداقل ۱۸۰ متر مربع و با سرانه حداقل ۱ متر مربع براي هر نفر در نظر گرفته مي شود

[1]) منبع : سازمان آموزش و پرورش استثنايي كشور

جدول شماره ۲-۱۶ خلاصه اطلاعات فضاها و سطوح بسته مورد نياز براي آموزش استثنايي خاص گروه ناشنوايان[1]

(تيپ **B**)

درجه مرکز	درجه ۱		درجه۲		درجه ۳		درجه ۴	
نوع گروه	۷۲		۱۲۰		۱۸۰		۲۴۰	
مشخصات / نام فضا	تعداد	زير بناي کل	تعداد	زير بناي کل	تعداد	زير بناي کل	تعداد	زير بناي کل
کلاس درس	۵	۱۰۰	۹	۱۸۰	۱۳	۲۸۰	۱۷	۳۴۰
کلاس آمادگي	۱	۲۸	۱	۲۸	۲	۵۶	۳	۸۴
اتاق اداري	-	-	۱	۱۲	۲	۲۴	۲	۲۴
اتاق اداري و مربيان	۱	۲۸	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴
اتاق مشاور و مددکار اجتماعي	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲	۲	۲۴
مراقب بهداشت	-	-	۱	۹	۱	۹	۱	۹
گفتار درمانگر	۱	۹	۱	۹	۱	۹	۱	۹
سرپرست آموزشي و کتابدار	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴
اتاق رايانه(سايت)	۰	۰	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴
کارگاه هنري و فني	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
کتابخانه	۱	۱۸	۱	۱۸	۱	۲۰	۱	۲۰
سالن چند منظوره و نماز خانه	۱	۱۸۰	۱	۱۸۰	۱	۱۸۰	۱	۲۴۰
انبار	۱	۱۰	۱	۱۰	۱	۱۰	۱	۱۰
آبدارخانه	۱	۶	۱	۶	۱	۶	۱	۶
سرويس بهداشتي مربيان	۱	۴	۱	۴	۱	۴	۱	۴
سرويس بهداشتي دانش آموزان	۲	۸	۴	۱۶	۶	۲۴	۶	۲۴
موتورخانه(۱/۵%)	۱	۸	۱	۸	۱	۱۰	۱	۱۲
سرايداري		۵۵		۵۵		۵۵		۵۵
سرويس بهداشتي محوطه	۲	۸	۴	۱۶	۶	۲۴	۶	۲۴
جمع مساحت خالص	-	۴۹۸	-	۶۳۵	-	۷۹۵	-	۹۵۷
فضاي ارتباطي (۲۰%)	-	۹۹/۶	--	۱۲۷	-	۱۵۹	-	۱۹۱/۴
فضاي زير ساخت (۱۵%)	-	۵۹/۷	-	۷۶/۲	-	۹۵/۴	-	۱۱۴/۸
مجموع مساحت ناخالص	-	۶۵۷/۳	-	۱۵۲۴	-	۱۰۴۹/۴	-	۱۲۶۳/۲
ميانگين سرانه ناخالص	-	۹/۷	-	۱۲/۷	-	۵/۸۳	-	۵/۲

[1]) منبع : سازمان آموزش و پرورش استثنايي کشور

جدول شماره ۳-۱۶ خلاصه اطلاعات فضاها و سطوح بسته مورد نياز براي آموزش استثنايي خاص گروه نابينايان[1] (تيپ **B**)

درجه مرکز	درجه ۱		درجه۲		درجه ۳		درجه ۴	
نوع گروه	۷۲		۱۲۰		۱۸۰		۲۴۰	
مشخصات / نام فضا	تعداد	زير بناي کل	تعداد	زير بناي کل	تعداد	زير بناي کل	تعداد	زير بناي کل
کلاس درس	۵	۱۰۰	۹	۱۸۰	۱۳	۲۸۰	۱۷	۳۴۰
کلاس آمادگي	۱	۲۸	۱	۲۸	۲	۵۶	۳	۸۴
اتاق اداري	-	-	۱	۱۲	۲	۲۴	۲	۲۴
اتاق اداري و مربيان	۱	۲۸	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴
اتاق مشاور و مددکار اجتماعي	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲	۲	۲۴
مراقب بهداشت	-	-	۱	۹	۱	۹	۱	۹
سرپرست آموزشي و کتابدار	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴
اتاق رايانه(سايت)	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴
اتاق ضبط و تکثير	۱	۹	۱	۹	۱	۹	۱	۹
تحرک و جهت يابي(مهارتهاي لمسي)	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
کارگاه هنري و فني	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴
کتابخانه	۱	۱۶	۱	۱۶	۱	۲۰	۱	۲۰
سالن چند منظوره و نماز خانه	۱	۱۸۰	۱	۱۸۰	۱	۱۸۰	۱	۲۴۰
انبار	۱	۱۰	۱	۱۰	۱	۱۰	۱	۱۰
آبدارخانه	۱	۶	۱	۶	۱	۶	۱	۶
سرويس بهداشتي مربيان	۱	۴	۱	۴	۱	۴	۱	۴
سرويس بهداشتي دانش آموزان	۲	۸	۴	۱۶	۶	۲۴	۶	۲۴
موتورخانه(۱/۵%)	۱	۸	۱	۸	۱	۱۰	۱	۱۲
سرايداري		۵۵		۵۵		۵۵		۵۵
سرويس بهداشتي محوطه	۲	۸	۴	۱۶	۶	۲۴	۶	۲۴
جمع مساحت خالص		۵۴۴		۶۵۷		۸۱۹		۹۸۱
فضاي ارتباطي (۲۰%)		۱۰۸/۸		۱۳۱/۴		۱۶۳/۸		۱۹۶/۲
فضاي زير ساخت (۱۰%)		۵۶/۲		۷۸/۸۴		۹۸/۲		۱۱۷/۲۲
مجموع مساحت ناخالص		۷۱۸/۰۸		۸۶۷/۲۴		۱۰۸۱/۰۸		۱۲۹۴/۴
ميانگين سرانه ناخالص		۹/۹۷		۷/۲۲		۶		۵/۳۹

[1]) منبع : سازمان آموزش و پرورش استثنايي کشور

جدول شماره ۴-۱۶ خلاصه اطلاعات فضاها و سطوح بسته مورد نياز مراكز آموزش استثنايي خاص گروه معلولين جسمي-حركتي[1]
(چند معلوليتي تيپ c)

درجه مركز	درجه ۱		درجه۲		درجه ۳		درجه ۴	
نوع گروه	۷۲		۱۲۰		۱۸۰		۲۴۰	
مشخصات / نام فضا	تعداد	زير بناي كل	تعداد	زير بناي كل	تعداد	زير بناي كل	تعداد	زير بناي كل
كلاس درس	۵	۲۰۰	۹	۳۶۰	۱۳	۵۶۰	۱۷	۶۸۰
كلاس آمادگي	۱	۵۶	۱	۵۶	۲	۱۱۲	۳	۱۶۸
اتاق اداري			۱	۱۲	۲	۲۴	۲	۲۳
اتاق اداري و مربيان	۱	۲۸	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴
اتاق مشاور و مددكار اجتماعي	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲	۲	۲۴
مراقب بهداشت		۰	۱	۹	۱	۹	۱	۹
گفتار درماني	۱	۹	۱	۹	۱	۹	۱	۹
كار درمانگر(فعاليتهاي توانبخشي)	۱	۳۲	۱	۳۲	۱	۳۲	۱	۳۲
سرپرست آموزشي و كتابدار	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴
فيزيوتراپ	۱	۳۶	۱	۳۶	۱	۳۶	۱	۳۶
اتاق رايانه(سايت)	۰	۰	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴
كارگاه هنري و فني	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰
كتابخانه	۱	۱۸	۱	۱۸	۱	۲۰	۱	۲۰
سالن چند منظوره و نماز خانه	۱	۱۸۰	۱	۱۸۰	۱	۱۸۰	۱	۲۴۰
انبار	۱	۱۰	۱	۱۰	۱	۱۰	۱	۱۰
آبدارخانه	۱	۶	۱	۶	۱	۶	۱	۶
سرويس بهداشتي مربيان	۱	۴	۱	۴	۱	۴	۱	۴
سرويس بهداشتي دانش آموزان	۲	۸	۴	۱۶	۶	۲۴	۶	۲۴
موتورخانه(۱/۵%)	۱	۸	۱	۸	۱	۱۰	۱	۱۲
سرايداري		۵۵		۵۵		۵۵		۵۵
سرويس بهداشتي محوطه	۲	۸	۴	۱۶	۶	۲۴	۶	۲۴
جمع مساحت خالص	-	۶۹۴	-	۹۱۱	-	۱۱۹۹	-	۱۴۴۸
فضاي ارتباطي (۲۰%)	-	۱۳۸/۸	-	۱۸۲/۲	-	۲۳۹/۸	-	۲۸۹/۶
فضاي زير ساخت (۱۰%)	-	۸۳/۲۸	-	۱۰۹/۳	-	۱۴۳/۸	-	۱۷۳/۷۶
مجموع مساحت ناخالص	-	۹۱۶/۰۸	-	۱۲۰۲/۵	-	۱۵۸۲/۶	-	۱۹۱۱/۳۶
ميانگين سرانه ناخالص	-	۱۲/۷۲	-	۱۰/۰۲	-	۸/۷۹	-	۷/۹۶

[1]) منبع : سازمان آموزش و پرورش استثنايي كشور

جدول شماره ۵-۱۶ خلاصه اطلاعات فضاها و سطوح بسته مورد نياز مراكز آموزش استثنايي خاص گروه اختلالات رفتاري جسمي-حركتي(تيپ c)[1]

درجه مركز	درجه ۱		درجه۲		درجه ۳		درجه ۴	
نوع گروه	۷۲		۱۲۰		۱۸۰		۲۴۰	
مشخصات / نام فضا	تعداد	زير بناي كل	تعداد	زير بناي كل	تعداد	زير بناي كل	تعداد	زير بناي كل
كلاس درس	۵	۲۰۰	۹	۳۶۰	۱۳	۵۶۰	۱۷	۶۸۰
كلاس آمادگي	۱	۵۶	۱	۵۶	۲	۱۱۲	۳	۱۶۸
اتاق اداري			۱	۱۲	۲	۲۴	۲	۲۳
اتاق اداري و مربيان	۱	۲۸	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴
اتاق مشاور و مددكار اجتماعي	۱	۱۲	۱	۱۲	۱	۱۲	۲	۲۴
مراقب بهداشت		۰	۱	۹	۱	۹	۱	۹
گفتار درماني	۱	۹	۱	۹	۱	۹	۱	۹
كار درمانگر(فعاليتهاي توانبخشي)	۱	۳۲	۱	۳۲	۱	۳۲	۱	۳۲
سرپرست آموزشي و كتابدار	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴
بازي درماني	۱	۳۲	۱	۳۲	۱	۳۲	۱	۳۲
اتاق مشاهده	۱	۶	۱	۶	۱	۶	۱	۶
اتاق رايانه(سايت)	۰	۰	۱	۲۴	۱	۲۴	۱	۲۴
كتابخانه	۱	۱۸	۱	۱۸	۱	۲۰	۱	۲۰
سالن چند منظوره و نماز خانه	۱	۱۸۰	۱	۱۸۰	۱	۱۸۰	۱	۲۴۰
انبار	۱	۱۰	۱	۱۰	۱	۱۰	۱	۱۰
آبدارخانه	۱	۶	۱	۶	۱	۶	۱	۶
سرويس بهداشتي مربيان	۱	۴	۱	۴	۱	۴	۱	۴
سرويس بهداشتي دانش آموزان	۲	۸	۴	۱۶	۶	۲۴	۶	۲۴
موتورخانه(۱/۵%)	۱	۸	۱	۸	۱	۱۰	۱	۱۲
سرايداري		۵۵		۵۵		۵۵		۵۵
سرويس بهداشتي محوطه	۲	۸	۴	۱۶	۶	۲۴	۶	۲۴
جمع مساحت خالص	-	۶۹۶	-	۹۱۳	-	۱۲۰۱	-	۱۴۵۰
فضاي ارتباطي (۲۰%)	-	۱۳۹/۲	-	۱۸۲/۶	-	۲۴۰	-	۲۹۰
فضاي زير ساخت (۱۰%)	-	۸۳/۵	-	۱۰۹/۵	-	۱۴۴/۱	-	۱۷۴
مجموع مساحت ناخالص	-	۹۱۸/۷	-	۱۲۰۵/۱	-	۱۵۸۵/۱	-	۱۹۱۴
ميانگين سرانه ناخالص	-	۱۲/۷۶	-	۱۰/۰۴	-	۸/۸	-	۷/۹

[1]) منبع : سازمان آموزش و پرورش استثنايي كشور

فضاها و سطوح مورد نياز مراكز آموزش خاص گروه دانش آموزان داراي اختلالات ويژه يادگيري- تيپ **D**

درجه مركز	درجه ۱			ملاحظات
نوع گروه	دانش آموزان داراي اختلالات يادگيري			
مشخصات / نام فضا	تعداد	زير بناي واحد	زير بناي كل	
كلاس درس	۵	۹-۱۲	۴۵-۶۰	كلاسها داراي كمد ، تخته سياه و وايت برد هستند
اتاق مدير و مربيان	۱	۲۰	۲۰	
سالن چند منظوره	۱	۴۰	۴۰	
انبار	۱	۸	۸	
آبدارخانه	۱	۶	۶	
سرويس بهداشتي مربيان	۱	۳	۳	
سرويس بهداشتي دانش آموزان	۲	۳	۶	
موتور خانه	-	-	۸	
جمع مساحت خالص	-	-	۱۳۶-۱۵۱	
فضاي ارتباطي ۲۰%	-	-	۲۷/۲-۳۰/۲	
سطح اشغال ديوار۱۵%	-	-	۲۴/۴۸-۲۷/۱۸	
جمع كل ساختمان اصلي	-	-	۱۸۷/۶۸-۲۰۸/۳۸	

آموزش در كلاسها به صورت آموزش انفرادي است-مقطع دانش آموزان ابتدايي مي باشد. سالن چند منظوره جهت نماز خانه ، انتظار والدين، آموزش والدين و جلسات مربيان ميباشد. دانش آموزان دچار مشكلات يادگيري ضمن تحصيل در مدارس عادي ، براي رفع مشكلات خاص يادگيريشان به اين مراكز مراجعه و از خدمات ويژه پاره وقت آن بهره مند ميشوند. لذا ظرفيت اين مراكز ثابت نيست. اين مراكز ، دانش آموزان داراي مشكلات ويژه يادگيری كه در بدو امر از معلوليتهاي بينايي، شنوايي ، حركتي، عقب ماندگي و آشفتگي هيجاني حاصل ميشوند را در بر نمي گيرد. پس لزوما نبايد در يك طبقه طراحي شوند و طراحي در دوطبقه نيز بلامانع است . با توجه به زير بناي كم اين مراكز ، در زمينهاي با ابعاد كوچك و داراي مركزيت شهري قابل احداث خواهند بود.

تلخیص اطلاعات فضاهاوسطوح بسته موردنیاز مراکز آموزش استثنایی خاص دانش آموزان با نیازهای ویژه (مقطع راهنمایی پیش حرفه ای)

	درجه/ ظرفیت / نوع مرکز	درجه ۱/ ۵۵-۲۵ نفر / شهری			
نوع فضا	مشخصات فضاها	تعداد	زیربنای واحد	زیر بنای کل	ملاحظات
گروه ۱ فضاهای آموزشی	کلاس درس عمومی	۵	۲۰	۱۰۰	ظرفیت هرکلاس ۶-۱۱ نفر
	کارگاه حرفه و فن	۱	۳۶	۳۶	برای استفاده مشترک کارگاهها
	کارگاه هنر	-	-	-	
	کلاس درس تخصصی	۱	۲۴	۲۴	با کاربری آشپزی ومهارتهای اجتماعی اقتصادی
	اتاق رایانه (سایت)	۱	۳۰	۳۰	
گروه ۲ فضاهای پرورشی	مشاور ومددکار اجتماعی	۱	۹	۹	
	مراقب بهداشت	-	-	-	
	اتاق فعالیتهای توانبخشی	۱	۲۸	۲۸	برای استفاده مشترک کاردرمانی و مراقبتهای بهداشتی
	کتابخانه	-	-	-	
	سالن چند منظوره ونمازخانه	۱	۶۰	۶۰	برای استفاده مشترک امتحانات ،نمازجماعت و کارهای پرورشی و هنری
	اتاق امور پرورشی و عمومی	-	-	-	
	مربی ورزش و رختکن	-	-	-	
گروه ۳ فضاهای اداری	اتاق مدیر	۱	۱۲	۱۲	برای استفاده مشترک مدیر ومعاون
	اتاق معاون / معاونان	-	-	-	
	اتاق مربیان واداری	۱	۱۶	۱۶	برای استفاده مشترک استراحت مربیان و ملاقات با اولیاء
	اتاق ملاقات با اولیاء	-	-	-	
	اتاق راهنمای آموزشی وکتابدار	۱	۱۶	۱۶	قابل استفاده برای اتاق تکنولوژی آموزشی
گروه ۴ فضاهای‌خدماتی	انبار	۱	۶	۶	
	آبدارخانه	۱	۶	۶	
	سرویس بهداشتی مربیان	۱	۳	۳	
	سرویس بهداشتی دانش آموزان	۲	۳	۶	در همکف یکی از سرویسها دارای دستگیره کمکی وتوالت فرنگی نیز باشد. درصورت طراحی مرکز درطبقات هرطبقه ۲سرویس بهداشتی دانش آموزان پیش بینی شود
	موتورخانه (۱/۵%)	۱	۸	۸	
	جمع مساحت خالص			۳۶۰	
فضاهای ارتباطی و زیرساختی	فضای ارتباطی ۲۰% (ورودی، راهرو، راه پله)			۷۲	در راهرو ویله ها دستگیره کمکی باشد. پیش بینی رمپ برای دسترسی از محوطه به طبقه همکف
	سطح اشغال دیوار ۱۰% (سطوح زیر ساخت)			۴۳/۲	
	جمع کل ساختمان اصلی			۴۷۵/۲	
فضاهای جانبی	سرایداری	۱	۵۵	۵۵	
	آبخوری (۲ واحد)	۲			
	سرویس بهداشتی محوطه	۳	۳	۹	یکی از سرویسها دارای دستگیره های کمکی نیز باشد
	مجموع مساحت ناخالص			۵۳۹/۲	
متفرقه	میانگین سرانه خالص به ازاء هر نفر			۶/۵۵	
	میانگین سرانه ناخالص به ازاء هر نفر			۹/۸۰	

* با توجه به نقش و اهميت فضاهاي ارتباطي دراينگونه مراكز ، اين فضاها مي توانند تا ۲۵% در تمام مراكز و در مراكز خاص دختران، به منظور رعايت محرميت و جلوگيري از اشراف ساختمانهاي اطراف تا ۳۵ % مجموع مساحت خالص گروههاي ۱ تا ۴ افزايش پيدا كند. همچنين در مناطق گرم و مرطوب ۵ درصد به فضاهاي ارتباطي اضافه ميگردد.

تلخیص اطلاعات فضاهاوسطوح بسته موردنیاز مراکز آموزش استثنایی خاص دانش آموزان با نیازهای ویژه (مقطع راهنمایی پیش حرفه ای)

	درجه/ ظرفیت / نوع مرکز	درجه ۲ / ۹۵- ۵۶ نفر / شهری			
نوع فضا	مشخصات فضاها	تعداد	زیربنای واحد	زیر بنای کل	ملاحظات
گروه ۱ فضاهای آموزشی	کلاس درس عمومی	۷	۲۰	۱۴۰	ظرفیت هرکلاس ۶-۱۱ نفر
	کارگاه حرفه و فن	۲	۳۶	۷۲	برای استفاده مشترک کارگاهها
	کارگاه هنر	-	-	-	
	کلاس درس تخصصی	۱	۲۴	۲۴	با کاربری آشپزی ومهارتهای اجتماعی اقتصادی
	اتاق رایانه (سایت)	۱	۳۰	۳۰	
گروه ۲ فضاهای پرورشی	مشاور ومددکار اجتماعی	۱	۹	۹	
	مراقب بهداشت	-	-	-	
	اتاق فعالیتهای توانبخشی	۱	۲۸	۲۸	برای استفاده مشترک کاردرمانی و مراقبتهای بهداشتی
	کتابخانه	-	-	-	
	سالن چند منظوره ونمازخانه	۱	۶۰	۶۰	برای استفاده مشترک امتحانات ،نمازجماعت و کارهای پرورشی و هنری
	اتاق امور پرورشی و عمومی	۱	۹	۹	
	مربی ورزش و رختکن	-	-	-	
گروه ۳ فضاهای اداری	اتاق مدیر	۱	۱۲	۱۲	برای استفاده مشترک مدیر ومعاون
	اتاق معاون / معاونان	۱	۱۲	۱۲	
	اتاق مربیان واداری	۱	۱۶	۱۶	برای استفاده مشترک استراحت مربیان و ملاقات با اولیاء
	اتاق ملاقات با اولیاء	-	-	-	
	اتاق راهنمای آموزشی وکتابدار	۱	۱۶	۱۶	قابل استفاده برای اتاق تکنولوژی آموزشی
گروه ۴ فضاهای‌خدماتی	انبار	۱	۸	۸	
	آبدارخانه	۱	۶	۶	
	سرویس بهداشتی مربیان	۲	۳	۶	
	سرویس بهداشتی دانش آموزان	۳	۳	۹	در همکف یکی از سرویسها دارای دستگیره کمکی وتوالت فرنگی نیز باشد. درصورت طراحی مرکز درطبقات هرطبقه ۲سرویس بهداشتی دانش آموزان پیش بینی شود
	موتورخانه (۱/۵%)	۱	۸	۸	
	جمع مساحت خالص			۴۶۵	
فضاهای ارتباطی و زیرساختی	فضای ارتباطی ۲۰% (ورودی–راهرو–راه پله)			۹۳	در راهرو ویله ها دستگیره کمکی باشد. پیش بینی رمپ برای دسترسی از محوطه به طبقه همکف
	سطح اشغال دیوار ۱۰% (سطوح زیر ساخت)			۵۵/۸	
	جمع کل ساختمان اصلی			۶۱۳/۸	
فضاهای جانبی	سرایداری	۱	۵۵	۵۵	
	آبخوری (۲ واحد)	۲			
	سرویس بهداشتی محوطه	۴	۳	۱۲	یکی از سرویسها دارای دستگیره های کمکی نیز باشد
	مجموع مساحت ناخالص			۶۸۰/۸	
متفرقه	میانگین سرانه خالص به ازاء هر نفر			۴/۸۹	
	میانگین سرانه ناخالص به ازاء هر نفر			۷/۱۶	

* با توجه به نقش و اهميت فضاهاي ارتباطي دراينگونه مراكز ، اين فضاها مي توانند تا ۲۵% در تمام مراكز و در مراكز خاص دختران، به منظور رعايت محرميت و جلوگيري از اشراف ساختمانهاي اطراف تا ۳۵ % مجموع مساحت خالص گروههاي ۱ تا ۴ افزايش پيدا كند. همچنين در مناطق گرم و مرطوب ۵ درصد به فضاهاي ارتباطي اضافه ميگردد.

تلخیص اطلاعات فضاهاوسطوح بسته موردنیاز مراکز آموزش استثنایی خاص دانش آموزان با نیازهای ویژه (مقطع متوسطه حرفه ای)

	درجه/ ظرفیت / نوع مرکز			درجه ۱/۵۵-۴۵ نفر/ شهری
نوع فضا	مشخصات فضاها	تعداد	زیربنای واحد	زیر بنای کل	ملاحظات
گروه ۱ فضاهای آموزشی	کلاس درس عمومی	۵	۲۴	۱۲۰	ظرفیت هرکلاس ۶-۱۱ نفر
	کارگاه هنری / فنی	۲	۴۴	۸۸	کارگاه قالی بافی –معرق ومشبک چوب –درودگری –خیاطی –پرورش گیاهان آپارتمانی
	کلاس درس تخصصی	۱	۲۴	۲۴	با کاربری آشپزی ومهارتهای اجتماعی اقتصادی
	اتاق رایانه (سایت)	۱	۳۰	۳۰	
گروه ۲ فضاهای پرورشی	مشاور ومددکار اجتماعی	۱	۹	۹	
	فعالیت های توانبخشی - بهداشت	۱	۲۸	۲۸	برای استفاده مشترک کاردرمانی و مراقبتهای بهداشتی
	مربی پرورشی و ورزشی	۱	۱۲	۱۲	
	سالن چند منظوره ونمازخانه	۱	۶۰	۶۰	برای استفاده مشترک امتحانات ،نمازجماعت و کارهای پرورشی و هنری
گروه ۳ فضاهای اداری	اتاق اداری (مدیر) ومعاون	۱	۱۶	۱۶	برای استفاده مشترک مدیر ومعاون
	اتاق اداری (امور دفتری وعمومی)	۱	۱۶	۱۶	مشترک
	اتاق مربیان - اداری	۱	۲۰	۲۰	برای استفاده مشترک استراحت مربیان و ملاقات با اولیاء
	دبیر راهنمای آموزشی و کتابدار	۱	۱۶	۱۶	قابل استفاده برای اتاق تکنولوژی آموزشی
گروه ۴ فضاهایخدماتی	انبار مرکزی تجهیزات آموزشی و کارگاهی	۱	۱۰	۱۰	
	آبدارخانه	۱	۶	۶	
	رختکن دانش آموزان برای کارگاهها	۱	۴	۴	
	دوش و رختکن مربیان کارگاه ها	۱	۳	۳	
	سرویس بهداشتی مربیان	۱	۳	۳	
	سرویس بهداشتی دانش آموزان	۲	۳	۶	در همکف یکی از سرویسها دارای دستگیره کمکی وتوالت فرنگی نیز باشد. درصورت طراحی مرکز درطبقات هرطبقه ۲سرویس بهداشتی دانش آموزان پیش بینی شود
	موتورخانه (۱/۵%)			۷	
	جمع مساحت خالص			۴۷۸	
فضاهای ارتباطی و زیرساختی	فضای ارتباطی ۲۰% (ورودی–راهرو–راه پله)			۹۵/۶	در راهرو ویله ها دستگیره کمکی باشد. پیش بینی رمپ برای دسترسی از محوطه به طبقه همکف
	سطح اشغال دیوار ۱۰% (سطوح زیر ساخت)			۵۷/۳۶	
	جمع کل ساختمان اصلی			۶۳۰/۹۶	
فضاهای جانبی	سرویس بهداشتی محوطه	۳	۳	۹	یکی از سرویسها دارای دستگیره های کمکی نیز باشد
	آبخوری (۲ واحد)	۲			
	سرایداری	۱	۵۵	۵۵	
	مجموع مساحت ناخالص			۶۹۴/۹۶	
متفرقه	میانگین سرانه خالص به ازاء هر نفر			۸/۶۹	
	میانگین سرانه ناخالص به ازاء هر نفر			۱۲/۶۳	

* با توجه به نقش و اهميت فضاهاي ارتباطي دراينگونه مراكز ، اين فضاها مي توانند تا ۲۵% در تمام مراكز و در مراكز خاص دختران، به منظور رعايت محرميت و جلوگيري از اشراف ساختمانهاي اطراف تا ۳۵ % مجموع مساحت خالص گروههاي ۱ تا ۴ افزايش پيدا كند. همچنين در مناطق گرم و مرطوب ۵ درصد به فضاهاي ارتباطي اضافه ميگردد.

تلخیص اطلاعات فضاهاوسطوح بسته موردنیاز مراکز آموزش استثنایی خاص دانش آموزان با نیازهای ویژه (مقطع متوسطه حرفه ای)

	درجه/ ظرفیت / نوع مرکز	درجه ۲ / ۹۵-۵۶ نفر / شهری			
نوع فضا	مشخصات فضاها	تعداد	زیربنای واحد	زیر بنای کل	ملاحظات
گروه ۱ فضاهای آموزشی	کلاس درس عمومی	۱۰	۲۴	۲۴۰	ظرفیت هرکلاس ۶-۱۱ نفر
	کارگاه هنری / فنی	۴	۴۴	۱۷۶	کارگاه قالی بافی –معرق ومشبک چوب –درودگری –خیاطی –پرورش گیاهان آپارتمانی
	کلاس درس تخصصی	۱	۲۴	۲۴	با کاربری آشپزی ومهارتهای اجتماعی اقتصادی
	اتاق رایانه (سایت)	۱	۳۰	۳۰	
گروه ۲ فضاهای پرورشی	مشاور ومددکار اجتماعی	۱	۱۶	۱۶	مشترک
	فعالیت های توانبخشی - بهداشت	۱	۲۸	۲۸	برای استفاده مشترک کاردرمانی و مراقبتهای بهداشتی
	مربی پرورشی و ورزشی	۱	۱۲	۱۲	
	سالن چند منظوره ونمازخانه	۱	۶۰	۶۰	برای استفاده مشترک امتحانات ،نمازجماعت و کارهای پرورشی و هنری
گروه ۳ فضاهای اداری	اتاق اداری (مدیر) ومعاون	۱	۱۲	۱۲	
	اتاق اداری (معاون)	۱	۱۶	۱۶	مشترک
	اتاق اداری (امور دفتری وعمومی)	۱	۱۶	۱۶	مشترک
	اتاق مربیان - اداری	۱	۲۰	۲۰	برای استفاده مشترک استراحت مربیان و ملاقات با اولیاء
	دبیر راهنمای آموزشی و کتابدار	۱	۱۶	۱۶	قابل استفاده برای اتاق تکنولوژی آموزشی
گروه ۴ فضاهای‌خدماتی	انبار مرکزی تجهیزات آموزشی و کارگاهی	۱	۱۲	۱۲	
	آبدارخانه	۱	۶	۶	
	رختکن دانش آموزان برای کارگاهها	۱	۴	۴	
	دوش و رختکن مربیان کارگاه ها	۱	۳	۳	
	سرویس بهداشتی مربیان	۲	۳	۶	
	سرویس بهداشتی دانش آموزان	۳	۳	۹	در همکف یکی از سرویسها دارای دستگیره کمکی وتوالت فرنگی نیز باشد. درصورت طراحی مرکز درطبقات هرطبقه ۲سرویس بهداشتی دانش آموزان پیش بینی شود
	موتورخانه (۱/۵%)	۱	۱۰	۱۰	
	جمع مساحت خالص			۷۱۶	
فضاهای ارتباطی و زیرساختی	فضای ارتباطی ۲۰% (ورودی–راهرو–راه پله)			۱۴۳/۲	در راهرو ویله ها دستگیره کمکی باشد. پیش بینی رمپ برای دسترسی از محوطه به طبقه همکف
	سطح اشغال دیوار ۱۰% (سطوح زیر ساخت)			۸۵/۹۲	
	جمع کل ساختمان اصلی			۹۴۵/۱۲	
فضاهای جانبی	سرویس بهداشتی محوطه	۴	۳	۱۲	یکی از سرویسها دارای دستگیره های کمکی نیز باشد
	آبخوری (۲ واحد)	۲			
	سرایداری	۱	۵۵	۵۵	
	مجموع مساحت ناخالص			۱۰۱۲/۱۲	
متفرقه	میانگین سرانه خالص به ازاء هر نفر			۷/۵۳	
	میانگین سرانه ناخالص به ازاء هر نفر			۱۰/۶۵	

* با توجه به نقش و اهميت فضاهاي ارتباطي دراينگونه مراكز ، اين فضاها مي توانند تا ۲۵% در تمام مراكز و در مراكز خاص دختران، به منظور رعايت محرميت و جلوگيري از اشراف ساختمانهاي اطراف تا ۳۵ % مجموع مساحت خالص گروههاي ۱ تا ۴ افزايش پيدا كند. همچنين در مناطق گرم و مرطوب ۵ درصد به فضاهاي ارتباطي اضافه ميگردد.

فصل هفدهم:

ساختمانهای ورزشی

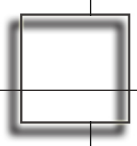

جدول ۱-۱۷-اطلاعات و ضوابط ساختمانهاي ورزشي [۱]

رشته شغلي	ابعاد زمين استاندارد (متر)	ابعاد زمين كوچك (متر)	ارتفاع		حريم		رنگ كف فضا	حداقل فضا	مجموع
			حداقل	حداكثر	درطول	درعرض			
واليبال	۱۸×۹	۱۲×۴/۵	۶	۹	۵	۷	سبز	۱۱۳	
هندبال	۴۰×۲۰	۳۰×۱۷	۶	۹	۱	۱	سبز	۵۱۰	
كشتي	۱۲×۸		۶	۹	۲	۲	زرد	۱۰۰	
بدمينتون	۱۳/۴×۶/۱		۶	۹	۲/۲۰	۲/۲۰	سبز يا آبي تيره	۱۰۷	
بسكتبال	۲۸×۱۵		-	۹	۳	۲	دورنگ	۵۲۷	
تنيس روي ميز	۱۴×۷	۷×۴/۶	۳/۵	۴/۵	۲	۲	نه روشن نه تيره	۶۳	
ژيمناستيك	۴۷/۵×۲۳	۳۲×۲۳	-	۷	۱	۱/۵	آزاد	۸۷۵	
فوتبال	۱۱۰×۷۵	۹۰×۵۵	-	-	۴/۵	۶	سبز	۶۵۲۸	
وزنه برداري	۴×۴		-	۴/۵	-	-	آزاد	۱۶	
دوچرخه سواري	۱۱۲×۶۰		-	۳			قهوه‌اي روشن	۱۵۰۰۰	

نشريه۲- ۱۳۲ ،(جلد دوم) موازين فنی ورزشكاهای كشور

جدول ۲-۱۷-مشخصات سالن ورزشي چند منظوره جهت طراحي و احداث داخل يا كنار مراكز آموزشي [1]

مدرسه	ابعاد سالن			مساحت ميز سالن	پوشش كف سالن	پوشش كف سالن
	طول	عرض	ارتفاع			
ابتدائي	۲۵	۱۵	۶/۷	۳۷۵	سيستم خرپا	كفپوش از نوع پاركت پلاستيك
ابتدائي زير ۶ كلاسه سر پوشيده	۱۸	۱۰	۶/۷	۱۸۰		
راهنمايي و دبيرستان	۳۱	۱۹	۶/۷	۵۸۹		

جدول ۳-۱۷-تعداد و مساحت فضاهاي پشتيباني [2]

تعداد دانش آموزان	۳۱۶		۳۲۴		۴۳۲		۵۴۰		۶۴۸	
مشخصات	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت	تعداد	مساحت
توالت دستشوئي كاركنان	۱	۴	۲	۷	۲	۷	۳	۱۱	۴	۱۴
توالت دستشوئي دانش آموزان	۶	۲۲	۹	۳۲	۱۲	۴۳	۱۵	۵۴	۱۸	۶۵
آبخوري دانش آموزان	۶	۶	۹	۹	۱۲	۱۲	۱۵	۱۵	۱۸	۱۸
بوفه دانش آموزان	۱	۹	۱	۱۲	۱	۱۵	۱	۱۵	۱	۱۸
سرايداري	۱	۶۰	۱	۶۰	۱	۶۰	۱	۶۰	۱	۶۰
اتاقك نگهباني ورودي	۱	۲	۱	۴	-	۴	-	۴	-	۶
آبخوري	۲		۲		۲		۲		۲	
سرويس بهداشتي (چشمه)	۷		۷		۷		۷		۷	
دوش	۱۴		۱۴		۱۴		۱۴		۱۴	

[1]. مطابق الحاقيه نشريه ۲۳۲

۲- نشريه۲- ۱۳۲ ،(جلد دوم) موازين فنی ورزشگاهای كشور

جدول ۴-۱۷-مشخصات فعاليتهاي ورزشي دو و ميداني ۱۲۵ و ۱۶۰و ۲۰۰ متر ۱

رشته	ابعاد			مساحت	حريم		داخل سالن
	طول	عرض	ارتفاع				
۱۲۵ متر داخل سالن	۵۷/۵	۲۹/۸	۴	۱۷۴۰	-	-	
۱۶۰ داخل سالن	۷۲/۱	۳۴/۷	۵	۲۷۳۸	۲	۲	
۲۰۰ متر داخل سالن	۹۲/۱	۳۴/۴	۳	۳۶۱۰	۲	۳	

۱- پيست دو ميداني : پيست استاندارد چهارصد متر داراي شش تا هشت مير با پهناي حداقل ۱/۲۲ متر است كه ضخامت خطوط شامل عرض مسيرها نمي‌شود.

۲- محوطه پرش ارتفاع : طول محوطه فرود ۵ و عرض آن ۴ متر است اندازه پيست عبارت است از يك طول ۴ متري و عرض ۱/۲۲ كه در انتها با خط پرش زاويه ۳۰ درجه مي‌سازد. فاصله دو پايه ۳/۶۶ تا ۴/۰۲ متر است.

۳- پرش : مساحت دور خيز بين ۴۰ تا ۵۰ متر است و ۱/۲۲ متر عرض دارد. تخته خيز در فاصله يك متري از چاله پرش قرار داردو حداقل عرض چاله ۲/۷ متر و حداكثر آن ۳ متر است حداكثر شيب مجاز در عرض ۱% و در طول باند دور خيز ۰/۰۱% است. فاصله بين تخته خيز و انتهاي چاله پرش بايد حداقل ۱۰ متر و فاصله تخته خيز از سر چاله پرش حداقل ۱ متر باشد .

۴- محوطه پرش سه گام : باند دور خيز بايد حداقل ۱/۲۲ متر عرض داشته باشد و طول آن نا محدود است.

۵- محوطه پرش نيزه : باند دورخيز براي پرش با نيزه نا محدود است اما حداقل عرض آن در حدود ۲ متر است. ابعاد منطقه فرود نبايد كمتر از ۵×۵ متر باشد.

۶- محوطه پرتاب ديسك : قطر داخلي پرتاب ديسك ۲/۵ متر است. طول شعاع دايره پيست از مركز دايره پرتاب حداكثر ۷۰ متر است.

۷- محوطه پرتاب چكش : پرتاب كننده داخل يك حصار ۸ ضعلي قرار مي‌گيرد كه هر يك از اضلاع حصار ۲/۷۴ متر طول دارد.

۸- محوطه باند فرود نيزه ۹۰ متر در نظر گرفته مي شود.

۹- محوطه پرتاب وزنه : دايره پرتاب وزنه به شعاع ۲ متر در نظر گرفته مي‌شود.

[1] .نشريه۲- ۱۳۲ ،(جلد دوم) موازين فنی ورزشكاهای كشور

جدول ۵-۱۷- مشخصات انواع استخر [1]

استخر	طول (متر)	عرض (متر)	عمق	حريم (متر)
خردسالان	۲۱	۸	حداكثر ۹۰ (سانت)	۲
مسابقات غيررسمي	مضربي از ۱۰۰ (۲۵ و ۵۰ و ...)	۲۱	۱/۲۲	حداقل۲ متر حداكثر۴ متر
مسابقات بين‌المللي	۵۰	(۸*۲/۵)+ + (۲*۰/۵)	۱/۲۲	۲
شناي گروهي و نمايشي	۱۰	۸	۲/۷	__
واترپولو	حداقل ۲۰متر حداكثر۳۰ متر	حداقل ۸ متر حداكثر۲۰ متر	حداقل۱,۲ متر حداكثر۱,۸ متر	

جدول ۶-۱۷- سرانه استخر به ازاء شناگربه متر مربع

عمق آب	نوع شنا	نوع استخر	
		سرپوشيده	روباز
فاصله كم عمق آب (كمتر از ۱/۷ متر)	شناي تفريحي	1/5	1/5
	شناي آموزشي پيشرفته (تمرين)	2	2/5
	شناي‌آموزش ابتدائي	4	4/5
	شناي تفريحي پيشرفته	2	2/5
فاصله عميق (بيش از ۱/۷ متر)	شيرجه	17/5	20
حداقل عرض حاشيه استخر		2	4

عرض خطوط براي مسابقات داخلي ۲ متر و فاصله خطوط شنا تا لبه استخر ۰/۵ متر مي‌باشد. در مسابقات بين‌المللي عرض ۲/۵ بوده و تعداد خطوط ۸ عدد، لذا عرض استخرهاي بين‌المللي ۲۱ متر است.

جدول ۷-۱۷- فضاهاي جنبي و پشتيباني

فضا	متراژ(متر مربع)	فضا	متراژ واحد(متر مربع)	توضيحات
گيشه فروش	۶	حمام	۲	هر ۱۰ نفر يک واحد
اطلاعات و نگهباني	۶	دستشوئي	۱	هر ۱۵ نفر يک واحد
اتاق برق	۲/۵*۳	توالت	۲	هر ۲۰ نفر يک واحد
اتاق مربيان	۱۲	محفظه لباس	۱/۲*۱*۱	هر ۱ نفر يک واحد
دوش و رختكن مربيان	۶	__		
اتاق اداري	۱۶	__		
رستوران و سلف	۸۰	__		

[1] .نشريه۲- ۱۳۲ ،(جلد دوم) موازين فنی ورزشگاهای كشور

یک نمونه استخر چند منظوره [۱]

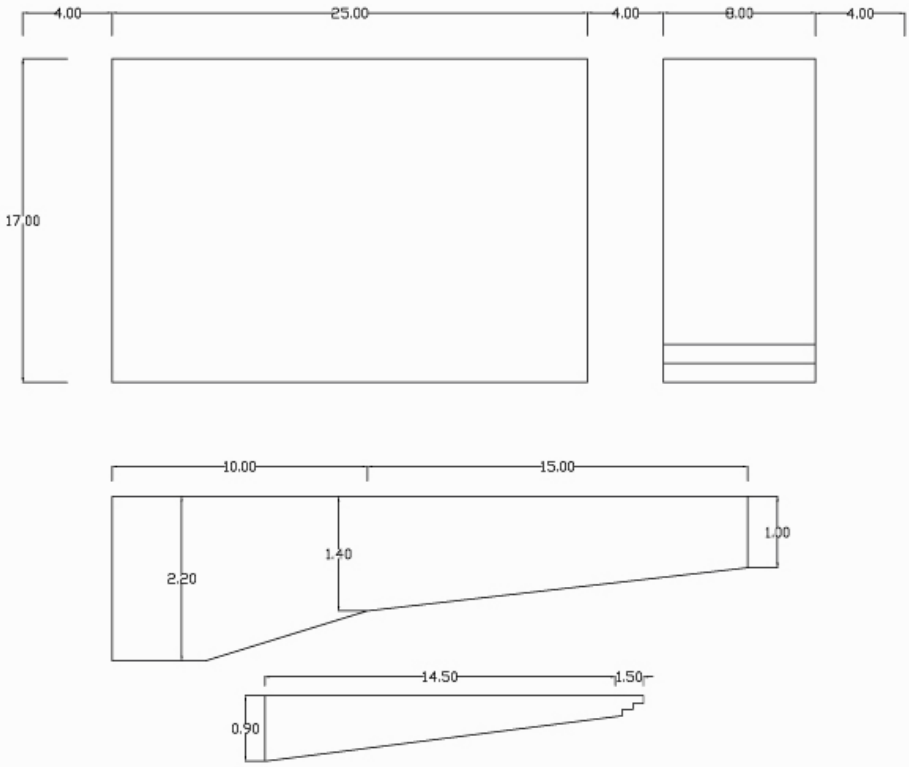

۱- منبع : معاونت تربيت بدني آموزش و پرورش (پيوست نامه ارسالي از معاونت تربيت بدني آموزش و پرورش به شماره۵۳۰/۴۵۱۸/۳۳۱ و تاريخ ۸۲/۴/۲۱)

فصل هجدهم:

پژوهش سرای دانش آموزی

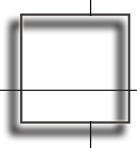

جدول۱- ۱۸ خلاصه اطلاعات فضاهاي مورد نياز در پژوهش سراي دانش آموزي

رديف	فضاهاي مورد نياز	تعداد	مساحت متر مربع
۱	آزمايشگاه شيمي	۱	۸۰
۲	انبار شيشه گري	۱	۱۲
۳	اتاق مربي آزمايشگاه شيمي مشرف به آزمايشگاه	۱	۱۵
۴	آزمايشگاه فيزيك و الكترونيك	۱	۸۰
۵	انبار آزمايشگاه فيزيك	۱	۱۲
۶	اتاق مربي آزمايشگاه فيزيك(مشرف به آزمايشگاه)	۱	۱۵
۷	آزمايشگاه اپتيك	۱	۵۰
۸	آزمايشگاه زيست شناسي	۱	۸۰
۹	انبار آزمايشگاه زيست شناسي	۱	۱۲
۱۰	اتاق مربي آزمايشگاه زيست شناسي (مشرف به آزمايشگاه)	۱	۱۵
۱۱	سايت كامپيوتري	۱	۸۰
۱۲	اتاق مربي سايت كامپيوتري	۱	۱۵
۱۳	لابراتوار زبان	۱	۸۰
۱۴	اتاق فن آوريهاي نوين آموزشي	۱	۴۰
۱۵	اتاق رياضيات	۱	۳۰
۱۶	اتاق سمعي و بصري	۱	۸۰
۱۷	اتاق نجوم/ جغرافيا / رصدخانه	۱	۵۰
۱۸	اتاق هيئت علمي	۱	۲۰
۱۹	كلاسهاي آموزشي	۳	۱۲۰
۲۰	كتابخانه وسالن مطالعه و بانك منابع نرم افزاري	۱	۱۲۰
۲۱	سالن اجتماعات / همايش	۱	۲۰۰
۲۲	پذيرش	۱	۱۲
۲۳	اتاق مديريت	۱	۲۰
۲۴	اتاق اموز آموزشي / پژوهشي / اداري / پشتيباني	۳	۴۵
۲۵	نمازخانه	۱	۲۵
۲۶	انبار	۲	۴۰
۲۷	آبدارخانه	۱	۱۲
۲۸	نگهباني	۱	۱۰
۲۹	سرايداري	۱	۶۰
۳۰	تاسيسات	۱	۶۰
۳۱	سرويسهاي بهداشتي	اداري ۲ عدد دانش آموزي ۴ عدد	۲۰
۳۲			

فصل نوزدهم:

نظامنامه معماری

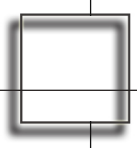

نظام نامه معماري

مقدمه :

طراحي معماري هر پروژه نيازمند لحاظ نمودن مسائلي است كه مدنظر قراردادن آنها همراه بـا خلاقيـت طراح منجر به خلق اثري مي‌گردد كه مي‌تواند بعنوان فضايي مناسب مورد استفاده قرار گيرد.

از اينرو گروه معماري دفتر فني سازمان در راستاي ، تامين اين نيازها اقدام به تهيه و تدوين بخشي از مهمترين مطالب مؤثر در طراحي فضاهاي آموزشي و پرورشي نموده است كه در چنـد بخـش بمنظـور بهره برداري ارائه مي‌گردد. بديهي است اين مجموعه به تنهايي نمي‌تواند بعنوان مجموعه‌اي كامل ، مورد استفاده قرار گيرد بلكه در اين راه استفاده از كليه منابع فنـي مـورد تأييـد و لازم الاجـرا نيـز ضـروري مي‌باشد و همچنين بمنظور تكميل و بهنگام نمودن اطلاعات ، ارائه پيشنهادات و نقطه نظرات كارشناسان محترم استانها مزيد امتنان خواهد بود.

كيفيت معماري و ضروريات آن :

١ - فضاي بسته:

بهره گيري از اصول معماري اسلامي- ايراني در طراحـي مدرسـه بـه گونـه اي كـه طرح،هويـت فرهنگي لازم را داشته باشد ، اصل حاكم بر كل طراحي مي باشد.در اين راستا توصيه اينست كه ضمن استفاده از روح حاكم بر معماري ايراني در طرح ها ، در جهت دستيابي به الگويي به روز از اين معماري تلاش شود.

بديهي است معماري تقليدي و تلاش ناقص در جهت الگوبرداري از فرم هـا و مـدل هـاي غيـر بـومي در طراحي مدرسه به معماري مخدوش و غير اصيلي خواهد انجاميد، كه قطعـا در شـان شـكوه معمـاري و فرهنگ وتمدن اسلامي – ايراني نخواهد بود.ضمن توجه به اين اصل راهبردي ، برخي از مواردي كه بـه ارتقاي كيفي اين امر خطير كمک مي كند در ادامه بيان مي گردد:

١-١-توجه به تامين نور طبيعي در كليه فضاهاي آموزشي و كمك آموزشي به گونه اي كه هيچ فـضائي بدون نور طبيعي نباشد. و به مواردي نظير تامين نور از سمت چپ، عدم تـامين نـور از مقابـل يـا پـشت دانش آموزان، اجتناب از انعكاس نورهاي تند به سطح ديوارها،كف و سـقف ، ميـز و تـابلوي كـلاس كـه باعث خيرگي و خستگي چشم ميشود.

٢-١-توجه به طراحي نما به عنوان مقوله مستقل معمـاري، نـه بـه عنـوان پديـده اي كـه صـرفاً از پـلان معماري نتيجه مي شود.

٣-١-استفاده موثر از شفافيت فضا در طراحي فضاي آموزشي كه مصداق آن استفاده از ويد،آتريوم و فضاهاي مركزي متناسب و نتيجه آن دستيابي به فضايي با چشم انداز باز و وسيع و روشن است.

٤-١-توجه به شكل گيري فضا در يك تركيب متناسب بيروني كه شامل يك حجـم يـا تركيبـي از احجـام مختلف با رعايت اصول تركيب از قبيل تعادل در حجم ،خط آسمان متناسـب ،مفاصـل مناسـب در محـل اتصال حجم ها به گونه اي كه نتيجه آن يک حجم معمارانه باشد كه ضمن رعايت سـادگي مشخـصا بـا حجم هاي مكعبي كه صرفا ويژگي سازه اي دارند متفاوت باشد.

٥-١-دقت در طراحي فضاهاي داخلي بـه صـورت جـذاب و متناسـب و جلـوگيري از ايجـاد راهروهـاي يكنواخت و تلاش در جهت شكل گيري فضاهاي جمعي زيبـا و جـذاب بـه عنـوان لابـي ورودي يـا نقـاط عطف در راهروهاي طولاني

۱-۶-استفاده از رنگ به عنوان عنصر جذاب در فـضا و در خـصوص معرفـي عملكردهـا و متناسـب بـا عملكرد مربوطه از مهم ترين توصيه هاي معماري است.
۱-۷-طراحي حجم و محوطه با رعايت بحث عدم اشراف نسبت به مدرسه مخصوصاًدر مـورد مـدارس دخترانه به گونه اي كه حجم مدارس حداقل يكـي از عرصـه هـاي بـاز مدرسـه را بـه صـورت متناسـب پوشش دهدو از ديد مزاحم نسبت به آن جلوگيري نمايد.
۱-۸-استفاده از مصالح متناسب از لحاظ رنگ و بافت و ... ميتواند در شـكل دهـي شخـصيت سـاختمان بسيار تاثير گذار باشد از اينرو توصيه ميشود در انتخاب مصالح و تركيب آنها در كنار هم دقت زيـادي صورت گيرد.

۲- فضاي باز

۲-۱ -لزوم پرداختن به مقوله Landscape و طراحي محوطه به عنوان يكي از ضروري ترين مـسائل مدرسه كه زمان تفريح و ورزش دانش آموزان را به نحو با نشاط پوشش دهد.
۲-۲-طراحي سايت به عنوان يک كليت واحد ، به گونه اي كه ضمن اتصال و پيوستگي قسمتهاي مختلف مزاحمت و تداخلي در عملكردها بوجود نيايد ، در اين راستا ضروري است فضاهايي از قبيل سـرايداري و سرويس بهداشتي و ديگر اجزاي سايت به گونه اي جانمايي شوند كه يكپارچگي فضاي باز محوطه را مخدوش نسازند. همچنين جهات و موقعيت قرارگيري ساختمانها بايستي به گونه اي باشـد كـه مـسائلي نظير نور ، اقليم و ... در آن در نظر گرفته شود.
۲-۳- توجه به بحث ايمني و سلامت در طراحي محوطه مدرسه با توجه به سن و جنس دانش آموزان و كاربران.
۲-۴-استفاده متناسب از عناصر محوطه از قبيـل درختـان ، ديـوار محوطـه، شـيب و ترازهـاي مختلـف محوطه در جهت دستيابي به محوطه با نشاط و ايمن و در عين حال بدور از اشراف فضاها و آپارتمـان هاي اطراف نسبت به آن.
۲-۵- طراحي ورودي مدرسه با توجه به وضعيت ترافيكي محل ورود، به گونه اي كه فـضاي مناسـب و امن ،جهت ورود و خروج بـه مدرسـه بـراي دانـش آمـوزان و انتظـار جهـت والـدين و پاركينـگ موقـت مراجعين در نظر گرفته شده باشد.
۲-۶- استفاده از مصالح با قابليت ارتجاع و الاستيسيته جهت قسمتهايي از محوطه كه معمولا محل بازي و ورزش دانش آموزان است.

۲-۷-استفاده از عناصر شكل دهنده فضاي باز ازقبيل رواقها ، پله هاي محوطه وساير اجزاي تعريف كننده ضمن مناسب سازي فضا در مورد اقليم مربوطه ، ابعاد حياط را نيز انساني تر خواهد كرد.

ابعاد فيزيكي و سرانه فضاها

۳- فضاهاي بسته

۳-۱ - حداكثر تعداد طبقات براي مدارس ابتدايي ۲، راهنمايي و دبيرستان ۳ مي‌باشد لازم به توضيح است تعداد طبقات در مناطق پر تراكم شهري مي‌تواند تا يك طبقه افزايش يابد.
۳-۲ - تعداد و حداقل زير بناي آموزشي كه كمك آموزشي ، اداري و خدماتي و پشتيباني بايستي مطابق با اعداد مندرج در ضوابط و معيارهاي طراحي فضاهاي آموزشي باشد.
۳-۳ -حداكثر سطح اشغال براي فضاهاي آموزشي ۵۰% سطح زمين بايستي در نظر گرفته شود.

۴- فضاهاي باز محوطه :

۴-۱ -بهتر است طول زمين از ۲/۵ برابر عرض بيشتر نباشد و عرض زمين براي مدارس ابتدائي از حدود ۳۵ و براي مدارس راهنمايي از حدود ۴۵ متر كمتر نباشد.
۴-۲ -سطح لازم براي صف جمع به ازاي هر نفر دانش‌آموز در مدارس ابتدايي ۱/۶-۱ ، مدارس راهنمايي ۱/۹- ۱/۶ و دبيرستان ۲/۷- ۸/ ۱ متر مربع مي‌باشد.
۴-۳ -سطح لازم براي عمليات نرمش و ورزش صبحگاهي بطور متوسط در مدارس ابتدائي ۱/۷ و مدارس راهنمايي و دبيرستان ۲/۲۵ متر مربع مي‌باشد.
۴-۴ -سطح لازم براي فضاهاي سبز در مدارس ۰/۵-۰/۳ مترمربع مي‌باشد.
۴-۵ -فضاي توقف وسائل نقليه براي يك كلاس ۲۵ متر مربع و براي هر كلاس اضافي در حدود ۵ متر مربع اضافه مساحت بايستي در نظر گرفته شود.
۴-۶ -براي راههاي ارتباطي فضاهاي تلف شده محوطه و پيش‌بيني توسعه آتي ۱۰% سطوح فوق بايستي در نظر گرفته شود.
۴-۷ -بطور كلي سطح سرانه موردنياز براي مدارس مطابق جداول ذيل مي‌باشد.

۴-۷-۱ مدارس ابتدايي

نوع مدرسه	روستايي					شهري				
تعداد كلاس	۱	۲	۳	۴	۵	۵	۱۰	۱۵	۲۰	۲۵
سطح سرانه	۷/۹۱	۴/۳۳	۳/۱۵	۲/۵۵	۲/۲۰	۲/۳۹	۲/۳۰	۲/۲۸	۲/۲۷	۲/۲۷

۴-۷-۲ مدارس راهنمايي

نوع مدرسه	روستايي	شهري							
تعداد كلاس	۱	۲	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸
سطح سرانه	۵/۴۲	۲/۸۶	۲/۶۵	۲/۶۲	۲/۶۰	۲/۵۹	۲/۵۹	۲/۵۸	۲/۵۸

۴-۷-۳-مدارس متوسطه نظري

نوع مدرسه	متوسطه نظري				
تعداد كلاس	۲	۳	۴	۵	۶
سطح سرانه	۳/۶۱	۲/۷۶	۲/۷۴	۲/۷۳	۲/۵۹

۵- ملاحظات اقليمي

۵-۱ -اقليم سرد

۵-۱-۱ -از نظر دريافت انرژي خورشيدي جهت‌هاي جنوب تا ۳۰ درجه شرقي مناسبترين و جهت‌هاي ۳۰ درجه غربي تا شمال نامناسب‌ترين جهات مي‌باشد.

۵-۱-۲ -از نظر كاهش تاثير خنك كنندگي با دهاي سرد زمستاني جهتي مناسب‌تر است كه در آن جهت زاويه بين نماي اصلي ساختمان و امتداد وزش باد كوچكتر از ۴۵ درجه و حتي ترجيحاً كوچكتر از ۲۲ درجه باشد.

۵-۱-۳ –نوعا طول حياط نبايد از دو برابر ارتفاع ديوار محوطه و يا ساختمان واقع در جنوب كمتر باشد.

۵-۱-۴ -ايجاد دست‌انداز سايه‌داردر لبه‌هاي بام مناسب نيست.

۵-۱-۵ -تعبيه فيلتر ورودي راه حل مناسبي براي جلوگيري از كوران است.

۵-۱-۶ -اندازه پنجره ها در جهت استفاده از انرژي خورشيدي بزرگ انتخاب شود پنجره‌هاي هر كلاس مي‌تواند حدود ۳۰ % مساحت نماي خارجي يا ۱۵% مساحت آن در نظر گرفته شود.

۵-۱-۷ -استفاده از مصالح با ظرفيت حرارتي بالا در ديوارها و سقف و كف بايستي مدنظر باشد

۵-۲ -اقليم باراني

۵-۲-۱ -از نظر كسب انرژي خورشيدي جهت‌هاي ۱۵ درجه غربي تا ۳۰ درجه شرقي جهات مناسبي است.

۵-۲-۲- به جهت بهره‌گيري از بادهاي مناسب و محافظت نماهاي اصلي در برابر بادهاي توأم با باران ساختمانهاي يكطرفه الگوي مناسبي هستند به عبارت ديگر كلاسها در قسمت جنوبي پلان و راهروي دسترسي در سمت شمال پيش‌بيني شود.

۵-۲-۳ -ديوارهاي ضلع غربي حتي‌الامكان بدون باز شو و با عايق رطوبتي درنظر گرفته شوند.

۵-۲-۴ -بهتر است اندازه پنجره‌ها از ۴۰% مساحت نما يا ۲۰% مساحت كلاس تجاوز نكند.

۵-۳- اقليم گرم و خشك

۵-۳-۱ -در اين اقليم ساختمان بايد در جهت كسب حداقل انرژي خورشيدي در مواقع گرم سال تحصيلي و دريافت حداكثر آن در مواقع سرد سال تحصيلي مستقر شود جهت‌هاي ۱۵ و ۳۰ درجه شرقي مناسب‌ترين جهات استقرار و جهت هاي۱۵ درجه غربي تا شمال نامناسب و جهت‌هاي ۳۰ تا ۶۰ درجه غربي نامناسب‌ترين جهات استقرار در اين اقليم محسوب مي‌گردد.

۵-۳-۲- بهتر است در اين اقليم پلانهاي فشرده و متراكم در طول محور شرقي و غربي گسترش يابند.

۵-۳-۳- توصيه مي‌شود مساحت پنجره‌ها نزديك به ۳۰% مساحت نما يا ۱۵% مساحت كلاس پيش‌بيني شود و از پنجره‌هاي كوچك استفاده شود.

۵-۴ اقليم گرم و مرطوب

۵-۴-۱- گسترش ساختمان به طرف شمال و جنوب در نظر گرفته شود و سطوح به طرف غرب و شرق حداقل باشد.

۵-۴-۲ -ارتفاع سقف‌ها بلند و امكان تهويه از قسمت بالا وجود داشته باشد.

۵-۴-۳-مساحت پنجره‌ها از ۴۵% مساحت نما يا ۲۴ % مساحت كلاس تجاوز نكند و از پنجره‌هاي كوچك پرهيز گردد.

۶- حفاظت ساختمان در مقابل حريق

۶-۱ -در هر طبقه بايد حداقل دو خروجي دور از هم تعبيه شده باشد همچنين هر اتاق يا فضا با ظرفيت بيشتر از ۵۰ نفر يا سطح بيش از ۹۵ مترمربع بايد حداقل از طريق دو در دور به راهروهاي در دسترس خروج مربوط گردد.

۶-۲ -در راهروهاي دسترسي خروجي هيچ بن‌بستي نبايد طولي بيش از ۶ متر داشته باشد.

۶-۳- راهروهاي دسترسي خروج بايد دست كم ۱۸۵سانتي‌متر عرض مفيد داشته باشند.

۶-۴-در تصرفهاي آموزشي طول دسترسيهاي خروج از هر نقطه بنا نبايد از ۴۵ متر بيشتر شود مگرآنكه تمام بنا با شبكه بارنده خودكار تأييد شده، محافظت شود كه در آن صورت اين طول به ۶۰ متر افزايش مي‌يابد.

۶-۵ -هر اتاق درس و هر فضا واقع در طبقه‌اي پائين‌تر از تراز تخليه خروج كه به قصد آموزش مورد استفاده قرار مي گيرد بايد دست كم به يك خروج كه مستقيماً به بيرون بنا منجر ميشود دسترسي داشته باشد.

۶-۶ -راهروهاي دسترسي به رديفهاي صندلي بايد حداقل ۱۱۰ سانتيمتر عرض مفيد داشته باشند مگر آنكه راهرواز يك طرف با ديوار مجاور باشد كه در آن صورت عرض مفيد آن مي‌تواند به حداقل ۹۰ سانتي‌متر كاهش يابد. راهروهايي كه براي دسترسي به حداكثر ۶۰ صندلي در نظر گرفته مي‌شوند. استثنائاً مي‌توانند حداقل ۷۵ سانتي‌متر عرض مفيد داشته باشند آرايش و موقعيت راهروها و صندلي‌ها در هر حال بايد بگونه‌اي باشد كه بين صندلي و راهرو حداكثر ۶ صندلي وجود داشته باشد.

۶-۷ -در تصرف‌هاي آموزشي – فرهنگي هر فضاي آموزشي به منظور اجراي عمليات اضطراري نجات و ايجاد تهويه بايد داراي پنجره باشد و چفت و بست‌هاي آن پنجره بايد حداكثر در ارتفاع۱۳۵ سانتي‌متري از كف تمام شده نصب شود. بناهايي كه تماماً با شبكه، بارنده خودكار تأييد شده محافظت ميشوند و نيز اتاقها و فضاهايي كه داراي دست كم يك درگاه خروج كه سطح زمين و به بيرون بنا باشد از اين قاعده مستثني خواهد بود.

۶-۸- در كليه كلاسها و فضاهاي تجمعي و خروجي ساختمان رو به بيرون بايستي باز شود.

۷- ضوابط مربوط به معلولين

۷-۱- در محوطه مدرسه به ازاي هر دانش‌آموز بايد ۲۵-۲۰ مترمربع در نظر گرفته شود ، تعداد معلولين روي صندلي چرخدار در هر مدرسه حدود ۱% تعداد كل دانش‌آموزان در نظر گرفته ميشود.

۷-۲ -ورودي

۷-۲-۱ -ورودي ساختمان حتي الامكان هم سطح پياده‌رو باشد.

۷-۲-۲-حداقل عمق فضاي جلوي ورودي ۱۴۰ سانتي‌متر باشد.

۷-۲-۳ -حداقل عرض بازشوي ساختمان ۱۰۰ سانتي‌متر باشد.

۵-۳ -راهرو

۵-۳-۱- حداقل عرض راهرو ۱۴۰ سانتي‌متر باشد.

۷-۳-۲ -اشياي نصب شده روي ديوار راهرو كه لبه خارجي آنها بين ۷۰ تا ۲۰۰ سانتي‌متر بالاي كف تمام شده باشد. نبايد بيش از ۱۰ سانتي‌متر در مسير راهرو پيشامدگي داشته باشد.

۷-۴ بازشو

۷-۴-۱- حداقل عرض مفيد هر لنگه در براي عبور صندلي چرخدار ۸۰ سانتي‌متر باشد.

۷-۴-۲ -حداقل فاصله بين دو در متوالي چنانچه هر دو دَر در يك جهت باز شوند ۲۰۰ و چنانچه هر دو به داخل باز شوند ۲۸۰ سانتي‌متر باشد.

۷-۴-۳ -زاويه بازشوي در بايد حداقل ۹۰ درجه باشد.

۷-۵ راه پله

۷-۵-۱ -عرض كف پله ۳۰ سانتي‌متر و حداكثر ارتفاع آن ۱۷ سانتي‌متر باشد.

۷-۵-۲ -حداقل عرض پله ۱۲۰ سانتي‌متر باشد.

۷-۵-۳ -حداكثر تعداد پله بين دو پاگرد ۱۲ پله باشد.

۷-۵-۴ -حداقل ابعاد پاگرد پله ۱۲۰× ۱۲۰ سانتي‌متر باشد.

۷-۶ -سطح شيبدار

۷-۶-۱ -حداقل عرض سطح شيبدار ۱۲۰ سانتي‌متر باشد.

۷-۶-۲ -براي سطوح شيبدار تا ۳ متر طول حداكثر شيب ۸ درصد و با عرض حداقل ۱۲۰ سانتي‌متر باشد.

۷-۶-۳ -در سطوح شيبدار بيش از سه متر طول (تا حد مجاز ۹ متر) به ازاي هر متر افزايش طول ۵ سانتي‌متر به عرض مفيد آن اضافه و ۰/۵ % شيب آن كاسته شود.

۷-۷ -فضاهاي بهداشتي

۷-۷-۱ -حداقل فضاي سرويس بهداشتي بايد ۱۷۰ × ۱۵۰ سانتي متر باشد.

۷-۷-۲ -در سرويس بهداشتي بايستي به بيرون باز شود.
۷-۷-۳ -نصب كاسه تولت فرنگي به ارتفاع ۴۵ سانتي‌متر از كف و با فاصله ۳۰ سانتي‌متر از ديوار مجاور الزامي است.
۷-۷-۴ -كاسه دستشويي بايد در فضايي به ابعاد ۷۵×۱۲۰ سانتي‌متر قرار گيرد. تا امكان دستيابي از روبرو فراهم باشد.
۷-۷-۵- در مدارس ۳ طبقه و بالاتر با توجه به امكان حضور معلولين ، همچنين جهت تردد معلمين در طبقات پيش بيني آسانسور با رعايت كليه الزامات و ضوابط ايمني بلامانع است.

۸- ضوابط سرويسهاي بهداشتي و آبخوري
۸-۱- محل قرارگيري سرويسهاي بهداشتي به گونه اي انتخاب شود كه در معرض باد غالب قرار نگيرد.
۸-۲- محل قرارگيري سرويسهاي بهداشتي به گونه اي انتخاب شود كه در معرض كنترل مسئولين قرار داشته باشد و در صورت احداث در محوطه ، با توجه به اقليم فاصله مناسبي تا ساختمان مدرسه داشته باشد.
۸-۳- محل قرار گيري آبخوري در داخل فضاي سرويس بهداشتي ممنوع است.
۸-۴- عرض در ورودي توالتها براي مقاطع مختلف تحصيلي به ترتيب براي پيش دبستاني ۷۰ ، راهنمايي ۷۵ و متوسطه ۸۰ سانتي متر باشد.

۹- ايمني واحدهاي آموزشي
۹-۱-ايمني در مقابل سوانح طبيعي
-زلزله: ضوابط و آيين نامه هاي مرتبط با موضوع رعايت گردد.
-ساير: از انتخاب محل مدرسه در مجاورت مسيلها، روي گسلها، مناطق بهمن گير و مناطقي كه در معرض ريزش كوه قرار دارند اجتناب شود.

۹-۲- ايمني در مقابل سوانح طبيعي
- حريق
۰ درب كليه فضاها به طرف بيرون و در جهت فرار باز شود .

٠ درب تمام فضاها حداكثر ٣٠ متر از راه پله يا خروجي ساختمان فاصله داشته باشد و در صورتي كه اين درب در قسمت بن بست راهرو واقع باشد اين فاصله به ١٨ متر تقليل مي يابد.
٠ در طبقات براي هر راه پله يك در اضطراري ضد آتش نصب گردد.
٠ فضاهايي كه امكان خطر آتش سوزي در آنها بيشتر از ساير فضاهاست ، مثل آزمايشگاهها، آبدارخانه ها و بعضي كارگاهها از ساير فضاها جدا گردد. اين جدايي توسط ديوارها و درهايي با مقاومت زياد و يا از طريق واسطه قرار دادن فضاهاي ديگر، مثل سرويس هاي بهداشتي يا راهروها صورت ميگيرد.
٠ موتور خانه در ساختمان جداگانه اي پيش بيني شود و منابع سوخت در بيرون ساختمان و در صورت امكان زير خاك كار گذاشته شوند.
٠كپسول آتش نشاني در فضاهاي با خطر آتش سوزي زياد پيشبيني شود و همچنين شيرهاي آتش نشاني در طبقات تعبيه گردد.
٠ در مدارس سه طبقه و بيشتر ، بهتر است بيش از دو راه پله تعبيه شود.

- خطوط انتقال و توزيع برق

حريم خطوط انتقال توزيع نيروي برق طبق ضوابط وزارت نيرو رعايت گردد.

- ايمني در ارتباط با حوادث داخلي مدرسه

٠ مسير وسايل نقليه در مدارس حتي المكان از پياده رو و ساير قسمتهاي محوطه جدا شود.
٠ منهول ها و كانال هاي انتقال آبهاي محوطه پوشانده شود.
٠ نرده هاي حياط طوري انتخاب شوند كه امكان بالا رفتن يا خريدن اجناس از ميان آنها براي كودكان ميسر نباشد.
٠از بكارگيري مصالح صاف و صيقلي در كف پرهيز شود.
٠ در فاصله طبقات راه پله پاگرد مناسب در نظر گرفته شود.
٠ از بكارگيري درهاي شيشه اي پرهيز گردد، مگر شيشه هاي ايمن
٠پنجره ها بايد به داخل باز گردد تا به سادگي قابل تميز كردن باشند.
٠نصب حفاظ براي پنجره ها لازم است. در طبقه همكف اين حفاظ بايد طوري طراحي شود كه در مواقع اضطراري امكان فرار از پنجره ممكن باشد.

- اتاق كمكهاي اوليه در نزديكي دفتر مدرسه و يا اتاق مربي بهداشت پيش بيني شود به طوريكه از نور طبيعي، تهويه و فضاي كافي براي تجهيزات كمكهاي اوليه برخوردار باشد.
- كليدهاي برق بايد روي ديوار خارجي توالتها نصب شود و در توالتها بهتر است به طرف بيرون باز شوند.
- مبلمان مدارس بايد عاري از هرگونه ترك خوردگي يا لبه هاي تيز فلزي باشد.

☐ منابع ومأخذ:

۱- نشريه شماره ۲۳۲ سازمان مديريت و برنامه ريزي كشور
۲ – ضوابط مهدكودك و پيش دبستاني- مركز تحقيقات ساختمان و مسكن
۳- اساسنامه دوره پيش دبستاني – دفتر آموزش و پرورش ابتدايي
۴- دفترآموزش و پرورش متوسطه
۵- دفتر آموزش هاي فني و حرفه اي و كارو دانش
۶- دفتر آموزشكده هاي فني و حرفه اي
۷- سازمان آموزش و پرورش استثنايي
۸ – نشريه۲- ۱۳۲ ،(جلد دوم) موازين فني ورزشكاهاي كشور
۹- نامه شماره ۴۲۲/۴/۱۴۳۶۴ به تاريخ ۸۲/۱۲/۲۶ معاونت آموزش وپرورش نظري و مهارت

Design Requirements

Of Educational Space

4th Edition

I.R.IRAN
MINISTRY OF EDUCATION

S.ORGANIZATION OF SCHOOL R,D & E

First Volume

Physical Schedule Of Spaces

DEPUTY DIRECTOR OF TECHNICAL & SUPERVISION

TECHNICAL

DEPART MENT OF ARCHITECTURE

1389